

KUANDAA BIBI

ARUSI

Juzuu 11

ann
ELIZABETH

KUANDAA BIBI

ARUSI

Juzuu 11

Kuhusu Utafiti

Juzuu ya Kumi na Moja

"Kuandaa Bibi Arusi" Mfululizo wa Juzuu Kumi na Mbili unatokana na mikutano ya Ann Elizabeth na; Mimi Mwenyewe Mkuu. Ann ana hamu kubwa ya kuhakikisha kwamba Baba apokea thawabu ya mateso ya Mwana-kondoo. Hiyo ni; watu/ bibi-arusi salama, wenye akili, wenye afya, na wenye mafanikio wakifanya mapenzi ya Bwana, duniani; hadi wafike katika Utukufu.

"Juzuu ya Kumi na Moja" inakuletea uelewa zaidi na ukomavu; katika utii na sura ya Mungu.

Wagalatia 6:7-8

"Msipewa tamaa;

Mungu hadhihiriki;

Kwa maana kila mtu atavuna

alichopanda."

KUANDAA BIBI

ARUSI

Juzuu 11

Walimu, Viongozi & Wasaidizi wa Vikundi

RealOron Masomo ya Biblia yameundwa kwa ajili ya kujifunza binafsi, na vikundi vya Masomo ya Biblia na mikutano.

Lengo la RealOron Masomo ya Biblia, ni kuendeleza ujuzi wa Kibiblia na ufahamu wa Utatu kwa kila mtu; pamoja na faida na wajibu, wa raia ndani ya familia ya Mungu; Ufalme wa Mungu.

Utagundua maswali kadhaa mwishoni mwa kila sura; kwa mwanafunzi kujibu.

Ninahimiza mwalimu wa Masomo ya Biblia, kiongozi na/au msaidizi wa kikundi kusoma vifungu na maandiko kwa kikundi; huku ukiuliza maswali, na kuwaacha Roho Mtakatifu atembelee na kusonga mbele; wakati mnakuza na kushiriki mijadala ya kikundi, ufunuo, ufahamu na maswali; mnaposoma na kutembelea masomo mbalimbali.

Furahia vipaji na sifa za kipekee za wenzako, ndani ya kikundi chako cha Masomo ya Biblia; kwa kuwa wanachama wote wa Mwili wa Kristo wana kitu maalum sana cha kusema, cha kutoa na cha kuleta kwenye mkutano wa Masomo ya Biblia.

Furahia Safari Yako.

Ann Elizabeth

KUANDAA BIBI

ARUSI

Juzuu 11

Utangulizi	1
Walimu, Viongozi & Wasaidizi wa Vikundi	2
Tubu & Imani	4
Uongozi	10
Thawabu	32
Kwa Nini Kutoa?	39
Historia ya Kanisa	50
Malkia & Watumishi	68
Miujiza	91

KUANDAA BIBI

ARUSI

Juzuu 11

Tubu & Imani

"MSINGI."

WAEBRANI 6:1-2

Siku Nyingine.

Siku nyingine nilikwenda kwenye mkutano wa Kikristo; kuhusu Imani.

Nilifurahia sana mafundisho yote juu ya mada hiyo, kwani Imani kwa Mungu ni safu ya pili; ya imani ya Kikristo.

Hii inapatikana katika;

WAEBRANI 6:1-2

"Kwa hiyo, tukiacha misingi ya fundisho la Kristo, tuendeleo kukamilika; tusiweke tena msingi wa toba kutoka kwa matendo ya kufa, na wa imani kwa Mungu,

² Wa mafundisho ya mabaptizo, na wa kuwekea mikono, na wa ufufuo wa wafu, na wa hukumu ya milele."

Swali.

Umeona kipi kiwango cha kwanza cha imani yetu ya Kikristo?

Kama ilivyoelezwa katika mafungu hapo juu (Waebrania 6:1-2), kiwango cha kwanza cha imani yetu ya Kikristo ni; Toba.

Toba ni nini?

Toba ni kuacha dhambi; kuacha uovu na kufanya yale yanayofaa.

Msingi Duni na Sioufaa.

Watu wengi wanafundishwa vizuri sana kuhusu; Imani kwa Mungu.

Hii ni nzuri, kwa sababu tunajua;

WAEBRANIA 11:6

"Lakini bila imani haiwezekani kumpendeza; kwa maana yeye ajaye kwa Mungu afadhili awe na imani ya kwamba yupo, na kwamba yeye huwalipa wamtafuta kwa bidii."

Tatizo.

Tatizo ni kwamba watu hawafundishwi msingi wa kwanza wa imani yetu ya Kikristo; ambao ni kutubu.

Watu wengi wana imani kubwa, lakini wanaishi maisha ya dhambi endelevu.

Kuishi maisha ya dhambi endelevu, bila toba; kutakupeleka kwenye Jehanamu na Ziwa la Moto la Milele.

Hadithi Yangu.

Niligundua umuhimu wa toba, wakati Bwana alinionya niachie maisha ya dhambi, vinginevyo Jehanamu ingekuwa hatima yangu ya milele.

Mimi nilikuwa mtu; aliyeamini Bwana.

Mimi nilikuwa mtu; mwenye imani kwa Mungu.

Mimi nilikuwa mtu; aliyeenda Kanisani.

Mimi nilikuwa mtu; aliyesoma Biblia yangu.

Mimi nilikuwa mtu; aliyehudhuria mikutano ya mafundisho.

Mimi nilikuwa mtu; mwenye Roho Mtakatifu.

Mimi pia nilikuwa mtu; aliyeanza kutenda dhambi nyingi, baada ya kuvumilia maumivu makubwa; kama njia ya kukimbia ukweli na mateso ya hali yangu.

Kisha, nilikuwa mtu; aliyepelekwa kwenye vyumba vya Jehanamu na kuonywa niachie maisha ya dhambi, vinginevyo Jehanamu ingekuwa nyumbani kwangu; kwa majuto yangu na huzuni ya Mungu.

Tatizo Langu.

Sikuwahi kufundishwa msingi wa kwanza wa imani yetu ya Kikristo; ya kuacha dhambi, na kufanya yale yanayofaa.

Sikuwahi kufundishwa kuhusu ukali wa; matokeo ya dhambi;

WARUMI 11:22

"Basi tazama wema na ukali wa Mungu; kwa wale walianguka, ukali; lakini kwako, wema, ikiwa utadumu katika wema wake; vinginevyo nwe pia utakatwa."

Tunamwomba Mungu atusamehe, tunapoendelea na safari ya maisha.

Hatupaswi kuchukulia upendo na rehema za Mungu kwa ubatili.

Tunapaswi kumtii.

Uhitaji Muhimu.

Hapa kuna mafungu muhimu, Bwana aliyonipa kama Mkristo mwenye imani; ili nifanye uamuzi wa busara wa kutii kwa uzima wa milele; badala ya kupoteza nafsi yangu kwenye hukumu ya milele.

Maandiko.

WAGALATIA 5:19-21

"Basi matendo ya mwili yameonekana wazi, ambayo ni haya; Uzinzi, uasherati, uchafu, ulevi, ²⁰Uabudu wa sanamu, uchawi, chuki, mabishano, wivu, hasira, ugomvi, mafarakano, madhehebu, ²¹Wivu, mauaji, ulevi, matukano, na mambo kama hayo; nawaambieni mapema, kama niliwambia hapo awali, kwamba wafanyao hayo hawatairithi ufalme wa Mungu."

WAEBRANIA 10:26-31

"Kwa maana tukitenda dhambi kwa hiari baada ya kupokea ujuzi wa kweli, hakuna tena dhabihu ya dhambi,

²⁷ Lakini kutarajia kwa hofu hukumu na hasira ya moto itakayowateketeza wapinzani.

²⁸ Yeye aliyemdharau sheria ya Musa alikufa pasipo huruma kwa mashahidi wawili au watatu:

²⁹ Basi adhabu gani yenye kuwa kali zaidi, mnadhani, atastahili yeye aliyeyapiga miguu Mwana wa Mungu, na akaihesabu damu ya agano, ambayo alitakaswa nayo, kuwa kitu kisicho takatifu, na akamtukana Roho wa neema?³⁰ Kwa maana tunamjua yeye aliyesema, Kisasi ni changu mimi nitamlipa, asema Bwana. Na tena, Bwana atawahukumu watu wake.

³¹ Ni jambo la kutisha kuangukia mikononi mwa Mungu aliye hai."

1 WAKORINTHO 6:9-10

"Je, hamjui kwamba waovu hawatarithi ufalme wa Mungu? Msidanganywe: wazina, waabudu sanamu, wazini, wachumba, wanaofanya uasherati na wanaume,

¹⁰ Wizi, wachoyo, walevi, wafyongozi, na wanyonyaji, hawatarithi ufalme wa Mungu."

UFUNUO 21:7-8

"Yeye anayeshinda atarithi vitu vyote; nami nitakuwa Mungu wake, naye atakuwa mwanangu.

⁸ Lakini wanyofu, wasioamini, wachukizo, wauaji, wazina, wachawi, waabudu sanamu, na wote wanaoambia uwongo, watakuwa na sehemu yao katika ziwa linalo unguu moto na kiberiti: huo ndio mauti ya pili."

YUDAS 1:5-7

"Basi, nitakumbusheni, ingawa mmekwisha jua haya, jinsi Bwana alivyowaokoa watu kutoka nchi ya Misri, kisha akawaangamiza wale wasioamini.

⁶ Na malaika ambao hawakushika cheo chao cha kwanza, bali wakaacha makao yao, amewaweka kwa minyororo ya milele chini ya giza hadi siku ya hukumu kuu.

⁷ Kama vile Sodoma na Gomora, na miji iliyozunguka kwa njia ile ile, wakijitoa kwa uasherati, na wakifuata mwili wa ajabu, wamewekwa kwa mfano, wakiteswa na hukumu ya moto wa milele."

MATHAYO 13:37-43

"Akajibu akawaambia, Mpanzi wa mbegu nzuri ni Mwana wa mwanadamu;

³⁸ Shamba ni ulimwengu; mbegu nzuri ni watoto wa ufalme; lakini maviwa ni watoto wa mwovu;

³⁹ Adui aliyezipanda ni Ibilisi; mavuno ni mwisho wa ulimwengu; na wavuni ni malaika.

⁴⁰ Basi, kama maviwa yanakusanywa na kuchomwa motoni; hivyo ndivyo itakavyokuwa mwishoni mwa ulimwengu huu.

⁴¹ Mwana wa mwanadamu atawatuma malaika wake, nao watakusanya kutoka katika ufalme wake kila kitu kinachofadhaisha, na wale wafanyao uovu;

⁴² Na watawatupa katika tanuru ya moto: huko kutakuwa na kilio na kigugumizi cha meno.

⁴³ Ndipo waadilifu watang'aza kama jua katika ufalme wa Baba yao. Yeye mwenye masikio, na asikie."

WAEBRANI 12:14-15

"Fuatilieni amani na watu wote, na utakatifu, ambao pasipo huo hakuna mtu ataona Bwana:

¹⁵ Mkimtazama kwa bidii asipungukiye neema ya Mungu; msije mkaacha mzizi wa uchungu ukizaa mkawasumbueni, na kwa njia hiyo wengi wakaacha kwa uchafu."

Neno la Mwisho.

Tafadhali furahia safari yako yenye imani; pamoja na Bwana.

Tafadhali usisahau kwamba toba inahitajika kuwa sehemu ya maisha yako, kama vile imani.

Toba na imani zinakwenda pamoja, kama mguu wako wa kulia na wa kushoto.

Unahitaji miguu yote miwili kutembea mbele, kama unavyohitaji imani na toba; katika maisha yako katika Kristo.

KUANDAA BIBI

ARUSI

Juzuu 11

Maswali ya Toba na Imani

1. Soma Waebrani 6:1-2. Taja misingi sita ya; mafundisho ya Kristo.
2. Fafanua "Toba."
3. Soma Waebrani 11:6. Fupisha.
4. Soma Warumi 11:22.
 - a. Wema wa Mungu uko kwa nani?
 - b. Ukali wa Mungu uko kwa nani?
5. Soma na ufupishe maandiko yafuatayo:
 - a. Wagalatia 5:19-21
 - b. Waebrani 10:26-31
 - c. 1 Wakorintho 6:9-10
 - d. Ufunuo 21:7-8
 - e. Yuda 1:5-7
 - f. Mathayo 13:37-43
 - g. Waebrania 12:14-15
6. Ni nini kinapaswa kuambatana na imani? (Waebrania 6:1)

KUANDAA BIBI

ARUSI

Juzuu 11

Mongozi

"ISIPOKUWA NAHANA YA NGANO
IKAANGUKA ARDHINI NA KUFAA;
ITABIDETH ALONE; BUT IF IT DIE,
ITALETA MATUNDA MENGI."

YOHANA 12:24

Yesu Aliniuliza.

Siku moja baada ya miaka mitano ya utume wa daima, Bwana alionekana na kuniuliza, "Je, utakufa kwa ajili yangu?"

Alikuwa na msimamo mkali, kwani aliona uelewa wangu wa ukweli, na upendo niliokuwa nao kwa yeye na viumbe vyake; kwa kuwa nilikuwa nikijaribu kwa bidii kuwaokoa wanadamu kutoka kwa upofu, dhambi na makao ya milele katika; Ziwa la Moto.

Biblia inatuambia waziwazi yafuatayo:

YOHANA 12:24

"Amin, amin, nawaambia, Isipokuwa nahana ya ngano ikaanguka ardhini na kufa, itabaki peke yake: lakini ikikifa, italeti matunda mengi."

Yesu Anasema Nini?

Kuna aina mbalimbali za watu duniani:

1. Watu Wabinafsi na Waasi.

Hawa watu wanaishi maisha yao duniani wakiwa na kitu kimoja akilini. Kitu hiki ni wao wenyewe.

Hawa watu hawafanyi chochote kwa wengine, bila nia ya kupata faida ya kibinafsi.

Hawa watu hawajali; kufanya kazi pamoja na Mungu.

Hawa watu hawajali; kuhusu kuwako kwa wengine.

Hawa watu hawajali; ikiwa wengine wataumia, wakati wao wanaishi kwa raha.

Hawa watu hawajali; kwamba wengine wataondoka duniani na kwenda; Ziwa la Moto la Milele.

Ni jambo la kusikitisha kuripoti, kwamba hawa watu wabinafsi wanaondoka kutoka duniani hii kwenda; Ghadhabu ya Mungu.

Jina la; Ghadhabu ya Mungu ni; Ziwa la Moto la Milele.

Watu wabinafsi watakuwa katika mateso na majuto ya milele.

MATHAYO 25:31-46

"Mtoto wa mwanadamu atakapokuja katika utukufu wake, na malaika wote watakatifu pamoja naye, ndipo atakapoketi kwenye kiti cha enzi cha utukufu wake:

³² Na mbele yake mataifa yote yatakusanywa: naye atawatenganisha wao kutoka kwa wao, kama mchungaji anavyotenganisha kondoo kutoka kwa mbuzi:

³³ Naye ataweka kondoo upande wake wa kulia, lakini mbuzi upande wa kushoto.

³⁴ Ndipo Mfalme atawaambia wale walio upande wake wa kulia, Njoni, enyi mbarikiwa wa Baba yangu, mirithini ufalme uliowekwa tayari kwenu tangu kujengwa kwa ulimwengu:

³⁵ Kwa maana niliwana njaa, na mkanipa chakula: nilikiu, na mkanipa kinywaji: nilikuwa mgeni, na mkaningizia:

³⁶ Uchi, na mkanivaa: nilikuwa mgonjwa, na mkanitembelea: nilikuwa gerezani, na mkanija.

³⁷ Ndipo waadilifu watajibu wakisema, Bwana, tulikuona lini ukiwa nanjaa, na tukakulisha? Au ukiwa na kiu, na tukakupa kinywaji?

³⁸ Tulikuona lini ukiwa mgeni, na tukakukaribisha? Au uchi, na tukakuvaa?

³⁹ Au tulikuona lini ukiwa mgonjwa, au gerezani, na tukakuja kwako?

⁴⁰ Na Mfalme atajibu na kuwaambia, Amin nawaambieni, Kwa kadiri mlichomfanya mmoja wa hawa ndugu zangu walio wadogo, mlinifanyia mimi.

⁴¹ Ndipo atawaambia hao walio upande wa kushoto, Ondokeni kwangu, enyi mlaaniwa, mwende moto wa milele, uliowekwa tayari kwa Ibilisi na malaika wake:

⁴² Kwa maana niliwana njaa, na hamkunipa chakula: nilikiu, na hamkunipa kinywaji:

⁴³ Nilikuwa mgeni, nanyi hamkunikaribishi; niliwa uchi, nanyi hamkunivika; nilikuwa mgonjwa, na gerezani, nanyi hamkunitembelea.

⁴⁴ Ndipo wao pia watamjibu wakisema, Bwana, tulikuona lini ukiwa na njaa, au kiu, au ukiwa mgeni, au uchi, au mgonjwa, au gerezani, na hatukukuhudumia?

⁴⁵ Ndipo atawajibu akisema, Amin nawaambia, Kwa kadiri msiyomfanyia hivi mmoja wa hawa wadogo, hamkunifanyia mimi.

⁴⁶ Na hawa wataenda katika adhabu ya milele, lakini waadilifu waingie katika uzima wa milele."

LUKA 16:19-31

"Palikuwa na mtu mmoja tajiri, aliyevaa mavazi ya zambarau na kitani bora, na aliishi kwa anasa kila siku:

²⁰ Na kulikuwa na mwombaji mmoja aitwaye Lazaro, aliyelazwa mlangoni pake, akiwa na vidonda vingi,

²¹ Na kutamani kulishwa na vifusi vilivyoanguka kutoka mezani mwa yule tajiri: na mbwa wakaja na kumlambalaza vidonda vyake.

²² Na ikawa kwamba yule mwombaji akafa, na akapelekwa na malaika kifuani mwa Abrahamu; yule tajiri pia akafa, akazikwa;

²³ Na kuzimu akainua macho yake, akiwa katika mateso, na akaona Abrahamu mbali, na Lazaro kifuani mwake.

²⁴ Naye akalilia na kusema, Baba Abrahamu, unihurumie, na mtume Lazaro, apige ncha ya kidole chake maji, aniwezeshe kulainisha ulimi wangu; kwa maana ninaumwa katika mwale huu.

²⁵ Lakini Abrahamu akasema, Mwanangu, kumbuka kwamba wewe wakati wa maisha yako ulipokea mambo mazuri yako, na vivyo hivyo Lazaro alipata mabaya: lakini sasa yeye anafarijika, na wewe unaumwa.

²⁶ Na zaidi ya hayo yote, kati yetu na nyinyi kuna mwanya mkubwa uliowekwa: ili wale watakaopita kutoka hapa kwenu wasiweze; wala hawawezi kupita kwetu, wale watakaokuja kutoka huko.

²⁷ Ndipo akasema, Ninakuomba basi, baba, kwamba umtume kwa nyumba ya baba yangu:

²⁸ Kwa maana nina ndugu wanne; awaweze kushuhudia kwao, ili wasije pia katika mahali pa mateso haya.

²⁹ Abrahamu akamwambia, Wana Musa na manabii; waweze kusikiliza.

³⁰ Naye akasema, La, baba Abrahamu: lakini ikiwa mmoja atakwenda kwao kutoka kwa wafu, watatubu.

³¹ Naye akamwambia, Ikiwa hawasikii Musa na manabii, wala hawatashawishika, hata kama mmoja angeliufu kutoka kwa wafu."

Mungu Hachezi, Utavuna Ulichopanda.

WAGALATIA 6:7

"Msidanganyike; Mungu hachezi: kwa maana kila mtu atakayopanda, ndivyo atakavyovuna."

2. Watu Wapenzi na Watii.

Aina nyingine ya watu; ni wale wanaopenda na kutii Mungu.

Hawa watu wanajua Biblia ni; Neno Lililoandikwa la Mungu.

Hawa watu wanaishi maisha yao kutoka katika; Neno la Mungu.

Hawa watu humtumikia Mungu katika Ufalme wake, kwa ajili ya roho za wanadamu.

Hawa watu wako chini ya mamlaka ya Mungu; kila siku.

Hawa watu huongozwa na Mungu; katika maisha yao ya kila siku na utumishi.

Hawa watu hawajitwali maamuzi katika maisha yao wenyewe, bali hutii Mungu katika mwelekeo na maagizo yake kwa maisha yao.

Hawa watu hulipwa na Mungu; duniani hapa na kwa milele yote.

ISAIA 1:19

"Ikiwa mtakuwa tayari na mtiifu, mtakula mema ya nchi."

YOHANA 5:28-29

"Msishangae kwa haya: kwa maana saa inakuja, ambayo wote walio katika makaburi wataisikia sauti yake,

²⁹Na watatoka; wale waliotenda mema, kwa ufufuo wa uzima; na wale waliotenda mabaya, kwa ufufuo wa hukumu."

Mungu Amewaita Watu Wote, Ili Waweze Kubadilika Kuwa Kama Sura Yake.

MWANZO 1:26-27

"Na Mungu akasema, Tuumbaye mtu kwa mfano wetu, kwa sura yetu; na waweze kutawala samaki wa baharini, na ndege wa angani, na mifugo, na dunia yote, na kila kitu kitambaacho kitambaacho juu ya ardhi.

²⁷Basi Mungu akaumba mtu kwa mfano wake, kwa mfano wa Mungu alimuumba; mwanaume na mwanamke aliwaumba."

Si Watu Wote Wamekubali Mungu, Katika Mchakato Huu.

Uharibifu wa milele; ni matokeo ya uasi.

YOHANA 15:1-6

"Mimi ndimi mzabibu wa kweli, na Baba yangu ndiye mkulima.

²Kila tawi lililo ndani yami lisilotoa matunda huliondoa: na kila tawi linalotoa matunda, hilitakasa ili litoe zaidi matunda.

³Sasa ninyi mmekuwa safi kwa neno nililowaambia.

⁴Kaeni ndani yami, nami ndani yenu. Kama tawi haliwezi kuzaa matunda yenyewe, isipokuwa likiwa katika mzabibu; wala ninyi hamwezi, isipokuwa mkiwa ndani yami.

⁵Mimi ndimi mzabibu, ninyi ni matawi: Yeye akiwa anakaa ndani yami, nami ndani yake, huyo hutoa matunda mengi: kwa maana pasipo mimi hamwezi kufanya chochote.

⁶Mtu asipokaa ndani yami, hutupwa nje kama tawi, na hukauka; na watu huwakusanya, na kuwatupia motoni, na huwaka."

Alama za Uongozi.

Viongozi watafanana; na tabia ya Mungu.

1. Viongozi Ni Wakubwa.

1 YOHANA 2:12-14

"Nawaandikia ninyi, watoto wadogo, kwa sababu dhambi zenu zimesamehewa kwa ajili ya jina lake.

¹³Nawaandikia ninyi, baba, kwa sababu mnamfaye yule aliye tangu mwanzo. Nawaandikia ninyi, vijana, kwa sababu mmeshinda yule mwovu. Nawaandikia ninyi, watoto wadogo, kwa sababu mnamfaye Baba.

¹⁴Nimewaandikia ninyi, baba, kwa sababu mnamfaye yule aliye tangu mwanzo. Nimewaandikia ninyi, vijana, kwa sababu mna nguvu, na neno la Mungu linakaa ndani yenu, na mmeshinda yule mwovu."

2. Viongozi Wanajitolea.

YOHANA 15:13

"Hakuna upendo mkubwa zaidi ya huu, kwamba mtu atoe roho yake kwa ajili ya marafiki zake."

3. Viongozi Wanapoteza Maisha Yao, Kwa Kumtumikia Kristo.

YOHANA 12:25-26

"Yeye apendaye roho yake ataipeleka; na yaye achokaye roho yake katika ulimwengu huu ataihifadhi kwa uzima wa milele.

²⁶ Mtu yeyote akinitumikia, na afuate mimi; na pale nilipo, huko mtumishi wangu atakuwa pia: mtu yeyote akinitumikia, yeye Baba yangu atam heshimu."

LUKA 9:23-24

"Na akawaambia wote, Mtu yeyote akipenda kunifuata, najinyime mwenyewe, na achukue msalaba wake kila siku, anifuate.

²⁴Kwa maana yeyote atakayetaka kuokoa roho yake ataipeleka; lakini yeyote atakayepoteza roho yake kwa ajili yangu, huyo ataiokoa."

4. Viongozi Wanajua Bei ya Kumkana Mwana wa Mungu; ni Kali.

WARUMI 11:22

"Basi angalia wema na ukali wa Mungu: kwa wale walioanguka, ukali; lakini kwako, wema, ikiwa utaendelea katika wema wake: vinginevyo nawe utakatwa."

MATHAYO 26:24

"Mwana wa mtu anaenda kama ilivyoandikwa kumhusu: lakini ole wake yule mtu ambaye Mwana wa mtu atakana naye! Ingalikuwa vizuri kwa mtu huyo kama asingalizaliwa."

5. Viongozi Wanajua; Hakuna Ibada ya Sanamu Inaruhusiwa.

Ibada ya sanamu ni kupenda kitu chochote au mtu yeyote, zaidi ya Mungu.

MWANZO 22:1-18

"Baada ya mambo hayo, Mungu alimjaribu Abrahamu, akamwambia, Abrahamu! Naye akasema, Hapa ndimi.

² Akasema, Chukua sasa mwana wako, mwana wako wa pekee Isaka, ambaye unampenda, uende naye nchi ya Moria, umtolee kwa dhabihu juu ya mlima mmoja nitakayokuelekeza."

³ Abrahamu akaamka asubuhi na mapema, akapanda punda wake, akachukua vijana wawili pamoja naye na Isaka mwanawe, akakata kuni za kuchomelea dhabihu, akaondaka mahali alipoelekezwa na Mungu.

⁴ Siku ya tatu Abrahamu akainua macho, akauona mahali pale mbali.

⁵ Abrahamu akawaambia vijana wake, Kaa hapa na punda; mimi na mtoto tutakwenda huko kumwabudu, kisha tutarudi kwenu.

⁶ Abrahamu akachukua kuni za dhabihu, akazibeba mwanawe Isaka; akachukua moto na kisu, wakaenda wote wawili pamoja.

⁷ Isaka akamwambia baba yake Abrahamu, akasema, Baba yangu! Naye akasema, Hapa ndimi mwanangu. Akasema, Tazama moto na kuni; lakini wapi mwanakondoo wa dhabihu?

⁸ Abrahamu akasema, Mwanangu, Mungu atajitayarishia mwanakondoo wa dhabihu. Wakaendelea wote wawili pamoja.

⁹ Walifika mahali alipoelekezwa na Mungu; Abrahamu akajenga madhabahu hapo, akapanga kuni, akamfunga Isaka mwanawe, akamweka juu ya madhabahu kwenye kuni.

¹⁰ Abrahamu akanyosha mkono, akachukua kisu kumchinja mwanawe.

¹¹ Malaika wa Bwana akamwita kutoka mbinguni, akasema, Abrahamu, Abrahamu! Naye akasema, Hapa ndimi.

¹² Akasema, Usimnyoshe mkono kwa mtoto, wala umfanye chochote; kwa maana sasa nimekujua kuwa wewe unamcha Mungu, kwa kuwa hukunizua mwana wako, mwana wako wa pekee.

¹³ Abrahamu akainua macho, akatazama, na tazama! Nyuma yake palikuwa na kondoo dume amekwama kwenye vichaka kwa pembe zake. Abrahamu akaenda akamchukua kondoo dume, akamtolea dhabihu badala ya mwanawe.

¹⁴ Abrahamu akapa mahali pale jina Yehova Jireh; kama ilivyosemwa hata leo, Katika mlima wa Bwana itaonekana.

¹⁵ Malaika wa Bwana akamwita Abrahamu kutoka mbinguni mara ya pili,

¹⁶ akasema, Nimeapa kwa nafsi yangu, asema Bwana, kwa sababu umefanya jambo hili, wala hukunizuia mwana wako, mwana wako wa pekee:

¹⁷ Kwa baraka nitakubariki, na kwa kuzidisha nitakuzidisha uzao wako kama nyota za mbinguni, na kama mchanga ulio pwani ya bahari; na uzao wako utashinda milango ya adui zake;

¹⁸ Na katika uzao wako mataifa yote ya dunia yatabarikiwa; kwa kuwa umetii sauti yangu."

LUKA 14:26

"Mtu yeyote akija kwangu, wala asichukie baba yake, na mama, na mke, na watoto, na ndugu, na dada, na hata nafsi yake mwenyewe, hawezi kuwa mwanafunzi wangu."

MATHAYO 10:37

"Anayempenda baba au mama kuliko mimi hanistahili; na anayempenda mwana au binti kuliko mimi hanistahili."

6. Viongozi Wanajua; Huwezi Kumfanyia Mungu Aibu.

MITHALI 28:7

"Mwenye kutunza sheria ni mwana mwenye hekima; lakini yeye awezaye na watu wa mafarakano anamfanyia baba yake aibu."

LUKA 14:28-32

"Maana ni nani kati yenu, akiotaka kujenga mnara, haji kukaa kwanza, na hisaabu gharama, kama ana vya kutosha kumaliza?"

²⁹ Ila asije, baada ya kuweka msingi, na asipoweza kumaliza, wote wanaoona wakaanza kumdhihaki,

³⁰ Wakisema, Mtu huyu alianza kujenga, na hakuweza kumaliza.

³¹ Au ni mfalme gani, akienda kupigana na mfalme mwingine, hakuketi kwanza, nakushauriana kama anaweza kwa kumi elfu kumlakiaye aje na ishirini elfu?

³² Au vinginevyo, wakati yule mwingine bado yuko mbali, atume ujumbe, naatafute masharti ya amani."

WAEBRANI 6:4-6

"Maana haiwezekani kwa wale walioangaziwa mara moja, na walionja zawadi ya mbinguni, na wakafanywa washiriki wa Roho Mtakatifu,

⁵ Na walionja neno jema la Mungu, na nguvu za dunia ijayo,

⁶ Ikiwa wataanguka, kuwarudisha tena kwenye toba; kwa kuwa wanamsulubisha Mwana wa Mungu tena wenyewe, na kumfanyia aibwe waziwazi."

7. Viongozi Wanajua Hukumu Kubwa Ni Kwa; Mwenyekitiye Aliyeporomoka.

WAROMA 14:11-12

"Kwa maandikwa, Mimi ninaishi, asema Bwana, kila goti litapiga magoti kwangu, na kila ulimi utamkiri Mungu.

¹² Basi kila mmoja wetu atatoa hesabu yake mwenyewe kwa Mungu."

YAKOBO 3:1

"Ndugu zangu, msiwe waalimu wengi, mkijua kwamba tutapata hukumu kubwa zaidi."

8. Viongozi Hawako Juu Ya Sheria Yoyote; Wanatii Sheria.

WAROMA 2:19-23

"Na una hakika kwamba wewe mwenyewe ni mwongozo wa vipofu, mwanga wa wale walio katika giza,

²⁰ Mfundishaji wa wajinga, mwalimu wa watoto, mwenye mfumo wa ujuzi na wa kweli katika sheria.

²¹ Basi wewe unayemfundisha mwingine, je, hujifundishi wewe mwenyewe? Wewe unayemhubiri mtu asibe, je, wewe unakwenda kuba?

²² Wewe unayesema mtu asizini, je, wewe unazini? Wewe unayechukia sanamu, je, unafanya uhalifu wa hekalu?

²³ Wewe unayojivunia sheria, kwa kukiuka sheria unamfanyia Mungu aibwe?"

9. Viongozi Hubeba Msalaba Wao; Kila Siku.

Viongozi wanatazama; maslahi ya Mungu.

LUKA 22:39-43

"Naye akatoka, akaenda, kama alivyozea, kwenye mlima wa Mizeituni; na wanafunzi wake pia wakamfuata.

⁴⁰ Alipofika mahali pale, akawaambia, Ombeni msije mkaingia kwenye majaribu.

⁴¹ Naye akajitenga nao umbali wa kutupa jiwe, akapiga magoti, akasali,

⁴² Akiwaambia, Baba, kama uko tayari, ondoa kikombe hiki kwangu; hata hivyo si mapenzi yangu, bali yako yatendeke.

⁴³ Na malaika akamtokea kutoka mbinguni, akamhani."

LUKA 9:23

"Naye akawaambia wote, Mtu yeyote atakayenifuata, ajikane mwenyewe, achukue msalaba wake kila siku, anifuate."

LUKA 14:27

"Na yeyote asiyebeba msalaba wake, akaja nyuma yangu, hawezi kuwa mwanafunzi wangu."

10. Viongozi Hawajaribu Kuokoa Maisha Yao; Maisha Yao Yako Mikononi Mwa Mungu.

LUKA 9:24

"Kwa maana yeyote atakayetaka kuokoa nafsi yake, ataipitia; lakini yeyote atakayeipitia nafsi yake kwa ajili yangu, huyo ataiokoa."

11. Viongozi Ni Waaminifu.

LUKA 16:10-12

"Yule aliye mwaminifu katika jambo dogo, ni mwaminifu pia katika jambo kubwa; na yule asiye mwadilifu katika jambo dogo, haadilifu pia katika jambo kubwa.

¹¹ Basi, ikiwa hamkuwa waaminifu katika mali ya udanganyifu, nani atawaweka mali ya kweli mikononi mwenu?

¹² Na ikiwa hamkuwa waaminifu katika mali ya mwenzi, nani atawapa yenu mwenyewe?"

12. Viongozi Ni Wajitahidi.

MITHALI 22:29

"Utaona mtu mwenye bidii katika kazi yake? Atasimama mbele ya wafalme; hataimami mbele ya watu wa kawaida."

13. Viongozi Wanaacha Yote, Kwa Ajili Ya Kristo.

LUKA 14:33

"Vivyo hivyo, yeyote miongoni mwenu asiyeyaacha yote aliyonayo, hawezi kuwa mwanafunzi wangu."

14. Viongozi Watii Mungu.

WAEBRANI 5:5-8

"Naye Kristo pia hakujitukuza kuwa kuhani mkuu, bali yeye aliyemwambia, Wewe ndiye Mwanangu, leo nimekuzaa.

⁶Kama alivyosema mahali pengine, Wewe ni kuhani milele, kwa kadiri ya utaratibu wa Melkizedeki.

⁷Yeye katika siku za mwili wake, alipowatolea maombi na maombi ya dua kwa kilio na machozi kwa yeye awezaye kumwokoa na kufa, naye alisikilizwa kwa sababu ya uchungu wake;

⁸Ingawa alikuwa Mwana, alijifunza utii kwa mambo aliyoyateswa."

1 SAMWELI 15:22

"Na Samweli akasema, Je, Bwana anapendezwa zaidi na sadaka za kuteketezwa na dhabihu, kuliko kutiwa sauti ya Bwana? Tazama, kutii ni bora kuliko dhabihu, na kusikiliza ni bora kuliko mafuta ya kondoo."

15. Viongozi Wategemea Mungu; Kwa Ajili Ya Utoaji.

WAFILIPU 4:19

"Na Mungu wangu atajaza kila haja yenu, kadiri ya utajiri wake katika utukufu kwa Kristo Yesu."

16. Viongozi Wategemea Mungu; Kwa Ajili Ya Mwongozo.

ZABURI 37:23

"Hatua za mtu mwema zimepangwa na Bwana: naye anapendezwa na njia yake."

17. Viongozi Wategemea Mungu; Kwa Ajili Ya Fariji.

2 WAKORINTHO 1:3-5

"Abarikiwe Mungu, Baba wa Bwana wetu Yesu Kristo, Baba wa huruma, na Mungu wa kila fariji;

⁴Yeye anayetufariji katika dhiki zetu zote, ili tuweze kuwafariji wale walioko katika taabu yoyote, kwa fariji ile tunayofarijiwa nayo na Mungu.

⁵Kwa maana kama mateso ya Kristo yamejawa ndani yetu, vivyo hivyo fariji yetu pia imejaa kwa Kristo."

18. Viongozi Wategemea Mungu; Kwa Ajili Ya Nguvu.

WAFILIPU 4:13

"Ninaweza kufanya mambo yote kwa njia ya Kristo anayenipa nguvu."

19. Viongozi Wategemea Mungu; Kwa Ajili Ya Ushirika.

YOHANA 14:23

"Yesu akamjibu, akasema, Mtu akinipenda, atashika neno langu; na Baba yangu atampenda, nasi tutamwendea, na kufanya makao yetu kwake."

20. Viongozi Wategemea Mungu; Kwa Ajili Ya Yote.

ZABURI 42:8

"Bwana ataamuru upendo wake mchana, na usiku wimbo wake utakuwa pamoja nami, na maombi yangu kwa Mungu wa uhai wangu."

21. Viongozi Wampenda Mungu; Zaidi ya Pesa.

LUKA 16:13

"Hakuna mtumishi awezaye kumtumia bwana wawili: maana atamchukia mmoja na kumpenda mwingine; au ataamini mmoja na kudharau mwingine. Hamwezi kumtumia Mungu na mali."

MATHAYO 19:16-22

"Na tazama, mtu mmoja akamwambia, Mwalimu mwema, ni jambo gani jema nitendalo nipate uzima wa milele?"

¹⁷ Naye akamwambia, Kwa nini unaniita mwema? Hakuna mwema ila mmoja, ndiye Mungu: lakini ukiwa unataka kuingia uzimani, shika amri.

¹⁸ Akasema kwake, Zipi? Yesu akasema, Usiuwe, Usizini, Usiibe, Usishuhudie uwongo,

¹⁹ Waheshimu baba yako na mama yako: na, Upende jirani yako kama nafsi yako.

²⁰ Kijana akamwambia, Hayo yote nimeyashika tangu ujana wangu: nina upungufu gani?"

²¹ Yesu akamwambia, Ukiwa unataka kuwa kamili, nenda uuze mali yako yote, uwape maskini, na utakuwa na hazina mbinguni: kisha njoo unifuata.

²² Lakini kijana huyo aliposikia maneno hayo, akaenda huzuni: kwa kuwa alikuwa na mali nyingi."

22. Viongozi Wampenda Mungu; Zaidi ya Mke/Waume Wao.

Hadithi ya Musa, Sipora, Mtoto Wao na Bwana;

KUTOKA 4:24-26

"Ikawa njiani kwenye hoteli, kwamba Bwana akamkuta, akataka kumuua.

²⁵ Ndipo Sipora akachukua jiwe kali, akamwata mtoto wake tohara, akaitupa miguuni pake, akasema, Hakika wewe ni mume wa damu kwangu.

²⁶ Basi akamwacha: akasema, Wewe ni mume wa damu, kwa sababu ya tohara."

23. Viongozi Hawamwachi Mungu; Haijalishi Nini Kinatokea Kwao.

AYUBU 1:22

"Katika yote hayo Ayubu hakutenda dhambi, wala hakumlaumu Mungu kwa upumbavu."

2 WAKORINTHO 11:18-28

"Kwa kuwa wengi wanajivunia kwa mwili, nami nitajivunia pia.

¹⁹ Maana mnavumilia wajinga kwa furaha, kwa kuwa ninyi wenyewe mna hekima.

²⁰ Maana mnavumilia, mtu akifanya ninyi watumwa, mtu akikula mali yenu, mtu akichukua mali yenu, mtu akijikweza, mtu akikupiga kwa kofi.

²¹ Nasema kwa kujifurahia fedheha, kana kwamba tulikuwa dhaifu. Lakini popote ambapo mtu yeyote ana ujasiri, (nasema kwa upumbavu,) mimi pia nina ujasiri.

²² Wao ni Waebrania? Mimi pia. Wao ni Waisraeli? Mimi pia. Wao ni ukoo wa Abrahamu? Mimi pia.

²³ Wao ni watumishi wa Kristo? (nasema kama mpumbavu) mimi zaidi; katika kazi nyingi zaidi, katika kupigwa kupita kiasi, katika gereza mara nyingi, katika kufa mara nyingi.

²⁴ Mara tano nimepata arobaini less one kutoka kwa Wayahudi.

²⁵ Mara tatu nilipigwa kwa vijiti, mara moja nilipewa mawe, mara tatu nilinusurika katika kuzama meli, usiku mmoja na mchana nilikuwa baharini;

²⁶ Katika safari nyingi, katika hatari za maji, katika hatari za wezi, katika hatari kutoka kwa watu wangu, katika hatari kutoka kwa mataifa, katika hatari mjini, katika hatari jangwani, katika hatari baharini, katika hatari kati ya ndugu wa uwongo;

²⁷ Katika uchovu na taabu, katika mashindano mara nyingi, katika njaa na kiu, katika kufunga mara nyingi, katika baridi na uchi.

²⁸ Mbali na mambo hayo ya nje, yanayonipata kila siku, wasiwasi wa makanisa yote."

UFUNUO 12:11

"Na wakamshinda kwa damu ya Mwana-kondoo, na kwa neno la ushuhuda wao; na hawakupenda maisha yao hata kufa."

24. Viongozi Wameumbwa; Na Mungu.

WAEFESO 2:10

"Kwa maana sisi ni kazi yake, tumeumbwa katika Kristo Yesu kwa matendo mema, ambayo Mungu alikuwa ameandaa zamani tufanye."

25. Viongozi Wanajua; Hawapaswi Kuwa Na Wivu Kwa Wenzao.

MITHALI 14:30

"Moyo wa afya ni uzima wa mwili; lakini wivu ni mchakato wa kuharibu mifupa."

26. Viongozi Wanajua; Watahudhuria Mateso.

MARKO 10:28-30

"Basi Petro akaanza kusema kwake, Tazama, sisi tumeacha yote, na tukakufuata.

²⁹ Na Yesu akajibu akasema, Amin, nawaambieni, Hakuna mtu aliyeacha nyumba, au ndugu, au dada, au baba, au mama, au mke, au watoto, au mashamba, kwa ajili yangu, na kwa ajili ya injili,

³⁰ Asipate mara mia moja sasa wakati huu, nyumba, na ndugu, na dada, na mama, na watoto, na mashamba, pamoja na mateso; na katika ulimwengu ujao uzima wa milele."

27. Viongozi Wanajua Wanahitaji; Mwili wa Kristo.

WAEFESO 4:11-16

"Naye alitoa wengine kuwa mitume; na wengine manabii; na wengine wainjilisti; na wengine wachunga na walimu;

¹² Kwa ajili ya kukamilisha watakatifu, kwa ajili ya kazi ya utumishi, kwa ajili ya kujenga mwili wa Kristo:

¹³ Hadi sisi sote tufikiane katika umoja wa imani, na ujuzi wa Mwana wa Mungu, kwa mtu mkweli, kwa kipimo cha ukuu wa utimilifu wa Kristo:

¹⁴ Ili sisi tusiwe tena watoto, tupatupatuka huku na kule, na kupeperushwa na kila upepo wa mafundisho, kwa hila ya wanadamu, na ujanja wa hila, ambao wanalinda wapate kudanganya;

¹⁵ Lakini tukisema kweli kwa upendo, tuweze kukua ndani yake katika mambo yote, ambaye ni kichwa, yaani Kristo:

¹⁶ Ambaye mwili wote ukiunganishwa kwa usahihi na kuunganwa na kila kiungo kinachotoa, kwa kazi yenye nguvu katika kipimo cha kila sehemu, hufanya ukuaji wa mwili kwa ajili ya kujijenga katika upendo."

28. Viongozi Wamwomba Mungu; Msamaha.

1 YOHANA 1:8-10

"Tukisema kwamba hatuna dhambi, tunajidanganya wenyewe, na kweli haimo ndani yetu.

⁹Tukikiri dhambi zetu, yeye ni mwaminifu na mwenye haki atusamehe dhambi zetu, na kututakasa na uovu wote.

¹⁰Tukisema kwamba hatukuwa na dhambi, tunamfanya yeye kuwa mwongo, na neno lake halimo ndani yetu."

29. Viongozi Wanafurahia; Ushirika Na Mungu.

MITHALI 8:25-31

"Kabla ya milima kuwekwa, kabla ya vilima nilizaliwa:

²⁶ Wakati bado hakuumba ardhi, wala mashamba, wala sehemu ya juu ya mavumbi ya ulimwengu.

²⁷ Alipounda mbingu, nilikuwapo: alipoweka mzingo juu ya uso wa vilindi:

²⁸ Alipoweka mawingu juu: alipothabiti vyanzo vya vilindi:

²⁹ Alipompa bahari amri yake, kwamba maji yasivuke amri yake: alipoweka misingi ya ardhi:

³⁰ Basi nilikuwa karibu naye, kama mlezi wake: na nilikuwa raha yake kila siku, nikifuraha daima mbele zake;

³¹ Nikifuraha katika sehemu ya makazi ya ardhi yake; na furaha yangu ilikuwa pamoja na wanadamu."

30. Viongozi Wamepitia Uboreshi Mwingi, Maumivu Na Mateso; Katika Mchakato Wa Uumbaji.

ISAIA 64:8

"Lakini sasa, Ee Bwana, wewe ni baba yetu; sisi ni udongo, nawe ni mfinyanzi wetu; na sisi sote ni kazi ya mkono wako."

UFUNUO 3:18

"Ninakushauri ununue kwangu dhahabu iliyochoimbwa moto, upate kuwa tajiri; na mavazi meupe, upate kuvaa, na aibu ya uchi wako isionekane; na upake macho yako dawa ya macho, upate kuona."

31. Viongozi Wanajua Kazi Yao; Inabidi lendelee.

1 WAKORINTHO 3:13-14

"Kazi ya kila mtu itadhihirika: maana siku itakapofika itaifichua; kwa kuwa itaonyeshwa kwa moto, na moto huo utajaribu kila kazi ya namna gani iwapo.

¹⁴ Ikiwa kazi ya mtu yeyote itadumu aliyojenga juu yake, atapokea tuzo."

32. Viongozi Hawabadilishi Mungu; Kwa Faida.

MITHALI 23:1-2

"Unapoketi kukaa kula na mwenye mamlaka, tazama kwa makini kile kilicho mbele yako:

² Na uweke kisu kwenye koo lako, ikiwa wewe ni mwenye tamaa."

33. Viongozi Wanaishi; Maisha Matakatiifu.

WAEBRANI 12:14

"Fuatilia amani na watu wote, na utakatifu, bila ambao hakuna mtu ataona Bwana."

34. Viongozi Wana Unyenyekevu.

YAKOBO 4:5-6

"Mnadhani kwamba Maandiko yanasema bure, Roho aliye makao ndani yetu hutamani kwa wivu?"

⁶ Lakini hutoa neema zaidi. Kwa hivyo anasema, Mungu hupinga wenye kiburi, lakini huwapa neema wenye unyenyekevu."

MITHALI 15:33

"Hofu ya Bwana ni mafundisho ya hekima; na mbele ya heshima ni unyenyekevu."

35. Viongozi Wana Mafundisho Sahihi.

1 TIMOTHI 4:16

"Jihadhari na wewe mwenyewe, na na mafundisho; kaa katika hayo: kwa kuwa ukifanya hivi utaokoa na wewe mwenyewe, na wale wanaokusikia."

36. Viongozi Wanakua Kila Wakati; Na Wanabadilika Kuwa Sura Ya Mungu.

1 YOHANA 2:24

"Basi, yale mliyosikia tangu mwanzo yakaeni ndani yenu. Kama yale mliyosikia tangu mwanzo yatakayokaa ndani yenu, nanyi pia mtaendelea kuwa katika Mwana, na katika Baba."

37. Viongozi Wasaidia Wengine Kukua; Na Kufanikiwa.

YOSHUA 1:6-7

"Kuwa na nguvu na uwe na ujasiri mzuri: kwa maana kwa watu hawa utagawanya ardhi ya urithi, ambayo mimi niliapa baba zao kuwapa.

⁷Tuwe na nguvu na uwe mjasiri sana, ili uweze kutimiza yote yaliyoamriwa na sheria, ambayo Musa mtumishi wangu alikuamuru: usiitoke kulia wala kushoto, ili uweze kufanikiwa popote pale unapoenda."

MATENDO 20:32

"Na sasa, ndugu, ninawatuma kwa Mungu, na kwa neno la neema yake, ambalo linaweza kukuujenga, na kukupa urithi kati ya wale wote waliotakaswa."

38. Viongozi Huchukua Muda Wa Kupumzika; Na Kufurahia Maisha.

ZABURI 23:1-3

"Bwana ni mchungaji wangu; sitahitaji kitu.

²Yeye aninifanya nilale kwenye malisho ya majani: ananiongoza kando ya maji ya utulivu.

³Hurejesha roho yangu: ananiongoza kwenye njia za haki kwa ajili ya jina lake."

YOHANA 10:10

"Mimi nimekuja ili wawe na uzima, na wawe nao kwa wingi zaidi."

39. Viongozi Wacha Amani Ya Mungu; Itawale Maisha Yao.

WAFILIPU 4:7

"Na amani ya Mungu, ambayo yapita uelewa wote, itakilinda mioyo yenu na akili zenu kupitia Kristo Yesu."

40. Viongozi Wapindua Shavu Lingine.

LUKA 6:29

"Na yeye akikutia kupiga kwa shavu moja, mpe pia lingine."

41. Viongozi Wabariki; Wale Wanaowalaani.

MATHAYO 5:44-48

"Lakini mimi nawaambia, Wapendeni maadui zenu, wabarikieni wale wanaowalaani, wafanyieni wema wale wanaowachukia, na muwaombe wale wanaowadhulumu na kuwatesa;

⁴⁵Ili mpate kuwa watoto wa Baba yenu aliye mbinguni: kwa maana yeye huifanya jua lake lichomo juu ya waovu na juu ya wema, na huteremshia mvua juu ya waadilifu na juu ya wasioadilifu.

⁴⁶Maana kama mkiwapenda wale wanaowapenda, mna thawabu gani? Je, hata watoza ushuru hawafanyi vivyo hivyo?

⁴⁷Na kama mkiwasalimu ndugu zenu tu, mnaifanya zaidi ya nini? Je, hata watoza ushuru hawafanyi hivyo?

⁴⁸Basi, muwe wakamilifu, kama vile Baba yenu aliye mbinguni yu mkamilifu."

42. Viongozi Wavumilia; Kwa Ajili Ya Furaha Iliyowekwa Mbele Yao.

YEREMIA 29:11

"Kwa maana mimi najua mawazo niliyonayo juu yenu, asema Bwana, mawazo ya amani, wala si ya shida, ili nikupe tumaini na mustakabali."

YAKOBO 5:11

"Tazama, tunawahesabu wenye furaha wale wanaovumilia. Mmekwisha sikia juu ya uvumilivu wa Ayubu, na mmekwisha kuona mwisho wa Bwana; kwamba Bwana ni mwenye huruma nyingi, na mwenye rehema tamu."

WAEBRANI 12:2

"Mkizame kwa Yesu mwanzilishi na mwamilifu wa imani yetu; ambaye kwa furaha iliyowekwa mbele yake alivumilia msalaba, akidharau aibu, na ameketi mkono wa kuume wa kiti cha enzi cha Mungu."

43. Viongozi Wanajua; Kumsulubisha Mwili.

WAGALATIA 5:24

"Na wale walio wa Kristo wamewasulubisha mwili pamoja na tamaa na matamano yake."

44. Viongozi Wanamwamini Mungu; Haijalishi hali yoyote.

WAEBRANI 10:38

"Sasa mwenye haki ataishi kwa imani: lakini mtu akinyima, roho yangu hatafurahia naye."

WAEBRANI 11:1

"Basi imani ni uthibitisho wa mambo yanayotarajiwa, ushuhuda wa mambo yasiyoonekana."

45. Viongozi Wanajua Wana; Fursa Moja Tu Duniani Kukamilisha Mapenzi ya Mungu.

YOHANA 17:1-4

"Maneno haya alisema Yesu, akainua macho yake mbinguni, akasema, Baba, saa imefika; utukuze Mwanao, ili Mwanao naye akutukuze:

² Kama ulivyompa mamlaka juu ya mwili wote, ili awape uzima wa milele wote uliowapa.

³ Na huu ndio uzima wa milele, wa kukujua wewe Mungu wa kweli pekee, na Yesu Kristo uliyemtuma.

⁴ Nimekutukuza duniani: nimemaliza kazi uliyonipa kuifanya."

2 TIMOTHEO 4:7-8

"Nimepigana vita vizuri, nimemaliza mwendo wangu, nimeilinda imani:

⁸ Kwa sasa imenibakilia taji ya haki, ambayo Bwana, hakimu mwenye haki, atanipa siku hiyo: wala si mimi peke yangu, bali na wale wote wampendao kuonekana kwake."

46. Viongozi Wanajua; Mungu Hufungua Milango Na Kufunga Milango.

UFUNUO 3:7

"Na kwa malaika wa kanisa la Filadelfia andika; Hayo ndiyo asemayo yeye aliye mtakatifu, yeye aliye kweli, yeye mwenye ufunguo wa Daudi, yeye afunguaye, wala hakuna afungaye; na afungaye, wala hakuna afunguaye."

47. Viongozi Wanaokoa Waliopotea.

YUDE 1:21-23

"Jilindeni katika upendo wa Mungu, mkiwatangulia rehema za Bwana wetu Yesu Kristo kwa uzima wa milele.

²²Na kwa wengine muwe na huruma, mkitofautisha:

²³Na wengine waokoeni kwa woga, mkiwatoa katika moto; hata kwa nguo iliyoachafuliwa na mwili mkiichukia."

48. Viongozi Wana Huruma.

MATHAYO 9:35-36

"Na Yesu alizunguka miji yote na vijiji, akifundisha katika masinagogi yao, akihubiri injili ya ufalme, na kuponya kila ugonjwa na kila maradhi kati ya watu.

³⁶Lakini alipoona umati wa watu, alihisi huruma kwao, kwa sababu walikuwa wamechoka na wamepotoka, kama kondoo wasiye na mchungaji."

49. Viongozi Wanapendwa Na Kuheshimiwa Sana; Mbinguni.

MATHAYO 5:17-19

"Msidhani kwamba nimekuja kufutilia mbali sheria au manabii; sikuja kufutilia mbali, bali kuitimiza.

¹⁸Kwa hakika nawaambieni, Hata mbingu na nithamitike, hata herufi moja au alama moja ya sheria haitapita, mpaka yote yatakapotimizwa.

¹⁹Basi, yeyote atakayevunja amri moja ya hizi ndogo, na kuwafundisha watu hivyo, ataitwa mdogo katika ufalme wa mbingu; lakini yeyote atakayetimiza na kufundisha, huyo ataitwa mkuu katika ufalme wa mbingu."

50. Viongozi Wamepata; Lulu ya Thamani Kubwa.

MWANZO 15:1

"Baada ya mambo hayo neno la Bwana likamjia Abramam katika maono, likisema, Usiogope, Abramam; mimi ni ngao yako, na thawabu yako kubwa sana."

KUANDAA BIBI

ARUSI

Juzuu 11

Mongozi - Maswali

1. Soma Yohana 12:24. Je, ni sifa zipi za Yesu za kuwa kiongozi?
2. Ni aina gani mbili za watu; duniani?
3. Taja sifa za watu "Wenye Ubinafsi na Uasi."
4. Soma Mathayo 25:31-46. Eleza "Mbuzi."
5. Soma Luka 16:19-31. Eleza "Mtu Mwenye Mwingi."
6. Taja sifa za watu "Wenye Upendo na Utii."
7. Soma Yohana 5:28-29.
 - a. Nini hufanyika kwa watu; wafanyao mema?
 - b. Nini hufanyika kwa watu; wafanyao maovu?
8. Soma Yakobo 5:1-6. Fupisha mafungu haya.
9. Taja 10 ya alama unazozipenda za kiongozi.

KUANDAA BIBI

ARUSI

Juzuu 11

Thawabu

"YEYE ANAYEMWENDEA MUNGU; ANAHITAJI KUAMINI KWAMBA YUPO;

NA KWAMBA YEYE NI; MTOAJI WA THAWABA KWAO;

WANAOMTAFUTA KWA BIDII."

WAEBRANI 11:6

Thawabu ni nini?

Thawabu katika Kamusi ya Webster inamaanisha:

Kumpa mtu au kitu pesa au malipo mengine, kwa kitu kizuri kilichofanyika.

Thawabu katika Kigiriki ni neno *Misthos*.

Maana:

1. Malipo ya kazi.
2. Thawabu: inatumika kwa matunda yanayotokana na bidii na juhudi.
3. Katika maana zote mbili, thawabu na adhabu.

Thawabu katika Kiebrania ni neno *Egeb*.

Maana:

1. Matokeo.
2. Faida.
3. Thawabu.

Mungu ameweka; sheria za maisha.

1. Kila mtu huvuna alichopanda.

WAGALATIA 6:7

"Msijihadhari; Mungu hadhihakiwi: kwa maana kila mtu atakavyopanda, ndivyo atakavyovuna."

2. Mungu ni mwenye haki na asiye na upendeleo katika hukumu yake, kuhusu alichopanda mtu.

WARUMI 2:11

"Kwa maana hakuna kubaguzi wa uso kwa Mungu."

3. Mungu ndiye mtoaji wa thawabu na malipo, yanayostahiliwa na mtu; iwe njema au mbaya.

ISAIA 1:19-20

"Mkiwa tayari na mtii, mtala kheri ya nchi:

²⁰Lakini mkikataa na kuasi, mtakuliwa na upanga: kwa maana kinywa cha Bwana kimesema."

WARUMI 2:4-10

"Au mwachukia wewe utajiri wa wema wake na uvumilivu na subira yake; bila kujua kwamba wema wa Mungu unakuelekeza kwenye toba?"

⁵Lakini kwa kuwa moyo wako ni mgumu na haujitubu unajikusanyia hasira kwa siku ya hasira na ufunuo wa hukumu ya haki ya Mungu;

⁶Atamlipa kila mtu kulingana na matendo yake:

⁷ Kwa wale wanaodumu kwa uvumilivu katika kutenda mema wakitafuta utukufu na heshima na kutokufa, uzima wa milele:

⁸ Lakini kwa wale wenye ugomvi, na wasiotii kweli, bali wanatenda uovu, ghadhabu na hasira,

⁹ Mateso na huzuni, juu ya kila nafsi ya mtu anayetenda maovu, kwanza kwa Myahudi, na pia kwa Mgentili;

¹⁰ Lakini utukufu, heshima, na amani, kwa kila mtu anayetenda mema, kwanza kwa Myahudi, na pia kwa Mgentili."

AYUBU 34:11

"Kwa maana atamlipa mtu kwa kazi yake."

ZABURI 62:12

"Na wewe, Ee Bwana, unayo huruma: kwa maana wewe hulipa kila mtu kulingana na kazi yake."

YEREMIA 17:10

"Mimi Bwana natafuta moyo, ninajaribu figo, ili kumpa kila mtu kulingana na njia zake, na kulingana na matunda ya matendo yake."

YEREMIA 32:17-19

"Ee Bwana Mungu! Tazama, umefanya mbingu na nchi kwa nguvu yako kuu na mkono wako uliyonyoosha, wala hakuna kitu kisichowezekana kwako:

¹⁸ Unaonyesha upendo kwa maelfu, na unalipa uovu wa baba ndani ya vifua vya watoto wao baadaye: Mkuu, Mwenye nguvu, Bwana wa majeshi, ndiye jina lake,

¹⁹ Mkuu kwa shauri, na mwenye nguvu kwa kazi: kwa maana macho yako yamefunguliwa juu ya njia zote za wanadamu: kumpa kila mtu kulingana na njia zake, na kulingana na matunda ya matendo yake."

MITHALI 24:12

"Ukisema, Tazama, hatukujua; je, yeye anayechunguza moyo hajui? Na yeye anayelinda nafsi yako, je, hajui? Je, hatamlipa kila mtu kulingana na matendo yake?" anayefikiria moyo hajui? Na yeye anayelinda nafsi yako, je, hajui? Je, hatamlipa kila mtu kulingana na matendo yake?"

ISAYA 3:10-11

"Waambieni waadilifu kwamba watakuwa sawa: kwa maana watakula matunda ya matendo yao.

¹¹ Ole wao waovu! Watakuwa vibaya: kwa maana malipo ya mikono yao atapewa."

EZEKIELI 18:30

"Kwa hivyo nitawahukumu, nyinyi nyumba ya Israeli, kila mmoja kulingana na njia zake, asema Bwana Mungu. Tubuni, na jigeuzeni kutoka kwa makosa yenu yote; ili uovu usiwe kwao."

1 WAKORINTHO 3:8

"Sasa yeye anayepanda mbegu na yeye anayemwagilia maji mimea ni mmoja: na kila mtu atapokea malipo yake kulingana na jasho lake."kazi."

MATHAYO 16:27

"Kwa maana Mwana wa mtu atakuja katika utukufu wa Baba yake pamoja na malaika wake; na kisha atawalipa watu wote kulingana na matendo yao."

4. Mungu hutulipa, tunapokuwa duniani.

YOHANA 10:10

"Mimi nimekuja ili wawe na uzima, na wawe nao kwa wingi."

5. Mungu hutulipa mbinguni, tunapokufa.

WAEBRANI 9:27

"Na kama ilivyowekwa kwa wanadamu kufa mara moja, na baada ya hapo hukumu."

2 WAKORINTHO 5:10

"Kwa maana sisi sote tunapaswa kujitokeza mbele ya kiti cha hukumu cha Kristo; ili kila mtu apokelewa mambo aliyoyafanya mwilini, kulingana na aliyoyafanya, iwe mema au mabaya."

MATHAYO 25:34-46

"Ndipo Mfalme atawaambia wale walio upande wake wa kulia, Njoni, enyi mliobarikiwa na Baba yangu, mirithi ufalme uliowekwa tangu kwanza ulimwengu:

³⁵ Kwa maana niliwa na njaa, na mkanipa chakula; niliwa na kiu, na mkanipa kunywa; nilikuwa mgeni, na mkanikaribisha;

³⁶ Uchi, na mkanivaa; nilikuwa mgonjwa, na mkanitembelea; nilikuwa gerezani, na mkaja kwangu.

³⁷ Ndipo waadilifu watajibu wakisema, Bwana, tulikuona lini ukiwa na njaa, tukakulisha? Au ukiwa na kiu, tukakupa kunywa?

³⁸ Tulikuona lini ukiwa mgeni, tukakukaribisha? Au uchi, tukakuvaa?

³⁹ Au tulikuona lini ukiwa mgonjwa, au gerezani, tukakuja kwako?

⁴⁰ Na Mfalme atajibu kwao akisema, Amin, nawaambia, Kwa kadiri mlichomfanya mmoja wa hawa wadogo ndugu zangu, mlinifanyia mimi.

⁴¹ Kisha atawaambia na wale walio upande wa kushoto, Enyi mliolaaniwa, nendeni mbali nami, mle moto wa milele uliowekwa kwa Ibilisi na malaika wake;

⁴² kwa maana niliwa na njaa, na hamkunipa chakula; niliwa na kiu, na hamkunipa kunywa;

⁴³ nilikuwa mgeni, na hamkunikaribisha; uchi, na hamkunivaa; mgonjwa, na gerezani, na hamkunitembelea.

⁴⁴ Ndipo watajibu pia wakisema, Bwana, tulikuona lini ukiwa na njaa, au na kiu, au ukiwa mgeni, au uchi, au mgonjwa, au gerezani, na hatukukuhudumia?

⁴⁵ Atawajibu akisema, Amin, nawaambia, Kwa kadiri hamkumfanya mmoja wa hawa wadogo, hamkunifanyia mimi.

⁴⁶ Na hawa wataenda katika adhabu ya milele; lakini waadilifu katika uzima wa milele."

UFUNUO 2:19-23

"Najua matendo yako, na upendo, na huduma, na imani, na uvumilivu wako, na matendo yako; na ya mwisho kuwa zaidi ya ya kwanza.

²⁰ Hata hivyo nina mambo machache dhidi yako, kwa sababu unamruhusu yule mwanamke Jezebeli, anayejiita nabii, kufundisha na kuwapotosha watumwa wangu wafanye uasherati, na kula mambo yaliyotolewa kwa sanamu.

²¹ Nakampa nafasi atubu kwa uasherati wake; na hakutubu.

²² Tazama, nitamweka kitandani, na wale wafanyao uzinzi naye katika mateso makubwa, isipokuwa watatubu kwa matendo yao.

²³ Nami nitaua watoto wake kwa kifo; na makanisa yote yatajua ya kwamba mimi ndiye nayekagua figo na mioyo: na nitawapa kila mmoja wenu kulingana na matendo yenu."

UFUNUO 20:11-14

"Nikaona kiti kikubwa cha enzi cheupe, na yule aliyeketi juu yake, ambayo uso wake nchi na mbingu zilikimbia; na hapakuonekana mahali pao.

¹² Nikaona wafu, wadogo na wakubwa, wakisimama mbele za Mungu; na vitabu vilifunguliwa: na kitabu kingine kilifunguliwa, ambacho ni kitabu cha uzima: na wafu walihukumiwa kutokana na mambo yaliyoandikwa katika vitabu, kulingana na matendo yao.

¹³Na bahari ikatoa wafu waliokuwa ndani yake; na kifo na kuzimu wakatoa wafu waliokuwa ndani yao: na kila mtu alihukumiwa kulingana na matendo yake.

¹⁴Na kifo na kuzimu vilitupwa katika ziwa la moto. Hili ndilo kifo cha pili."

UFUNUO 22:12

"Na tazama, nakuja kwa haraka; na thawabu yangu iko pamoja nami, kumpa kila mtu kulingana na kazi yake."

Ukwell.

Kama umesoma, Mungu hulipa thawabu na malipo kwa kila mtu, kwa haki; kama anavyostahili.

Usidanganywe, utavuna ulichopanda; hapa duniani; kutoka kwa Mungu.

Thawabu yako au malipo yatakuwa ya milele, baada ya kuondoka kwako duniani.

Chagua kwa hekima unachotaka kupokea kutoka kwa Mungu, na uishi ipasavyo.

Si kila mtu anayeingia mbinguni, anapokea thawabu sawa.

Si kila mtu anapokea nyumba kubwa, mbinguni.

Mungu amesema waziwazi kuwa thawabu hutolewa kwa kushirikiana; na kazi ya mtu kwa ajili yake.

Unafanya nini kupokea thawabu kutoka kwa Mungu?

Kuwa mwenye hekima; Anza leo kujipatia hazina mbinguni.

KUANDAA BIBI

ARUSI

Juzuu 11

Thawabu - Maswali

1. Fafanua "Thawabu."
2. Taja sheria 5 za maisha.
3. Unafanya nini; kupokea "Thawabu" kutoka kwa Mungu?

KUANDAA BIBI

ARUSI

Juzuu 11

Kwa nini Kutoa?

"KILA MTU ANAPANDA NINI,
NDIVYO ATAVUNA."

WAGALATIA 6:7

Usiku Mwingine.

Nilikuwa kanisani usiku mmoja ambapo Mchungaji aliwaomba waumini waingie mbele, kutoa zaka na sadaka zao.

Nilishangaa kwa idadi ya watu waliokuja kusanyika Jumapili hii jioni, kumwabudu Bwana.

Lakini nilishtushwa na idadi ya watu waliokwenda mbele kwenye masanduku madogo, kuweka sarafu zao.

Nilisimama huko kwa mshangao wakati wachache kutoka kwa umati, wakiweka pesa zao.

Nikachukuwa mkoba wangu kwa haraka, nikaenda kwenye sanduku hilo mdogo kutoa pesa zangu, ibada yangu; kwa Bwana.

Moyo wangu ulihuzunishwa na mzigo niliojua uko kwa Mchungaji huyu, kusaidia mahitaji yote ya kifedha na kiroho; ya kanisa hili.

Lakini kinachoshtua ni ukweli kwamba watu hawapewi ujumbe kamili wa pesa, na wajibu wao wa amri; kutoa kwa kanisa na/au Ghala la Ufalme (Huduma zinazosambaza na kugawa mafundisho sahihi ya Biblia, na/au kutoa msaada wa kimwili; kwa wanadamu pale inapohitajika na kupewa kazi).

Tuanze.

Pesa.

Mungu aliumba; mfumo wa kifedha.

Biblia inatuambia, kwamba Mungu hufanya mtu kuwa tajiri na hufanya mtu kuwa maskini.

1 SAMWELI 2:7

"Bwanahufanya mtu kuwa maskini, na hufanya mtu kuwa tajiri: yeye hushusha, na hainua juu."

Kanisa; Na/au Maghala ya Ufalme (Huduma).

Biblia inatuambia kwamba Mungu; aliunda kanisa; na/au Maghala ya Ufalme (Huduma).

1 TIMOTHI 3:15

"Kanisa la Mungu aliye hai, nguzo na msingi wa kweli."

Mungu ameimara na kuweka uwepo wake na ukweli duniani, kupitia kanisa lake.

Kanisa lake lina watu wake; wanaoitwa Wakristo.

Wakristo ni wafuasi; wa Yesu Kristo.

Wakristo wanatii Yesu Kristo, na Biblia Takatifu.

Baadhi ya Wakristo wamechaguliwa kufanya kazi katika kanisa, na/au Maghala ya Ufalme (Huduma); watu hawa wanaitwa Wahubiri.

Wafanyakazi wa Kanisa; Na/au Maghala ya Ufalme (Huduma).

Mungu amewaweka watu katika kazi ya Kanisa, na/au Mahekalu ya Ufalme (Huduma) ili kuwaweka watu katika ujuzi wa ukweli, ili waweze kuokolewa, kusaidika na kukua kwa ukamilifu.

1 WAKORINTHO 12:28

"Na Mungu ameweka baadhi katika kanisa, kwanza mitume, pili manabii, tatu walimu, kisha miujiza, kisha karama za uponyaji, misaada, uongozi, na aina mbalimbali za lugha."

WAEFESO 4:11-15

"Naye aliwapa wengine kuwa mitume; wengine manabii; wengine winjilisti; na wengine wachungaji na walimu;

¹²Kwa ajili ya ukamilifu wa watakatifu, kwa ajili ya kazi ya huduma, kwa ajili ya kujenga mwili wa Kristo:

¹³Hadi sisi sote tufikiane katika umoja wa imani, na katika ujuzi wa Mwana wa Mungu, kuwa mtu mkamilifu, kwa kipimo cha urefu wa utimilifu wa Kristo:

¹⁴Ili sisi tusiwe tena watoto, tukitikiswa huku na kule, na kupeperushwa na kila upepo wa mafundisho, kwa hila ya wanadamu, na ujanja wa hila, ambao huwinda kwa udanganyifu;

¹⁵Lakini tukisema kweli kwa upendo, tuweze kukua ndani yake katika mambo yote, ambaye ni kichwa, yaani Kristo."

Kazi Tofauti; kwa Wahudumu Waliochaguliwa na Mungu.

Mungu amewafanya wafanyakazi wote katika Kanisa na/au Mahekalu ya Ufalme (Huduma); kuwa tofauti na wa kipekee.

Mungu kisha amewaweka hawa wafanyakazi katika Kanisa na/au Mahekalu ya Ufalme (Huduma); kama alivyotaka.

1 WAKORINTHO 12:18

"Lakini sasa Mungu ameweka viungo kila mmoja katika mwili, kama alivyopenda."

Muundo wa Mungu.

Mungu ameunda maisha kujumuisha; Watu wa kawaida na Wahudumu.

Mungu ameanzisha ukweli; kwamba Watu wa kawaida wanapaswa kuwapatia Wahudumu; kutoka kwa mapato yao.

NAMBARI 18:20-21

"Na Bwanaalisema kwa Haruni, Hutaweza kurithi katika nchi yao, wala hutaweza kuwa na sehemu yoyote miongoni mwao: Mimi ndiye sehemu yako na urithi wako miongoni mwa wana wa Israeli.

²¹Na tazama, nimewapa wana wa Levi sehemu ya kumi nzima katika Israeli kama urithi, kwa ajili ya huduma wanayofanya, yaani huduma ya hema la mkutano."

1 WAKORINTHO 9:13-14

"Hamjui kwamba wale wanaohudumia mambo matakatifu hula mambo ya hekalu? Na wale wanaosimama karibu na madhabahu washiriki wa madhabahu?

¹⁴Vivyo hivyo Bwana ameamuru kwamba wale wanaotangaza injili waishi kwa injili."

Kiasi Gani Cha Pesa Wanachama Wa Kawaida Wanapaswa Kutoa, Kwa Kanisa Na/Au Mahekalu ya Ufalme (Huduma)?

1. Mungu ameanzisha na kuamuru Wanachama wa kawaida kutoa zaka; 10% ya mshahara wao kabla ya kodi; kwa Kanisa na/au Hekalu la Ufalme (Huduma); ambalo Mungu anawaongoza.

2. Mungu ameanzisha na kuamuru Wanachama wa kawaida kutoa sadaka; (michango ya ziada ya kifedha, vifaa na kimwili) kwa Kanisa na/au Hekalu la Ufalme (Huduma); ambalo Mungu anawaongoza.

MALAKI 3:8-10

"Je, mtu atamnyang'anya Mungu? Lakini mmeninyang'anya. Na mnasema, Tumekunyang'anya wapi? Kwa zaka na sadaka.

⁹Mmelaaniwa kwa laana: kwa kuwa mmeninyang'anya, hata taifa zima hili.

¹⁰Leteni zaka zote katika hekalu, ili kuwa na chakula nyumbani kwangu, na nijaribuni sasa kwa haya, asema Bwana wa majeshi, kama sitafungua milango ya mbinguni, na kumwagieni baraka, hata msiweze kuipokea yote."

KUMBUKUMBU 12:5-6

"Lakini mahali ambapo Bwana Mungu wako atakapochagua kati ya makabila yako yote kuweka jina lake, hata makao yake mtatafuta, na huko mtakuja:

⁶Na huko mtaleta dhabihu zenu za kuteketezwa, na dhabihu zenu, na zaka zenu, na matoleo yenu ya mikono yaliyoinuliwa, na nadhiri zenu, na matoleo yenu ya hiari, na mazao ya kwanza ya mifugo yenu na kondoo zenu."

Yesu anawaamuru watu wote; kutoa yao yanayostahili kwa Serikali, na kwa Mungu.

MATHAYO 22:21

"Akasema kwao, Basi zilizio za Kaisari mzilipie Kaisari, na zilizio za Mungu mzilipie Mungu."

MARKO 12:17

"Yesu akawajibu akisema, Zilizio za Kaisari mzilipie Kaisari, na zilizio za Mungu mzilipie Mungu."

LUKA 20:25

"Akawaambia, Basi zilizio za Kaisari mzilipie Kaisari, na zilizio za Mungu mzilipie Mungu."

Yesu anawaamuru watu; kutoa ushuru.

MATHAYO 23:23

"Ole ninyi, waandishi na Mafarisayo, wanafiki! Kwa kuwa mnatoa kwa ushuru kitu kidogo cha nana na mrehani na kumini, na mmeacha mambo mazito zaidi ya sheria, haki, huruma na imani: haya yapasa kufanywa, na wala hayo mengine msiacha."

LUKA 11:42

"Lakini ole ninyi, Mafarisayo! Kwa kuwa mnatoa kwa ushuru nana na ruta na kila aina ya mimea, na mnapita juu ya hukumu na upendo wa Mungu: haya yapasa kufanywa, na wala hayo mengine msiacha."

Wizi; Unaleta Laana.

Usipotii Mungu katika eneo la kutoa, wewe ni mwizi.

Wote wizi wako chini ya; laana ya Mungu.

MALAKI 3:9-11

"Mmelaaniwa kwa laana; kwa kuwa mmeniibia, hata taifa zima.

¹⁰Leteni zote ushuru katika ghala, ili kuwe na chakula nyumbani mwangu, na nijaribuni sasa kwa hayo, asema Bwana wa majeshi, nisipofungulia mlango wa mbinguni, na kuwamwagieni baraka, hata isiweze kutoshea.

¹¹Nitaadhibu mla kwa ajili yenu, wala hataharibu matunda ya nchi yenu; wala mzabibu wenu hautupili matunda yake kabla ya wakati shambani, asema Bwana wa majeshi."

Wote Wizi Wako Njiani Kwenda; Ziwa la Moto la Milele.

Mungu amesema kuwa hakuna mwizi, atakayeingia katika Ufalme wa Mbinguni.

1 WAKORINTHO 6:9-10

"Hamjui ya kuwa waovu hawatarithi ufalme wa Mungu? Msidanganywe: wala wazinai, wala waabudu sanamu, wala wazinzi, wala wanaume wa tabia ya kike, wala wanaofanya ukatili kwa wanaume,

¹⁰ Wala wezi, wala wachoyo, wala walevi, wala wafadhili, wala wanyonyaji, hawatarithi ufalme wa Mungu."

Ikiwa Uzima wa Milele ndio lengo lako, lazima utii katika kutoa.

Watoa Waaminifu; Wanabarikiwa.

Mungu anabariki; mtoa mwaminifu.

MALAKI 3:10-12

"Leteni zote ushuru katika ghala, ili kuwe na chakula nyumbani mwangu, na nijaribuni sasa kwa hayo, asema Bwana wa majeshi, nisipofungulia mlango wa mbinguni, na kuwamwagieni baraka, hata isiweze kutoshea.

¹¹ Nitaadhibu mla kwa ajili yenu, wala hataharibu matunda ya nchi yenu; wala mzabibu wenu hautupili matunda yake kabla ya wakiti shambani, asema Bwana wa majeshi.

¹² Na mataifa yote yatakuwa yakiwaita mliobarikiwa: kwa kuwa mtakuwa nchi yenye kupendeza, asema Bwana wa majeshi."

LUKA 6:38

"Toeni, nanyi mtapokea; kipimo kizuri, kilichokandwa, kikisongwa, na kinachotiririka, watu watakipima katika kifuva chenu. Kwa kipimo mnachopimia, ndivyo watakavyopimia nanyi."

MITHALI 3:9-10

"Mheshimu Bwana kwa mali yako, na kwa matunda ya kwanza ya mavuno yako yote:

¹⁰ Basi ghala zako zitajaa wingi, na vyombo vyako vya divai vitapasuka kwa divai mpya."

Yesu Ahubiri; Malipo Mengi Na Kwa Wingi Kwa Mtoa; Katika Wakati Huu Wa Sasa.

LUKA 18:28-30

"Basi Petro akasema, Tazama, sisi tumeacha yote, tukakufuata.

²⁹ Naye akawaambia, Amin, nawaambia, Hakuna mtu aliyeacha nyumba, au baba, au ndugu, au mke, au watoto, kwa ajili ya ufalme wa Mungu,

³⁰ Asipopata mara nyingi zaidi katika wakati huu, na katika ulimwengu ujao uzima wa milele."

Yesu Ahubiri; Malipo Mara Mia Kwa Mtoa; Katika Maisha Haya.

MATHAYO 19:29

"Kila aliyeacha nyumba, au ndugu, au dada, au baba, au mama, au mke, au watoto, au mashamba, kwa ajili ya jina langu, atapata mara mia moja, na atarithi uzima wa milele."

MARKO 10:29-30

"Yesu akajibu akasema, Amin, nawaambia, Hakuna mtu aliyeacha nyumba, au ndugu, au dada, au baba, au mama, au mke, au watoto, au mashamba, kwa ajili yangu, na kwa ajili ya Injili,

³⁰ Lakini atapata mara mia moji katika wakati huu, nyumba, na ndugu, na dada, na mama, na watoto, na mashamba, pamoja na mateso; na katika ulimwengu ujao uzima wa milele."

Je, Wahubiri; Wanatakiwa Kutoa Zaka na Sadaka?

Ndio.

1. Wahubiri wameamriwa kulipa 10% (zaka) ya mapato yote yanayopatikana katika Kanisa lao na/au Hazina ya Ufalme (Huduma) kwa; Kanisa lingine na/au Hazina za Ufalme (Huduma); Mungu anayowaongoza.

2. Wahubiri wameamriwa kutoa sadaka, (michango ya ziada ya kifedha, vifaa na kimwili) kwa mapato yote yanayopatikana katika Kanisa lao na/au Hazina ya Ufalme (Huduma) kwa; Kanisa na/au Hazina ya Ufalme (Huduma); Mungu anayowaongoza.

3. Wahubiri wameamriwa kulipa 10% (zaka) kwa mshahara wote unaopatikana kutoka Kanisa lao na/au Hazina ya Ufalme (Huduma) kwa; Kanisa na/au Hazina ya Ufalme (Huduma); Mungu anayowaongoza.

4. Wahubiri wameamriwa kutoa sadaka, (michango ya ziada ya kifedha, vifaa na kimwili) kwa mshahara wote unaopatikana kutoka Kanisa lao na/au Hazina ya Ufalme (Huduma) kwa; Kanisa na/au Hazina ya Ufalme (Huduma); Mungu anayowaongoza.

NAMBARI 18:25-32

"Na Bwanaakasema kwa Musa, akisema,

²⁶Waambie Walevi, uwaambie, Mtakapopokea kwa wana wa Israeli zaka nilizowapa kama urithi wenu, basi mtoe sadaka kwa Bwana, yaani sehemu ya kumi ya zaka hiyo.

²⁷Na sadaka yenu hii itahesabiwa kwenu, kama ilivyo nafaka ya kiwanja cha kukamulia nafaka, na kama wingi wa kikombe cha divai.

²⁸Vivyo hivyo mtoe sadaka kwa Bwana kwa zaka zenu zote mnazopokea kwa wana wa Israeli; na mtoe sehemu ya sadaka ya Bwana kwa Aaroni kuhani.

²⁹Kati ya zawadi zenu zote, mtoe kila sadaka ya Bwana, ya kila bora zaidi, yaani sehemu takatifu yake.

³⁰Kwa hivyo mwaambie, Mtakapotoa bora zaidi yake, basi itahesabiwa kwa Walevi kama mavuno ya kiwanja cha kukamulia nafaka, na kama mavuno ya kikombe cha divai.

³¹Na mtaila kila mahali, ninyi na nyumba zenu: kwa maana ni thawabu yenu kwa huduma yenu katika hema la mkutano.

³²Wala mtapewa dhambi kwa sababu yake, mtakapotoa bora zaidi yake: wala msiuchafue takatifu wa wana wa Israeli, msife."

Hakuna ubaguzi; kwa amri yoyote; kwa mtu yeyote.

WARUMI 2:11

"Kwa maana hakuna ubaguzi wa mtu mbele za Mungu."

Uamuzi Wako.

Mungu amekupa kila mtu; hiari.

Uamuzi wa kutii; au uamuzi wa kuasi.

Mungu atakubariki; kwa utiifu wako.

ISAYA 1:19

"Mkiwa tayari na mkitiifu, mtala chakula chema cha nchi."

Mungu atakulaani; kwa uasi wako.

ISAYA 1:20

"Lakini mkikataa na kuasi, mtakuliwa na upanga: kwa maana kinywa cha Bwana kimesema."

Huu ndio; maisha.

Ombi Langu; Kwa Wote.

Ninaomba uchague; utiifu.

Ninaomba uchague; ubarikiwe, zaidi ya maelezo.

Utabarikiwa; ukitii.

WAEFESO 3:20-21

"Yeye awezaye kufanya kupita kiasi, zaidi ya yote tunayoomba au kufikiria, kwa uwezo unaotenda ndani yetu,

²¹ Kwake awe utukufu katika kanisa kwa Kristo Yesu katika vizazi vyote, milele na milele. Amina."

KUANDAA BIBI

ARUSI

Juzuu 11

Kwa Nini Kutoa? - Maswali

1. Soma Wagalatia 6:7. Mtu hupata (kupokea) nini?
2. Nani aliunda; mfumo wa kifedha?
3. Soma 1 Samweli 2:7. Taja shughuli; za Mungu.
4. Soma 1 Timotheo 3:15. "Kanisa" ni nini?
5. Soma 1 Wakorintho 12:28. Nani ameweka Mungu; katika "Kanisa"?
6. Soma 1 Wakorintho 12:18. Mungu ameweka vipi washiriki; katika Mwili wa Kristo?
7. Soma Hesabu 18:2-21. Walei wanapaswa kutoa kiasi gani; kwa Wahubiri wa Injili?
8. Soma 1 Wakorintho 9:13-14. "Mhubiri" anapaswa kuishi kwa nini?
9. Walei wanapaswa kutoa nini; kwa Makanisa na Huduma?
10. Soma Malaki 3:8-10. Nini hutokea kwa watu; wanaomwibia Mungu?
11. Soma Mathayo 23:23. Yesu anakuamuru nini?
12. Soma Luka 11:42. Yesu anakuamuru nini?
13. Soma 1 Wakorintho 6:9-10. Wizi (wabiaji wa Mungu) wanaenda wapi; katika milele?
14. Soma Malaki 3:10-12. Tuzo ni nini; kwa mtoaji mtiifu?
15. Soma Luka 6:38. Tuzo ni nini; kwa mtoaji mtiifu?

16. Soma Mithali 3:9-10. Tuzo ni nini; kwa mtoaji mtiifu?
17. Soma Luka 18:28-30. Kiasi cha kurudi kwa mtoaji ni kipi; kama alivyoahidi Bwana?
18. Soma Mathayo 19:29. Kiasi cha kurudi kwa mtoaji ni kipi; kama alivyoahidi Bwana?
19. Soma Marko 10:29-30. Kiasi cha kurudi kwa mtoaji ni kipi; kama alivyoahidi Bwana?
20. Soma Hesabu 18:25-32. Je, Wahubiri wameamriwa kutoa ushuru na sadaka (kwa Makanisa na Huduma mengine)?
21. Soma Warumi 2:11. Je, kuna mtu yeyote aliyehukuliwa; kutokutilii Mungu?
22. Soma Isaya 1:19. Matokeo ni yapi; kwa mtu mtiifu?
23. Soma Isaya 1:20. Matokeo ni yapi; kwa mtu asiye mtii?
24. Soma Waefeso 3:20-21. Mungu anaweza kufanya kiasi gani; kwa ajili yako?
25. Baada ya kusoma mada hii; umeamua kumtii Mungu katika kutoa kwako?

KUANDAA BIBI

ARUSI

Juzuu 11

Historia ya Kanisa

Historia.

Historia daima inatuambia; tulitoka wapi.

Historia ya Kanisa haitofautiani.

Tuanze.

Tafadhali kumbuka .c itaonyeshwa katika utafiti ufuatao.

Circa (kutoka Kilatini, maana yake "karibu, kuhusu"), kwa kawaida kifupishwa c., ca au ca. (pia circ. au cca.), inamaanisha "takriban" katika lugha kadhaa za Ulaya pamoja na Kiingereza, kwa kawaida kwa kurejelea tarehe.

Circa inatumika sana katika ukoo na uandishi wa historia, wakati tarehe za matukua hazijulikani kwa usahihi.

c. 2100 KK

Uitwa wa Abrahamu.

Abrahamu ni baba wa Taifa la Kiyahudi.

c. 2000 KK

Kuzaliwa kwa Yakobo.

Yakobo baadaye aliiitwa Israeli.

Makabila kumi na mawili ya Israeli yamepewa majina ya wana wa Yakobo.

c. 1900 KK

Yosefu anauzwa kama mtumwa huko Misri.

Wana wa Israeli hatimaye wakawa wafungwa katika nchi; kupitia dhambi zao. **(ZABURI 105:23-25)**

c. 1446 au 1290 KK

Exodus inaanza, ukiongozwa na Musa.

Wana wa Israeli wanaondoka Misri, na hatimaye kukaa Kanaani.

c. 1010 KK

Daudi anakuwa Mfalme wa Israeli, akifanya Yerusalemu kuwa Mji Mkuu wake.

c. 970 KK

Mwana wa Daudi Solomoni anakuwa Mfalme.

Solomoni baadaye anajenga hekalu huko Yerusalemu; kwa kumheshimu Mungu.

c. 930 KK

Baada ya kifo cha Solomoni; Ufalme umegawanyika katika sehemu mbili: Kaskazini (Israeli) na Kusini (Yuda).

753 KK

Tarehe ya jadi ya kuanzishwa kwa Roma.

722 KK

Uangamizwaji wa Ufalme wa Israeli; na Waashuru.

612 KK

Nineveh; Mji Mkuu wa Waashuru unashindwa na Wababiloni.

586 KK

Wababiloni wanatekwa Yerusalemu na kuharibu; hekalu la Sulemani.

Taifa la Kiyahudi linachukuliwa mateka; Babiloni (Uhamisho).

c. 538 KK

Kurudi kwa baadhi ya wahamisho.

Mwanzoni mwa ujenzi upya wa; hekalu.

c. 512 KK

Ukamilishaji wa hekalu.

c. 330 KK

Ushindi wa Alexander Mkuu.

Kuenea kwa Utamaduni wa Kigiriki (Utabaka).

c. 250 KK

Kazi huanza kutafsiri Agano la Kale kutoka; Kiebrania hadi Kigiriki.

Hii inajulikana kama; Septuagint au LXX.

63 KK

Utawala wa Warumi wa Israeli unaanza.

c. 4 KK

Kuzaliwa kwa Yesu Kristo; Bethlehemu.

c. 30 BK

Kifo cha Yesu Kristo.

c. 33

Pentekoste na kuja kwa; Roho Mtakatifu (Matendo 2).

Hii wakati mwingine hujulikana kama; Mwanzo wa Kanisa.

c. 33

Stefano; Mfiadini wa Kwanza wa Kikristo.

c. 48

Baraza la Yerusalemu (Matendo 15).

Wakristo wa Mataifa wanakubaliwa pamoja na; wale wa Taifa la Kiyahudi.

c. 60

Injili ya kwanza kuchapishwa (mara nyingi hufikiriwa kuwa Injili ya Marko).

62

Kufa kwa Yakobo, "Ndugu wa Bwana."

c. 67-68

Mitume Petro na Paulo wanauawa kwa ajili ya imani, wakati wa utawala wa Kaisari Nero wa Roma.

70

Uasi wa Wayahudi dhidi ya Dola la Roma unakomeshwa.

Uharibifu wa hekalu; Yerusalemu.

KUTOKA 70

Kitovu cha Ukristo kihamia Antiokia, Aleksandria na Roma.

c. 90

Kitabu cha Ufunuo na Injili ya Yohane zinaandikwa.

161 -180

Mateso makubwa ya wakristo chini ya; Kaisari Marcus Aurelius wa Roma.

301

Armenia inakuwa nchi ya kwanza duniani kwa; Kukubali Ukristo rasmi kama Dini ya Taifa.

312

Kaisari wa Roma Konstantino anapata maono ya; msalaba wenye moto na maneno,

"In hoc signo vinces": "Kwa ishara hii utashinda."

Anamshinda mpinzani Maxentius kwenye; Vita la Daraja la Milvian.

313

Sheria ya Milan inatolewa; na Konstantino.

Ukristo unakuwa dini halali ndani ya; Dola la Roma.

325

Konstantino anaita kikao cha kwanza cha ekumeniki; Nicea.

Uzushi wa Arian uliodai Kristo alikuwa kiumbe kilichoumbwa; unakataliwa.

Amani ya Nicea inatungwa ikitangaza Kristo kuwa; "...alizaliwa, si kutengenezwa; mwenye umoja wa asili na Baba..."

367

Mtakatifu Athanasius ndiye wa kwanza kuorodhesha vitabu vyote 27 vya Agano Jipya; katika barua yake ya sikukuu.

381

Mkutano wa Ekumeniki huko Konstantinopoli unarekebisha; Amani ya Nicea kwa umbo lake la sasa.

c. 382

Mtakatifu Jerome anaanza tafsiri ya Biblia; kwa Kilatini.

397

Sinodi huko Carthage inakubali rasmi vitabu 27 vya; Agano Jipya kama maandiko matakatifu.

431

Mkutano wa Ekumeniki uliofanyika Efeso, unakataa mafundisho ya Nestori.

Nestorianism ni fundisho kwamba Kristo alikuwa na watu wawili; mmoja binadamu, mwingine kimungu, katika mwili mmoja.

Mariamum anatangazwa kuwa Theotokos yaani "Mchukuzi wa Mungu" au kwa kawaida zaidi, "Mama wa Mungu."

449

Huko Efeso; Papa Leo I anatangaza "Tome" yake, akitetea imani ya Kikristo ya Orthodox. Leo pia anasisitiza ukuu wa Papa.

451

Mkutano wa Ekumeniki huko Kalcedoni unathibitisha; Kristo akiwa na asili mbili tofauti; zilizounganishwa katika mtu mmoja. (Inajulikana kama "Muungano wa Hypostatic.")

553

Mkutano wa Ekumeniki huko Konstantinopoli unathibitisha; mafundisho ya mikutano ya awali.

563

Kolumba anaanzisha monasteri; huko Iona.

89

Uingizwaji wa *wafilioque* (Kilatini: "na mwana") katika Amani ya Nicea – Konstantinopoli; kwenye Mkutano huko Toledo.

597

Kufuatia ujumbe ulioidhinishwa na Papa Gregori I; Mtakatifu Augustino anakuwa Askofu Mkuu wa kwanza wa Canterbury.

664

Sinodi ya Whitby inakubali mamlaka ya; Papa huko England.

680 - 681

Mkutano wa Ekumeniki huko Konstantinopoli unakataa; uzushi wa Monothelite wa utashi mmoja katika Kristo.

731

Bede anaandika; Historia yake ya Kikanisa.

787

Mkutano wa Ekumeniki huko Nicea; unamaliza mzozo juu ya matumizi ya picha katika ibada.

800

Charlemagne anatajwa kuwa Mfalme wa; Dola Takatifu ya Roma na Papa Leo III.

988

Ubadilishaji wa Mfalme Vladimir huko Kiev.

Kuongezeka kwa Ukristo huko Urusi.

1054

Mgawanyiko Mkubwa; Kanisa la Orthodox la Mashariki na Kanisa Katoliki la Magharibi vinajitenga.

1095

Papa Urban II anaidhinisha; vita vya kwanza vya msalaba kurejesha; Nchi Takatifu kutoka kwa Waislamu.

1099

Vita vya msalaba vinaishinda Yerusalemu.

1182

Mauaji ya wakazi wa Kilatini wa Konstantinopoli.

1187

Yerusalemu inachukuliwa tena na; jeshi la Waislamu linaloongozwa na Saladin.

1189

Vita vya tatu vya msalaba vikiongozwa na; Richard Moyo wa Simba wa England.

1204

Kuvamiwa kwa; Konstantinopoli wakati wa vita vya nne vya msalaba.

1216-23

Idhini ya Papa kwa; mashirika ya Dominika na Fransisko ya kuomba omba.

1266-73

Thomas Aquinas anaandika kazi yake kuu ya; Theolojia ya Kimfumo:*Summa Theologiae*.

1305

Ufadhili wa Papa ulihamishwa Avignon kutokana na mzozo kati ya Papa na Philip IV wa Ufaransa.

c. 1341

Ulinzi wa maadili ya Orthodox ulifanywa na Gregory Palamus.

Kuongezeka kwa mwenendo wa Hesychasm.

c. 1376

John Wycliffe aliandika "Civil Dominion," akitetea mageuzi ya Kanisa.

1378

Baada ya Ufadhili wa Papa kurudi Roma, madai ya washindani (Anti-Papa) yalitokea.

Mzozo ulimalizika mwaka 1417 kwa kuchaguliwa kwa Martin V.

c. 1380

John Wycliffe alitafsiri Biblia katika Kiingereza cha Kati.

1453

Mji wa Constantinople uliangukia mikononi mwa Waturuki wa Ottoman.

1517

Martin Luther alitangaza Hoja zake 95 mjini; Wittenburg Ujerumani, kuanzisha - Mageuzi ya Kiprotestanti.

1521

Mkutano wa Worms; mgawanyiko wa mwisho wa Luther na; Kanisa Katoliki.

1525

William Tyndale alikamilisha tafsiri yake ya; Biblia kwa Kiingereza.

1534

Sheria ya Ukuu wa Mfalme ilipitishwa.

Henry VIII akawa mkuu mkuu wa; Kanisa la Kiingereza.

1536

John Calvin alichapisha; *Institutes of The Christian Religion*.

1545-63

Mkutano wa Trent; Mageuzi ya Kikatoliki ya Kukabiliana.

1549

Thomas Crammer alichapisha; *Kitabu cha Sala ya Kawaida*- nchini Uingereza; kirekebisha baadaye mnamo 1662.

1555

Amani ya Ausburg ikamaliza vita vya kidini; nchini Ujerumani.

HARAKATI YA QUAKER - MIAKA YA 1600

George Fox

1611

Uchapishaji wa; Toleo la Biblia la King James.

1618-48

Mgomwo kati ya Waprotestanti na Wakatoliki nchini Ujerumani (Vita vya Miaka 30).

HARAKATI YA MITUME - MIAKA YA 1700

Edward Irving

1730-60

"Kuamshwa Kukubwa." Harakati ya uamsho miongoni mwa Waprotestanti; nchini Marekani.

1738

John na Charles Wesley walibadilika.

Waliongoza uamsho wa kiinjili; nchini Uingereza.

Walianza; Kanisa la Methodist.

1824

Charles Grandison Finney

Mwamshaji.

HUDUMA ZA UPONYAJI NA UKOMBOZI ZISIZOTEGEMEA - miaka ya 1840 - 1890

Ethan Otis Allen

Karl Andreas

Johann C. Blumha

Sarah Ann Freeman Mix (Bibi Edward Mix)

Mary H. Mossman

Charles Spurgeon

Otto Stockmayer

Dorothea Trudel

Samuel Zeller

HARAKATI YA UTUKUFU NA UTakatifu - miaka ya 1840 - 1880

J. Grant Anderson

J.W. Byers

E.E. Byrum

Phoebe Palmer

Maria Woodworth Etter

1854

Uamini wa ujauzito wa Maria bila dhambi; ulitangazwa na Kanisa Katoliki la Kirumi.

MAISHA YA KIKRISTO YA JUU NA MIKUSANYIKO YA KESWICK - Miaka ya 1870 - Miaka ya 1900

William & Mary Boardman

Michael & Elizabeth Baxter

Dkt. Charles Cullis

Asa Mahan

Amanda Smith

Otto Stockmayer

UPONYAJI WA KIMUNGU, NYUMBA ZA UPONYAJI KWA IMANI NA UINJILISTI - Miaka ya 1870 - Miaka ya 1920

Ethan Otis Allen

Karl Andreas

Michael & Elizabeth Baxter

Arthur & Catherine Booth - Clibborn

R. Kelso Carter

Dkt. Charles Cullis

John Alexander Dowie

Minnie Tingley Draper

Dora Griffin Dudley

Dada wa Duncan

Cyrus B. Fockler

Mary Glaser

A.J. Gordon

John G. Lake

Sarah A. Lindenberger

Kenneth MacKenzie

Asa Mahan

Carrie Judd Montgomery

Mary H. Mossman

Andrew Murray

David Wesley Myland

Lucy Drake Osborn

Charles Parham

William W. Patton

Anna W. Prose

Martha Wing Robinson

John Salmon

A.B. Simpson (Umoja wa Wakristo na Wamisionari | C & MA)

Charlotte W. Sisson

Elizabeth M. Sisson

Jennie Smith

Dkt. R.L. Stanton

R.A. Torrey

Dkt. Jennie Kid Trout

Mchungaji Henry B. Wilson (C & MA)

Mchungaji Henry B. Wilson (Jumuiya ya Wanazareni)

Dkt. Lillian Yeomans

Finis E. Yoakum

1870-1

Baraza la Kwanza la Vatikani.

Uamini wa kutokosea kwa Papa ulitangazwa.

WIMBI LA KIPENTEKOSTE - Miaka ya 1900

Alexander & Mary Boddy

Arthur & Catherine Booth - Clibborn

F.F. Bosworth

Cyrus B. Fockler

George Jeffreys

Stephen Jeffreys

John G. Lake

Elias Letwaba

Edward Lion

E.W. Kenyon

David Wesly Myland

Charles Parham

William J. Seymour

Smith Wigglesworth

Maria Woodworth Etter

Dk. Lillian Yeomans

1906

Uamsho wa Azusa Street; Los Angeles.

Mwanzoni mwa; Harakati ya Pentekoste.

1910

Mkutano wa uinjilisti uliofanyika; Edinburgh.

1918

Billy Graham alizaliwa.

(Billy Graham akawa mmoja wa wainjilisti mashuhuri zaidi; katika historia ya Ukristo.)

MAAMUSHO YA UPONYAJI - Miaka ya 1920 - 1930'S

William Booth Clibborn

B.B. Bosworth

F.F. Bosworth

Dk. Mina Ross Brawner

A.H. Dallimore

Lorne Fox

Velmer Gardner

A.G. Garr

James Moore Hickson

Lam Jeevaratnam

George Jeffreys

Stephen Jeffreys

John G. Lake

Aimee Semple McPherson

Louise Nankivell

P.C. Nelson

Mattie Perry

Charles S. Price

Tahupotiki Wiremu Ratana

Raymond T. Richey

Agnes Sanford

Lester Sumrall

A.C. Valdez, Sr.

Smith Wigglesworth

Ethel Willitts

Dk. Lilian Yeomans

MAAMUSHO YA UPONYAJI NA WAFANYABIASHARA WA INJILI KAMILI - Miaka ya 1940 - 1960'S

A.A. Allen

Ern Baxter

Paul Cain

Jack Coe

William Booth Clibborn

F.F. Bosworth

William Branham

Morris Cerullo

Ray Cerullo

R.W. Culpepper

Clifton O. Erickson

Lorne Fox

William Freeman

Velmer Gardner

W.V. Grant, Sr.

Kenneth Hagin, Sr.

Alton Hayes

Tommy Hicks

Earl Ivy

Richard E. Jeffrey

J. Gordon Lindsay

Jack Moore

Louise Nankivell

David Nunn

T.L. Osborn

Oral Roberts

R.W. Schambach

A.C. Valdez, Sr.

A.C. Valdez, Jr.

Richard Vinyard

Ethel Willitts

1948

Undaji wa; Baraza la Makenisa Duniani.

1950

Uamuzi wa Kuinuliwa kwa Maria mbinguni uliotangazwa na; Kanisa Katoliki la Kiroma.

UFUFUZI WA KARISMA Miaka ya 1960's - 1980'S

Charles & Francis Hunter

Kathryn Kuhlman

Francis MacNutt

Agnes Sanford

1962-65

Mkutano wa Pili wa Vatikani.

Marekebisha makubwa katika; Kanisa Katoliki la Kiroma yalianzishwa.

Vila vya kulaaniwa vya mwaka 1054 kati ya; Makanisa ya Kiroma na Orthodox viliondolewa.

HARAKATI YA NENO LA IMANI Miaka ya 1970's - 1990'S

Paul & Jan Crouch

Kenneth Hagin, Sr.

Kenneth Hagin, Jr.

Norvel Hayes

Oral Roberts

Pat Robertson

R.W. Schaumbach

Lester Sumrall

HARAKATI YA WIMBI LA TATU NA BARAKA YA BABA - Miaka ya 1980's - 1990'S

John Arnott

Randy Clark

Francis MacNutt

John Wimber

1997

Kifo cha Mama Teresa wa Calcutta; mwanzilishi wa "Wamisionari wa Huruma."

1999

Kusainiwa kwa; *Taarifa ya Pamoja kuhusu Haki* - na Makanisa ya Kilutheri na Katoliki la Kiroma.

2005

Kifo cha Papa John Paul II, aliyefuatwa na Papa Benedict XVI.

2006

Baraza la Kimethodisti Duniani lilikubali; *Taarifa ya Pamoja ya Kilutheri | Katoliki kuhusu Haki.*

2011

Kutangazwa kuwa Mtakatifu wa; Papa John Paul II.

2013

Kujiuzulu kwa Papa Benedict XVI, aliyefuatwa na Papa Francis.

KUANDAA BIBI

ARUSI

Juzuu 11

Historia ya Kanisa - Maswali

1. Mwaka gani wito wa Abrahamu ulitolewa?
2. Kabila 12 za Israeli zilipata majina yake kutoka kwa nani?
3. "Exodus" ilianza lini?
4. Nani aliongoza "Exodus"?
5. Mwaka gani Mfalme Daudi alifanya Yerusalemu kuwa mji mkuu?
6. Nani alijenga hekalu Yerusalemu; kwa heshima ya Mungu?
7. Je, ni majina gani ya sehemu mbili; ambazo Israeli iligawanywa?
8. Mwaka gani Waisraeli; waliangukia Washuri?
9. Nani alibomoa; hekalu la Solomoni?
10. Ukarabati wa hekalu; ulianza lini?
11. Ukarabati wa hekalu la Yerusalemu; ulikamilika lini?
12. Tafsiri ya Agano la Kale kwa Kigiriki; ilianza lini?
13. Mwaka gani Yesu alizaliwa; Bethlehemu?
14. Mwaka gani Yesu; alikufa?
15. Mwaka gani Stefano; aliuawa kwa ajili ya imani?
16. Mwaka gani Injili ya kwanza; ilichapishwa?
17. Mwaka gani Yakobo "Ndugu wa Bwana" aliuawa?

18. Wakati wa nani mitume Petro na Paulo; waliuawa?
19. Mwaka gani hekalu la Yerusalemu; liliporomoka?
20. Mwaka gani Mtume Yohana; aliandika "Ufunuo"?
21. Jina la Kaisari wa Roma; aliyewatesa Wakristo mwaka 161-180 ni nani?
22. Je, ni nchi gani ya kwanza kukubali Ukristo rasmi; kama Dini ya Taifa?
23. Kaisari gani wa Roma alipata maono; ya msalaba uliowaka moto?
24. Maneno yaliyoandikwa kwenye; msalaba uliowaka moto yalikuwa nini?
25. Mwaka gani Ukristo ukawa dini halali; ndani ya Dola la Roma?
26. Mwaka gani Ukristo ulianza kukua; Urusi?
27. Mwaka gani John Wycliffe aliandika "Civil Dominion" akilalamia mageuzi ya Kanisa?
28. Mwaka gani John Wycliffe alitafsiri Biblia; kwa Kiingereza cha Kati?
29. Mwaka gani Martin Luther aliweka Nadharia zake 95 Ujerumani; kukabiliana na mazoea ya uongo ya Kanisa Katoliki?
30. Mwaka gani Martin Luther alivunja uhusiano; na Kanisa Katoliki?
31. Mwaka gani William Tyndale alimaliza tafsiri ya Biblia; kwa Kiingereza?
32. Mwaka gani John Calvin alichapisha "Institutes of The Christian Religion"?
33. Mwaka gani Biblia ya King James ilichapishwa?
34. Mwaka gani "Uamsho Mkuu" ulianza?
35. Taja viongozi 5 wa "Huduma za Kuponya na Kutoa kwa Uhuru." (1840-1890).
36. Taja viongozi 3 wa "Harakati ya Utakaso na Uthari." (1840-1880).
37. Taja viongozi 5 wa "Uponyaji wa Kimungu, Nyumba za Uponyaji kwa Imani na Uinjilisti." (1870-1920).
38. Taja viongozi 5 wa "Wimbi la Pentekoste." (1900).
39. Mwaka gani Billy Graham; alizaliwa?
40. Taja viongozi 5 wa "Miamsho ya Uponyaji." (1920-1930).
41. Taja viongozi 5 wa "Uamsho wa Uponyaji na Wafanyabiashara wa Injili Kamili." (1940-1960).
42. Taja viongozi 2 wa "Uboreshaji wa Karismatiki." (1960-1980).
43. Taja viongozi 4 wa "Harakati ya Neno la Imani." (1970-1990).
44. Taja viongozi 2 wa "Harakati ya Wimbi la Tatu & Baraka ya Baba." (1980-1990).
45. Kazi gani ya Ufalme; Mungu amekupa ujazie; na umalize?

KUANDAA BIBI

ARUSI

Juzuu 11

Malkia na Watumishi

"KAMA MWANA WA BINADAMU ALIVYOKUJA;
SI KUTUMIKIWA,
BALI KUTUMIKIA, NA KUTOHA UHAI WAKE;
KWA FIDIA YA WENGI."

MATHAYO 20:28

Malkia na Watumishi.

Malkia wana kiburi na ubinafsi.

Watumishi wana unyenyekevu na heshima. Wanafanya kazi pamoja na kwa Kristo; wakikataa maisha yao wenyewe.

LUKA 9:23

"Akawaambia wote, Mtu yeyote atakayenifuata, ajikane mwenyewe, achukue msalaba wake kila siku, anifuata."

Wewe ni yupi kati ya hawa?

Kuna aina mbili za watu, duniani.

Aina hizi mbili za watu, zina uamuzi wa kufanya.

Uamuzi huu unaongoza kwa; maeneo mawili ya milele tofauti;

Mbinguni au Kuzimu.

MARKO 16:16

"Yeye amwaminiye na kubatizwa ataokolewa; lakini yeye asiyemwamini atahukumiwa."

Utakuwa Daudi, Au Utakuwa Sauli?

MATENDO 13:16-22

"Ndipo Paulo alisimama, na kwa kupepesa mkono akasema, Enyi wana wa Israeli, na ninyi wanaomcha Mungu, sikilizeni.

¹⁷Mungu wa watu wa Israeli aliwachagua baba zetu, na kuwainua watu walipokuwa wakaishi kama wageni katika nchi ya Misri, na kwa mkono wa nguvu aliwaokoa kutoka humo.

¹⁸Na kwa muda wa miaka arobaini alivumilia tabia zao jangwani.

¹⁹Na alipokuwa ameangamiza mataifa saba katika nchi ya Kanaani, aligawa nchi yao kwao kwa kura.

²⁰Na baada ya hayo aliwawekea wakiasi kwa muda wa miaka mia nne na hamsini, hadi Samweli nabii.

²¹Na baadaye wakaaitaka mfalme: na Mungu akawapa Sauli mwana wa Kisi, mtu wa kabila ya Benyamini, kwa muda wa miaka arobaini.

²²Na alipomfukuza, akamfufulia Daudi kuwa mfalme wao; ambaye pia aliupa ushuhuda wao, akasema, Nimemwona Daudi mwana wa Yese, mtu aliye na moyo wangu, atayatimiza yote niliyo nayo."

Sauli alijaa kiburi na uamuzi wa kibinafsi.

Hakufuata; maagizo ya Mungu.

Daudi alikuwa mwenye kujifunza. Daudi alifanya makosa, ambayo yalimgharimu sana.

Lakini, alitubu.

Hii ndiyo ilimfanya Daudi kuwa mtu aliye na moyo wa Mungu.

Daudi alijifunza kutokana na makosa yake na kurekebisha njia zake, kwa sababu hukumu za Mungu zilikuwa mbele ya macho yake.

ZABURI 18:21-22

"Kwa maana nimeyashika njia za Bwana, wala sikuacha Mungu wangu kwa uovu.

²²Maana hukumu zake zote zilikuwa mbele yangu, wala sikuweka maagizo yake mbali nami."

Mafunzo.

1. Wote mmeitwa na Kristo, lakini je, mtaendelea kukaa?

MATHAYO 24:13

"Lakini yeye atakayedumu mpaka mwisho, huyo ataokolewa."

Watu wengi wanajitua kwa Kristo, lakini kisha wanaacha Kristo na kurudi ulimwenguni na kufa huko.

Kisha wanaingia kwenye; hukumu ya milele.

Unahitaji kukaa na Kristo, hadi Mbinguni.

2. Wote mmeitwa na Kristo, lakini je, mtachaguliwa?

MATHAYO 22:14

"Kwa maana wengi wameitwa, lakini wachache wamechaguliwa."

Sote tumeitwa kuokolewa, lakini si kuhudumu katika nafasi ya umma.

MATENDO 13:1-2

"Wakati huo kulikuwa na manabii na walimu katika kanisa lililoko Antiokia; kama Barnaba, na Simoni aitwaye Nigeri, na Lucio wa Kurene, na Manaeni aliyelelewa pamoja na Herodi mtawala, na Sauli.

²Walipokuwa wakihudumu Bwana, na kufunga, Roho Mtakatifu akasema, Nitengeni Barnaba na Sauli kwa kazi niliowaita."

Baadhi ya watu hawafanikiwa, wanapojaribiwa na kuthibitishwa na Bwana.

1 TIMOTHI 3:1-13

"Ni neno la kweli, mtu akitaka uaskofu, anataka kazi nzuri.

²Basi askofu awe asiye na lawama, mume wa mke mmoja, mwenye uangalifu, mwenye akili timamu, mwenye tabia nzuri, mwenye ukarimu, mwenye uwezo wa kufundisha;

³Asiye mlevi, asiye mpigaji, asiye mwenye tamaa ya fedha haramu; bali mwenye uvumilivu, asiye mwenye ugomvi, asiye mwenye tamaa;

⁴Yeye anayetawalanyumba yake mwenyewe, akiwa na watoto wake wakimtii kwa heshima yote;

⁵(Kwa maana ikiwa mtu hajui kusimamia nyumba yake mwenyewe, atawaje kushughulikia kanisa la Mungu?)

⁶Asiwe mwanafunzi mchanga, asije akajivuna na kuanguka katika hukumu ya shetani.

⁷Pia awe na sifa nzuri mbele ya wale wa nje; asije akajipata kwa aibu na mtego wa shetani.

⁸Vivyo hivyo wakili wa makanisa awe mwenye heshima, asiwe mwenye ulimi wa kupindukia, asiyenywelevi pombe, asiyetamani mali ya uovu;

⁹Akiushika ufunguo wa imani kwa dhamiri safi.

¹⁰Na hawa pia wajaribiwe kwanza; kisha wakitumikie kama wakili wa makanisa, wakiwa hawana lawama.

¹¹Vivyo hivyo wake zao wawe wenye heshima, wasiwe wakosoaji, wawe wakarimu, waaminifu katika mambo yote.

¹²Wakili wa makanisa wawe na mke mmoja, wakiwa wanasimamia watoto wao na nyumba zao kwa ustawi.

¹³Kwa maana wale waliotumikia kama wakili wa makanisa kwa ufanisi hupata cheo chema, na ujasiri mkubwa katika imani iliyoko kwa Kristo Yesu."

1 TIMOTHI 1:12

"Nashukuru Kristo Yesu Bwana wetu, aliyenipa uwezo, kwa kuwa aliniamini, akaniweka katika utumishi."

3. Wote mmejifunza haki, lakini je, mtatii?

1 SAMWELI 15:22-23

"Na Samweli akasema, Je, Bwana anapendezwa zaidi na dhabihu na sadaka, kuliko kusikiliza sauti ya Bwana? Tazama, kutii ni bora kuliko dhabihu, na kusikiliza ni bora kuliko mafuta ya kondoo.

²³Kwa maana uasi ni kama dhambi ya uchawi, na ukali ni kama uovu na ibada ya sanamu. Kwa kuwa umekataa neno la Bwana, naye amekukataa kuwa mfalme."

4. Wote mtapata nafasi ya kukuzwa, lakini je, mtakipokea?

Watu wengi wanafikiria kwamba Mungu, hajali dhambi.

Ushuru wa dhambi ni mauti, na wenye dhambi watapitiwa kwa kukuzwa.

Mungu hawezi kusafisha na kukamilisha watu wake, kwa kutumia chombo kisicho safi.

Utii; ni bora kuliko dhabihu.

ZABURI 75:6-7

"Kwa maana kukuzwa hakutoki mashariki, wala magharibi, wala kusini.

⁷Lakini Mungu ndiye mwamuzi: yeye hushusha mmoja, na hainisha mwingine."

Kukuzwa = Neno la Kiebrania ruhm, lenye maana ya kuwekwa juu, kuinuliwa na kusifiwa.

Mungu hainisha na kukweza watakatifu na watiifu, ili kueneza Injili kwa Mataifa yote, kuokoa maisha.

5. Je, utaweza kudumisha kukuzwa kwako, ikiwa utakipokea?

Kwa vizazi vya maisha, Mungu amekweza watu na wamejivuna; kwa kiburi au uvivu.

Hii imesababisha mtu kusahihishwa, na/au kufa.

Unahitaji kubaki mnyenyekevu na mtii, baada ya kukuzwa kwako (na kabla ya hapo pia).

MITHALI 2:21

"Kwa maana waaminifu wataishi katika nchi, na wakamilifu wataendelea kuwa humo."

Wakamilifu wanaomba msamaha, na kudumisha uhusiano safi na Mungu; kila mara.

6. Je, utathamini uwepo wa Mungu, katika maisha yako?

Unatambua kwamba Mungu anataka kukaa nawe, duniani?

Mungu hataki kuwa mbali nawe, kwa sababu ya dhambi zako.

Thamini uwepo usioonekana wa Mungu katika maisha yako, ili kuepuka kutengana kwa uhusiano.

YOHANA 14:23

"Yesu akamjibu akasema, Mtu akinipenda, atashika maneno yangu; na Baba yangu atampenda, na tutamwendea, na tutafanya makao yetu kwake."

7. Je, Bwana ataweza kukutegemea, au utamtumikia kwa urahisi wako?

Malkia wanaishi; ili kutumiwa.

Malkia; hawapendi kujitolea.

Malkia; wanahitaji kupata kile wanachotaka kila wakati.

Malkia; hawana unyenyekevu.

Malkia; wanapendelea urahisi, si gharama.

Malkia; wamefanya Ukristo uwe kuhusu wao wenyewe, si kuhusu uhusiano wa Agano na Mungu.

Uhusiano wa Agano unahusu pande zote mbili, kumpa kila mmoja kile anachohitaji.

Malkia; mara chache huwauliza Mungu kile anachohitaji, au kile anachotaka.

MATHAYO 17:24-30

"Kisha yule aliyepokea talanta moja akaja akasema, Bwana, nilikujua kuwa wewe ni mtu mgumu, unavuna mahali ambapo haukupanda, na unakusanya mahali ambapo haukutagusha:

²⁵ Nikaogopa, nikaenda nikakuficha talanta yako ardhini; hapa una kile chako.

²⁶ Bwana wake akamjibu akasema, Ewe mtumwa mwovu na mvivu, ulijua kwamba mimi navuna mahali ambapo sikupanda, nakusanya mahali ambapo sikutagusha:

²⁷ Basi ungetakiwa kuweka fedha yangu kwa wafanyabiashara, na kisha nilipokuja ningepokea yangu pamoja na riba.

²⁸ Basi mchukulie talanta yake, mkampe yule mwenye talanta kumi.

²⁹ Kwa maana kila mtu aliye naye atapewa, na atakuwa na wingi; lakini kwa yule asiye naye, hata kile alichu nacho kitachukuliwa.

³⁰ Na mtupeni mtumwa asiyefaa katika giza la nje; huko kutakuwa na kulia na kusaga meno."

Jihadharau na mtazamo na matendo yako, kwani unaweza kuona jinsi yatakavyokuwa na gharama kubwa; kwa milele yote.

8. Je, Bwana atakuwa kipaumbele chako cha kwanza, au utamtumia Mungu; kwa faida na manufaa yako mwenyewe?

Watu wengi wanatafuta msaada wa Mungu, kwa manufaa yao; kwani Mungu anapenda kusaidia watu.

Kisha manufaa yanapopatikana, wanamwacha Bwana; kwa kujiharibu na kuharibiwa kabisa.

Mungu anahitaji kuwa daima, kipaumbele chako cha kwanza; milele.

MATHAYO 6:33

"Lakini tafuteni kwanza ufalme wa Mungu, na haki yake; na mambo haya yote mtazidishiwa."

9. Utatumikia pamoja na "Watumwa, na utatumikia pamoja na Malkia.

Katika tukio la Daudi na Jaluti; Kwa nini hakuna mwingine aliyesimama dhidi ya Jaluti, kulinda watu kutokana na madhara?

Kwa sababu; Malkia wanaishi kwa ajili yao wenyewe.

Na Watumwa wanampenda Mungu na wengine, kama wanavyojipenda wenyewe.

MATHAYO 22:36-39

"Mwalimu, ni amri ipi kuu katika sheria?

³⁷ Yesu akamwambia, Utampenda Bwana Mungu wako kwa moyo wako wote, na kwa roho yako yote, na kwa akili yako yote.

³⁸ Hii ndiyo amri ya kwanza na kuu.

³⁹ Na ya pili ni hii, Utampenda jirani yako kama nafsi yako."

10. Shetani atakuvuruga kwa kukosa kufanya wajibu wako, na atatumia mitazamo na matendo ya Malkia: Kujaribu kukiondoa uaminifu wako, na utumishi kwa Mungu.

Je, utaruhusu shetani kushinda, au utakubali yote kwa ajili ya Mungu, na kwa ajili ya roho za watu?

Tuangalie Wasifu wa Paulo.

2 WAKORINTHO 11:18-28

"Kwa kuwa wengi wanajivunia kwa mwili, nami nitajivunia pia.

¹⁹ Maana mnavumilia wajinga kwa furaha, mkinywa kuwa ninyi wenyewe ni wenye akili.

²⁰ Maana mnavumilia, ikiwa mtu atakapowafanya watumwa, ikiwa mtu atakapowameza, ikiwa mtu atakapochukua kutoka kwenu, ikiwa mtu atakapojikweza, ikiwa mtu atakapokupigia kofi.

²¹ Ninasema kwa kuwa ni aibu, kana kwamba tumekuwa dhaifu. Hata hivyo kwa namna yoyote ile mtu yeyote akiwa na ujasiri (nasema kwa ujinga), mimi pia nina ujasiri.

²² Wao ni Waebrania? Mimi pia. Wao ni Waisraeli? Mimi pia. Wao ni uzao wa Abrahamu? Mimi pia.

²³ Wao ni watumishi wa Kristo? (Nasema kama mjinga) mimi zaidi; kwa mikono iliyochoka zaidi, kwa michapo kupita kiasi, kwa kufungwa gerezani mara nyingi, kwa kukaribia kufa mara nyingi.

²⁴ Mara tano nimepokea arobaini viboko ukiondoa moja kutoka kwa Wayahudi.

²⁵ Mara tatu nilipigwa kwa vijiti, mara moja niliyapwa kwa mawe, mara tatu nilipata ajali ya meli, usiku mmoja na siku nzima nilikuwa kwenye kina cha bahari;

²⁶ Katika safari nyingi, katika hatari za maji, katika hatari za wezi, katika hatari kutoka kwa watu wa nchi yangu, katika hatari kutoka kwa mataifa, katika hatari mjini, katika hatari jangwani, katika hatari baharini, katika hatari kati ya ndugu wa uwongo;

²⁷ Kwa uchovu na mateso, kwa kukaa macho mara nyingi, kwa njaa na kiu, kwa kufunga mara nyingi, kwa baridi na uchi.

²⁸ Mbali na mambo hayo ya nje, hilo linanikumba kila siku, wasiwasi wa makanisa yote."

11. Je, moyo wako una wasiwasi wa kweli kuhusu roho za watu, au yote yanahusu wewe?

Kufanya kazi kwa Mungu kunahitaji; kujitolea.

Kufanya kazi kwa Mungu kunahitaji; kuzingatia mwelekeo na malengo ya Mungu, kwa kupoteza matakwa yako mwenyewe.

Je, unaweza kuachia ubinafsi, na kuwafikiria wengine kuwa muhimu zaidi kuliko wewe mwenyewe?

WAFILIP 2:3

"Msiwe na kitu chochote kwa kugombana wala kujitukuza; bali kwa unyenyekevu mwacheni kila mmoja awaze mwingine kuwa mzuri kuliko nafsi yake."

12. Je, kazi yako ni kwa ajili ya roho za watu, au faida na umaarufu wa kibinafsi?

Mtazamo mbaya wa moyo unaweza kuwa wa gharama kubwa, kama vile Shetani alivyogundua.

Shetani alikuwa akijifikiria mwenyewe; kila wakati.

Shetani hakutaka kumwabudu Mungu, bali alitaka kuabudiwa.

Huu sio tabia ya Mhudumu; (Yeye anayemtumikia Kristo, kwa faida ya mwanadamu.)

WAFILIP 2:4-8

"Msiangalie kila mtu mambo yake mwenyewe, bali kila mtu na aangalie pia mambo ya wengine.

⁵ Na mwenye nia hii iwe ndani yenu, ambayo ilikuwa pia ndani ya Yesu Kristo:

⁶ Ambaye alipokuwa katika sura ya Mungu, hakudhani kuwa ni wizi kuwa sawa na Mungu:

⁷ Bali alijifanya kuwa hana sifa, akajifanya katika sura ya mtumwa, akawa katika mfano wa wanadamu:

⁸ Na alipopatikana akiwa katika mwenendo wa mwanadamu, alijinyenyekeza, akatii hata kufa, hata kifo cha msalaba."

Habari Njema.

Habari njema hapa, ni kwamba baada ya kufa na kuzikwa; utafufuliwa, kama Kristo alivyofanya.

Wakati na majira yote yanatofautiana, lakini endelea kusonga mbele unaposafishwa; kuwa kwa mfano wa Kristo.

WAFILIP 2:9

"Kwa hiyo Mungu pia amemwinua juu sana, akampa jina ambalo ni juu ya kila jina."

13. Je, utafanya kazi, wakati wengine wanapocheza?

Hakuna kitu kinachotokea; kwa uchawi.

Kazi zote lazima zifanyike siku hadi siku, mwaka hadi mwaka; kwa msaada wa Mungu kufanya kitu kizuri, cha kushangaza na cha kusaidia; kwa wanadamu.

Je, uko tayari kufanya kazi na kuwa makini na bora, katika Kazi yako ya Ufalme pamoja na Mungu?

MITHALI 22:29

"Utaona wewe mwenye bidii katika kazi yake? Atasimama mbele ya wafalme; Hataasimama mbele ya watu wa hali ya chini."

14. Je, utaendelea kutoa, mwaka baada ya mwaka?

Je, utaendelea kumtumikia Mungu, hadi ufike mbinguni?

Je, Mungu anaweza kukutegemea?

Je, u mwaminifu kama Musa?

NAMBARI 12:7-8

"Mtumishi wangu Musa si kama hivyo, yeye ni mwaminifu katika nyumba yangu yote.

⁸ Nitaongea naye kinywa kwa kinywa, wazi kabisa, na si kwa maneno ya siri; na sura ya Bwana ataiiona: kwa nini basi hamkuogopa kusema dhidi ya mtumishi wangu Musa?"

WAEBRANI 3:5

"Na hakika Musa alikuwa mwaminifu katika nyumba yake yote, kama mtumishi, kwa ushuhuda wa mambo yale yaliyopaswa kusemwa baadaye."

15. Je, utasema kwa ajili ya Mungu, au utakuwa mwenye kuwapendeza watu?

Kusema kwa ajili ya Bwana, kunahitaji ujasiri.

Huwezi kuogopa mwanadamu, na kusema kwa ajili ya Bwana.

Maneno ya Bwana ni makali kuliko upanga wenye makali pande zote, na yanatoboa; hadi moyoni mwa mwanadamu.

WAEBRANI 4:12

"Kwa maana neno la Mungu ni hai, lenye nguvu, na lenye makali kuliko upanga wowote wenye makali pande zote, ukitanua hata kugawanya nafsi na roho, na viungo na mfupa, na ni mchambuzi wa mawazo na nia za moyo."

Si kila mtu anapenda kusikia, yale Mungu anayosema.

YOHANA 7:7

"Ulimwengu hauwezi kukuchukia; lakini mimi anachukia, kwa sababu ninashuhudia juu yake, kwamba matendo yake ni maovu."

Ukinyenyekea chini ya mitazamo ya watu na kuogopa matendo yao dhidi yako, hutaweza kueneza Injili ya Yesu Kristo.

16. Je, unaweza kununuliwa?

Mungu anatueleza tuchome kisu kwenye koo letu, tunapokula na mwenye mamlaka.

Mungu anatutahadharisha, tuzingatie matamano yetu.

Mungu hataki njia za haki, zibadilishwe na tamaa.

Mali; ni ya udanganyifu.

Utajiri wa kweli pekee uliopo, ni utajiri pamoja na utii kwa Kristo.

Nyingine; ni kifo.

MITHALI 23:1-3

"Unapoketi kula na mwenye mamlaka, tazama kwa makini kile kilicho mbele yako:

²Na uweke kisu kwenye koo lako, ikiwa wewe ni mwenye kupenda chakula.

³Usitamani vyakula vyake vizuri: kwa maana ni chakula cha udanganyifu."

17. Je, unaogopa maoni ya watu; juu yako?

Katika maisha yako yote utachunguzwa; na kuhukumiwa na jamii.

Hii haziepukiki.

Kuweka katika Huduma, kunaleta ufahamu wa umma kuhusu wewe.

Maisha yako ya kibinafsi; yatabadilika.

Wewe utapendwa na kukosolewa; na umma.

Unahitaji kuwa na utambulisho thabiti wa msimamo wako katika Kristo, na tabu isiyo na lawama.

Vinginevyo, utateswa kiakili chini ya uonevu wa mapepo.

Kristo hakujitetea, aliacha matokeo kwa Mungu.

1 PETRO 2:19-23

"Kwa maana hii ni ya kushukuru, ikiwa mwanadamu kwa dhamiri kwa Mungu atavumilia huzuni, akiteswa pasipo haki.

²⁰ Kwa maana ni hekima gani, ikiwa, mkigongwa kwa makosa yenu, mnavumilia? Lakini ikiwa, mkiwa wafanyio mema, na mkiteswa kwa sababu hiyo, mnavumilia, hii ni kumpendeza kwa Mungu.

²¹ Kwa maana nanyi mliitwa kwa ajili ya hili: kwa kuwa Kristo naye aliteswa kwa ajili yetu, akiwaacha mfano, ili mfuate nyayo zake:

²² Ambaye hakufanya dhambi, wala udanganyifu haukupatikana kinywani mwake:

²³ Aliyemsimamisha, hakumsimamisha tena; alipoteswa, hakutishia; bali alijisalimisha kwa yeye anayehukumu kwa haki."

18. Je, utaruhusu dhambi katika maisha yako, kisha ukaitetea kwenye mimbari?

Mfalme Shauli alifanya makosa haya, na kumalizika kwa uharibifu, ukiwa na jangwa na kifo.

Alimwasi Mungu, na kulaumu watu.

1 SAMWELI 15:13-23

"Na Samweli akamwendea Shauli: naye Shauli akamwambia, Umebarikiwa na Bwana: nimetimiza amri ya Bwana.

¹⁴ Na Samweli akasema, Basi maana ya hii ndio nini, ile maelekeo ya kondoo masikioni mwangu, na ile mngurumo wa ng'ombe nisikiavyo?

¹⁵ Na Shauli akasema, Wameyaleta kutoka kwa Waamaleki: kwa maana watu walihifadhi kondoo na ng'ombe bora zaidi, kuwatoa kwa dhabihu kwa Bwana Mungu wako; na wengine tumeyaangamiza kabisa.

¹⁶ Ndipo Samweli akamwambia Shauli, Simama, nitakuambia alichonena Bwana usiku huu. Naye akamwambia, Sema.

¹⁷ Na Samweli akasema, Ulikuwa mdogo machoni pako, si wewe ulifanywa kichwa wa makabila ya Israeli, na Bwana akakupaka mafuta kuwa mfalme juu ya Israeli?

¹⁸ Na Bwana akakutuma kwenye safari, akasema, Nenda uwaangamize kabisa wenye dhambi Waamaleki, upigane nao hadi watakapokwisha.

¹⁹ Basi kwa nini hukutii sauti ya Bwana, bali ukajishughulisha na nyara, ukafanya mabaya machoni pa Bwana?

²⁰ Na Shauli akamwambia Samweli, Ndiyo, nime mtii sauti ya Bwana, nimekwenda njia aliyonituma Bwana, nimeleta Agag mfalme wa Amaleki, nimewaangamiza kabisa Waamaleki.

²¹ Lakini watu walichukua sehemu ya nyara, kondoo na ng'ombe, bora zaidi ya vitu vilivyopaswa kuangamizwa kabisa, kuwatoa kwa dhabihu kwa Bwana Mungu wako huko Gilgali.

²² Na Samweli akasema, Je, Bwana anapendezwa zaidi na dhabihu na sadaka, kuliko kumtii sauti ya Bwana? Tazama, kumtii ni bora kuliko dhabihu, na kusikiliza kuliko mafuta ya kondoo dume.

²³ Kwa maana uasi ni kama dhambi ya uchawi, na ukali ni kama uovu na ibada ya sanamu. Kwa kuwa umekataa neno la Bwana, naye amekukataa kuwa mfalme."

Mchezo wa Kulaumu.

Mchezo wa kulaumu haukufanya kazi katika Bustani ya Edeni, wala hautafanya kazi sasa.

Mungu amewaamuru watu wote watoke kwenye dhambi, na hasa Wahubiri na Viongozi wake.

2 WAKORINTHO 6:14-18

"Msijiunge pamoja kwa nira pamoja na wasioamini: maana ni nini ushirika wa haki na uovu? Na ni nini muungano wa mwanga na giza?"

¹⁵ Na ni nini makubaliano ya Kristo na Beliali? Au ni sehemu gani anayeshiriki mwamini na asiyeamini?

¹⁶ Na ni nini mapatano ya hekalu la Mungu na sanamu? Kwa maana ninyi ni hekalu la Mungu aliye hai; kama Mungu alivyosema, Nitakaa ndani yao, nitatembea kati yao; nami nitakuwa Mungu wao, nao watakuwa watu wangu.

¹⁷ Basi tokani kati yao, mjitenge, asema Bwana, wala msiguse kitu kisicho safi; nami nitakupokea.

¹⁸ Nami nitakuwa Baba yenu, nanyi mtakuwa wana wangu na binti zangu, asema Bwana Mwenye nguvu zote."

Onyo.

Wahubiri na Viongozi wanaoshiriki dhambi, wakitetea kisha wakachafuli urithi wa Mungu; watakumbana na hukumu kali zaidi.

MATHAYO 18:6

"Lakini yeyote atakayemduru mmoja wa hawa wadogo wanaoniamini, afaa kwa yeye jiwe la kusagia lingundishwe shingoni mwake, na azipwe katika kina cha bahari."

1 MABWANA WA NYAKATI 10:13-14

"Basi Shauli alikufa kwa uasi wake aliofanya dhidi ya Bwana, hata dhidi ya neno la Bwana, ambalo hakalishika, na pia kwa kuomba shauri kwa yule aliye na roho ya kufahamika, ili amwulize;

¹⁴Na hakamwuliza Bwana: kwa hiyo akamwua, na akageuza ufalme kwa Daudi mwana wa Yese."

Tubu leo au utakataliwa na Mungu, kama ilivyotokea kwa Mfalme Shauli.

19. Je, maisha yako yatakuwa matakatifu faraghani, na hadharani?

Mungu anatarajia uwe mtakatifu kabisa.

Mungu anachukia wanafiki, kama Yesu alivyoeleza katika maandiko haya.

MATHAYO 24:48-51

"Lakini kama yule mtumwa mbaya atasema moyoni mwake, Bwana wangu amechelewa kuja;

⁴⁹Na ataanza kuwapiga wenzake watumwa, na kula na kunywa pamoja na walevi;

⁵⁰Bwana wa yule mtumwa atakuja siku ambayo hataki kumsubiri, na saa ambayo hajui,

⁵¹na atamkata vipande vipande, na kumweka sehemu yake pamoja na wanafiki: huko kutakuwa na kulia na kung'ata meno."

Kipimo.

Usicheze na unafiki, tubu leo na uishi.

20. Je, Biblia itakuwa chakula chako cha kila siku, au vitafunio vya kila wiki?

Yesu anawaamuru wote kula mkate wa uzima kila siku, ambao ni Neno lake.

Je, unamtii Kristo katika eneo hili la maisha yako?

LUKA 11:1-3

"Ikawa, alipokuwa akisali mahali fulani, alipomaliza, mmoja wa wanafunzi wake akamwambia, Bwana, tufundishe kusali, kama Yohana pia alivyowafundisha wanafunzi wake.

² Naye akawaambia, Mnaposali, semeni, Baba yetu aliye mbinguni, Jina lako litukuzwe. Ufalme wako uje. Mapenzi yako yatendwe, kama mbinguni ndivyo ilivyo duniani.

³ Utupe leo mkate wetu wa kila siku."

Suala.

Usipokula Neno la Mungu, utapunguza ujumbe wa Mungu, na kusababisha uharibifu kwa watu, pamoja na uovu wako mwenyewe, hukumu na maangamizo yatakatwa.

Jibu pekee ni kutubu, kurekebisha, kushika na kuishi; hadi mwisho wa maisha yako.

21. Je, utawaongoza wengine kwa; usafi na haki?

Je, maisha yako, mafundisho na tabia yako yatakuwa safi na ya kweli?

Je, utatenda dhambi na kuweka kikwazo mbele ya wengine, kwa kusababisha uharibifu wao na hasara?

Zingatia maonyo; ya Kristo.

WAROMA 14:13

"Basi tusiheshimiane tena: bali fanyeni hukumu hii, kwamba mtu asimweke kikwazo au sababu ya kuanguka njiani mwa ndugu yake."

LUKA 17:2

"Ni afadhali kwake jiwe la kisino lingeunganishwa shingoni mwake, na akatupwa baharini, kuliko kumkasirisha mmoja wa hawa wadogo."

Mvinyo.

Kunywa mvinyo; ni suala kubwa katika eneo hili.

Je, kunywa kwako mvinyo; kusababisha wengine kukosea?

Zingatia, Kristo anamaanisha; alichosema.

22. Je, utamwomba Mungu msamaha; na kuacha dhambi zako?

Unapotenda dhambi, je, utamwomba Mungu akusamehe, au utajisikia haki katika uovu wako?

Mungu huwapinga wenye kiburi, lakini huwapa neema wanyenyekevu.

YAKOBO 4:6

"Kwa hiyo asema, Mungu hupinga wenye kiburi, lakini huwapa neema wanyenyekevu."

23. Ikiwa utaulizwa na Kristo, je, utampa yote?

Tuangalie hadithi; ya yule kiongozi mwenye mali.

MATHAYO 19:16-24

"Na tazama, mmoja akamwambia, Mwalimu mwema, ni jambo gani jema nitakalofanya, nipate uzima wa milele?"

¹⁷ Naye akamwambia, Kwa nini unaniita mwema? Hakuna mwema ila mmoja, ndiye Mungu: lakini kama uingie uzimini, shika amri.

¹⁸ Akamwambia, Zipi? Yesu akasema, Usiuwe, Usizini, Usiibe, Usitoe ushahidi wa uwongo,

¹⁹ Waheshimu baba yako na mama yako: na, Upende jirani yako kama nafsi yako.

²⁰ Kijana akamwambia, Mambo yote hayo nimeyashika tangu ujana wangu: nina ukosefu gani bado?

²¹ Yesu akamwambia, Ukiwa unataka kukamilika, nenda uuze mali yako yote, uwape maskini, na utakuwa na hazina mbinguni; kisha njoo unifuata.

²² Lakini kijana aliposikia maneno hayo, akaenda huzuni; kwa kuwa alikuwa na mali nyingi.

²³ Ndipo Yesu akawaambia wanafunzi wake, Amin, nawaambieni, Ni vigumu kwa mtu mwenye mali kuingia katika ufalme wa mbinguni.

²⁴ Na tena nawaambieni, Ni rahisi kwa ngamia kupita kwenye tundu la sindano, kuliko kwa mtu tajiri kuingia katika ufalme wa Mungu."

Uchunguzi.

Jambo la kuvutia hapa ni kwamba sisi sote tunabadilishwa, kuwa mfano wa Mungu; kila siku.

Kristo alifanywa kiongozi wa wokovu; kupitia mateso yote aliyoyapata.

WAEBRANI 5:8-9

“Ingawa alikuwa Mwana, alijifunza utiifu kupitia mambo aliyoyateswa;

⁹ Na alipokamilika, akawa mwandishi wa wokovu wa milele kwa wote wanaomtii.”

Ukweli.

Kristo aliacha makao yake ya mbinguni na yote aliyokuwa nayo, kuja duniani.

Mungu anapoomba uache yote, hii ni sehemu tu ya mchakato wa mabadiliko; kuwa mfano wa Kristo.

Usiwe na wasiwasi, Kristo amewapa wale wanaoulizwa kufanya hivi, ahadi nzuri ya kurudi kwa wingi.

MARKO 10:28-30

“Ndipo Petro akaanza kumwambia, Tazama, sisi tumeacha yote, tukakufuata.

²⁹ Yesu akajibu akasema, Amin, nawaambieni, Hakuna mtu aliyeacha nyumba, au ndugu, au dada, au baba, au mama, au mke, au watoto, au mashamba, kwa ajili yangu, na kwa ajili ya injili,

³⁰ Asipate mara mia moja sasa wakati huu, nyumba, na ndugu, na dada, na mama, na watoto, na mashamba, pamoja na mateso; na katika ulimwengu ujao uzima wa milele.”

24. Wakati wa dhoruba au mwendo wa kusubiri, utabaki pamoja na Mungu, ukiendelea mbele; au utaachia na kuiacha kazi yako?

Kukaa na kuendelea kufanya kazi yako licha ya matatizo yote na kukatishwa tamaa, huitwa tabia na ukomavu.

Hii inahitaji mwelekeo thabiti kwenye ahadi za agano la Mungu, kwa ujasiri na imani.

Usiachie kazi yako; kwa sababu yoyote ile.

Tafadhali chukua muda wa kupumzika na Mungu, mpaka hisia zako zitakapokuwa chini ya kudhibitiwa.

2 WATHESALONIKE 1:7-9

"Na ninyi mnaoteswa pumzikeneni pamoja nasi, Bwana Yesu atakapotokea kutoka mbinguni pamoja na malaika wake wa uwezo,

⁸ Kwa moto unaowaka akilipiza kisasi wale wasiomjua Mungu, na wasiotii injili ya Bwana wetu Yesu Kristo:

⁹ Ambao wataadhibiwa na uharibifu wa milele kutoka kwa uwepo wa Bwana, na kutoka kwa utukufu wa uwezo wake."

Maelezo.

Mungu atatengeneza maelezo yote ya mateso, dhiki, kukatishwa tamaa, majaribu na dhoruba.

Mwe amini.

ZABURI 37:3

"Tegemea Bwana, ufanye mema; ukae katika nchi, na hakika utashibishwa."

25. Una uwezo na uhitaji wa kufanya kazi peke yako katika kazi yako ya ufalme, na kuikamilisha kwa ufanisi?

Kiongozi hufanya kazi peke yake; pamoja na Mungu.

Hii ndio maisha.

Lazima uwe na mwelekeo na nidhamu ili uweze kufikia ukamilifu.

MITHALI 12:24

"Mkono wa bidii utatawala: lakini mvivu utakuwa chini ya ushuru."

26. Una uwezo wa kuwaongoza wengine katika Nyumba yako, Huduma, Kanisa au Biashara?

Kiongozi; huongoza watu.

Lazima uwaongoe watu kwa heshima, mfano na mamlaka, kama Kristo alivyofanya.

Lazima utawale; katika shamba lako.

Lazima uwe msimamizi na meneja mzuri, juu na katika kazi yako ya Ufalme.

LUKA 12:42-46

"Na Bwana akasema, Basi ni nani huyo msimamizi mwaminifu na mwenye hekima, ambaye bwana wake atamfanya mkuu juu ya jamaa zake, ili awape sehemu yao ya nyama kwa wakati ufaao?"

⁴³ Amebarikiwa huyo mtumishi, ambaye bwana wake atakapokuja atampata akifanya hivyo.

⁴⁴ Kweli nawaambieni, atamfanya mkuu juu ya mali yake yote.

⁴⁵ Lakini ikiwa huyo mtumishi atasema moyoni mwake, Bwana wangu amechelewa kuja; na ataanza kuwapiga watumishi wa kiume na wa kike, na kula na kunywa, na kuwa mlevi;

⁴⁶ bwana wa huyo mtumishi atakuja siku ambayo hatakutarajia na saa ambayo hatajua, na atamkata vipande vipande, na atamweka pamoja na wasioamini."

Kipimo cha Uthibitisho.

Tawala vizuri; na uwe mwenye bidii.

Hii itaongeza uwezo wako na eneo lako, kwa ajili ya roho za wanadamu; kwa furaha na raha ya Mungu.

27. Kanisa au Huduma yako ni kuhusu watu, au ni kuhusu faragha yako, faida na mpango wa kibinafsi?

Angalia shughuli; unazofanya katika Kanisa na/au Huduma.

Kuwa mwaminifu na wewe mwenyewe.

Kiasi gani kinachofanywa; kwa ajili ya ujenzi wa kondoo?

Je, una mikutano ya kila wiki au kila mwezi kwa wanawake, wasioolewa na wanaume?

Je, unawalisha nyama, au wanaumia kwa familia, ushirika na chakula.

Je, Huduma yako ndiyo lengo kuu, au unasaidia kondoo kurithi Nchi ya Ahadi na Uzima wa Milele?

Nia na matendo; ni kila kitu kwa Mungu.

Kanisa na/au Huduma yako haifai kuwa "jukwaa lako la kibinafsi; kwa kufuga ego yako."

Mungu anataka Kanisa lako; liwe Kanisa lake; lilitawale chini yake.

Mungu anataka Huduma yako; iwe Huduma yake; itawaliwe chini yake.

MARKO 10:45

"Kwa maana hata Mwana wa Adamu hakuja kutumiwa, bali kutumikia, na kutoa uhai wake kuwa fidia ya wengi."

Kondoo.

Tafadhali jali kuhusu kondoo; Mungu amekupa.

Kondoo ndio kipaumbele cha Mungu, na urithi wake.

ZABURI 68:6

"Mungu huwaweka wale walioko peke yao katika familia."

YOHANA 21:15-17

"Basi walipomaliza kula, Yesu akamwambia Simoni Petro, Simoni mwana wa Yona, unapenda mimi zaidi ya hawa? Akamwambia, Ndiyo, Bwana; wewe unajua kwamba nakupenda. Akamwambia, Lishe wanakondoo wangu.

¹⁶Akimwambia tena mara ya pili, Simoni mwana wa Yona, unapenda mimi? Akamwambia, Ndiyo, Bwana; wewe unajua kwamba nakupenda. Akamwambia, Lisha kondoo wangu.

¹⁷Akimwambia mara ya tatu, Simoni mwana wa Yona, unapenda mimi? Petro alihuzunika kwa sababu alimwuliza mara ya tatu, Unapenda mimi? Na akamwambia, Bwana, wewe unajua mambo yote; wewe unajua kwamba nakupenda. Yesu akamwambia, Lisha kondoo wangu."

28. Je, utaingia mbinguni, na Kristo akisema, "Vema mtumishi mwema na mwaminifu, na upokee urithi wako mkubwa?"

Au atasema "Tokeni mbali nami, sikuwajua kamwe."

MATHAYO 7:21-23

"Si kila anayeniambia, Bwana, Bwana, ataingia katika ufalme wa mbinguni; bali yeye afanyaye mapenzi ya Baba yangu aliye mbinguni.

²²Wengi wataniambia siku hiyo, Bwana, Bwana, je, hatukuwa tunatabiri kwa jina lako? Na kwa jina lako tukatoa pepo? Na kwa jina lako tukafanya miujiza mingi?

²³Ndipo nitawaambia waziwazi, Sikuwajua kamwe: nendeni mbali nami, enyi mfanyao uovu."

Muda Wote.

Kumtumikia Kristo; ni maisha ya muda wote.

Kukaa ndani ya Kristo; ni maisha ya muda wote.

Usiache maisha hayo, kwa ajili ya uharibifu, maangamizo na kujipatia mateso.

MITHALI 21:16

"Mtu aetokaye njia ya ufahamu; ataishi kwenye kusanyiko la wafu."

29. Kuwa Mwenye Hekima.

Kuwa Mkristo mwenye hekima, na uangaze kama nyota, na uwaongoze wengi kwenye haki.

DANIELI 12:3

"Na wale wenye hekima wataangaza kama mwangaza wa anga; na wale wataowaongoza wengi kwenye haki watakuwa kama nyota milele na milele."

KUANDAA BIBI

ARUSI

Juzuu 11

Malkia na Watumishi - Maswali

1. Soma Mathayo 20:28. Kwa nini Yesu alikuja; duniani?
2. Taja sifa; za "Malkia."
3. Taja sifa; za "Mtumishi."
4. Soma Luka 9:23. Ni nini mtu anapaswa kufanya; ili kumfuata Yesu?
5. Soma Matendo 13:16-22.
 - a. Mungu alimfanyia nini; Mfalme Sauli?
 - b. Mungu alimfanyia nini; Daudi?
6. Kulikuwa na tofauti gani kati ya Mfalme Sauli, na Daudi?
7. Soma Zaburi 18:21-22. Daudi alishika njia ya Bwana vipi?
8. Taja mambo makuu, ya kila somo:
 - a. Somo la 1
 - b. Somo la 2
 - c. Somo la 3
 - d. Somo la 4
 - e. Somo la 5
 - f. Somo la 6
 - g. Somo la 7

- h. Somo la 8
- i. Somo la 9
- j. Somo la 10
- k. Somo la 11
- l. Somo la 12
- m. Somo la 13
- n. Somo la 14
- o. Somo la 15
- p. Somo la 16
- q. Somo la 17
- r. Somo la 18
- s. Somo la 19
- t. Somo la 20
- u. Somo la 21
- v. Somo la 22
- w. Somo la 23
- x. Somo la 24
- y. Somo la 25
- z. Somo la 26
- aa. Somo la 27
- bb. Somo la 28
- cc. Somo la 29

KUANDAA BIBI

ARUSI

Juzuu 11

Miujiza

"WALIPOKUWA WAMEONA; MIJIZA."

YOHANA 6:14

Miujiza ni Nini?

Ufafanuzi wa Webster wa miujiza;

1. Tukio la kawaida au la kushangaza, ambalo linaaminika kuwa limetokana na nguvu ya Mungu.
2. Tukio, jambo au mafanikio ya kushangaza sana au ya kawaida.
3. Tukio la ajabu linaloonyesha uingiliaji kati wa Mungu, katika mambo ya wanadamu.
4. Tukio, jambo au mafanikio ya kipekee sana au ya kawaida.

Ukweli wa Miujiza.

Miujiza yamekuwepo tangu mwanzo wa uumbaji.

Tunasoma hadithi zao, kama zilivyorekodiwa katika; Biblia Takatifu.

1. Uumbaji wa; uwepo.

MWANZO 1:1

"Hapo mwanzo Mungu aliumba mbingu na nchi."

2. Mafuriko ya ulimwengu, yaliyoangamiza uumbaji wa awali; kwa sababu ya dhambi zisizotubwa.

MWANZO 7:23

"Na kila kiumbe chenye uhai kilipotea kutoka juu ya uso wa nchi, mwanadamu na mifugo, na viumbe wadogo, na ndege wa angani; na viliangamizwa kutoka duniani: na Noa peke yake ndiye aliyebaki hai, na wale waliokuwa pamoja naye katika safina."

3. Mchanganyiko wa; lugha zote.

MWANZO 11:9

"Kwa hivyo jina lake liliitwa Babeli; kwa sababu BWANA alichafua lugha ya dunia yote hapo: na kutoka hapo BWANA aliwaeneza juu ya uso wa dunia yote."

4. Sodoma na Gomora ziliangamizwa; kwa sababu ya dhambi zisizotubwa.

MWANZO 19:24-25

"Ndipo BWANA akanyesha juu ya Sodoma na Gomora kiberiti na moto kutoka kwa BWANA mbinguni;

²⁵Na akaziteketeza miji hiyo, na uwanda wote, na wakaaji wa miji hiyo, na kila kilichokuwa kimeota ardhini."

5. Kifo cha kipekee cha; mke wa Loti.

MWANZO 19:26

"Lakini mke wake akarudi nyuma kumtazama, akageuka kuwa nguzo ya chumvi."

6. Mimba ya kipekee.

MWANZO 21:1-3

"Na Bwana akamtembelea Sara kama alivyosema, naye Bwana akamfanyia Sara kama alivyokuwa amesema.

²Sara akapata mimba, akamzaa Abrahamu mtoto wa kiume alipokuwa mzee, kwa wakati uliowekwa na Mungu alipokuwa amemwambia.

³Abrahamu akamwita mtoto wake aliyezaliwa, ambaye Sara alimzaa, Isaka."

7. Mama mwenye umri wa kuzaa anayenyonyesha.

MWANZO 21:6-7

"Sara akasema, Mungu amenifanya nicheke, hata wote wakisikio watacheka pamoja nami.

⁷Akasema, Ni nani angeweza kumwambia Abrahamu kwamba Sara atanyonyesha watoto? Kwa maana nimemzalia mtoto alipokuwa mzee."

8. Mapigo kumi; ya Misri.

1. Maji yageuka; kuwa damu.

KUTOKA 7:17-18

"Bwana asema hivi, Kwa hili utajua kwamba mimi ndimi Bwana: tazama, nitapiga kwa fimbo iliyo mkononi mwangu maji yaliyoko mto, nayo yatageuka kuwa damu.

¹⁸Na samaki walioko mto watakufa, na mto utanuka; na Wamisri watawachukia kunywa maji ya mto."

2. Pigo la vyura.

KUTOKA 8:1-6

"Na Bwanaalisema kwa Musa, Nenda kwa Farao, umwambie, Bwana asema hivi, Waache watu wangu waende, ili wanitumikie.

²Na ukiukataa kuwaacha waende, tazama, nitapiga mipaka yako yote kwa vyura:

³Na mto utatoa vyura kwa wingi, ambavyo vitapanda na kuingia nyumbani mwako, na chumbani mwako cha kulala, na kitandani mwako, na nyumbani

mwa watumishi wako, na juu ya watu wako, na kwenye tanuri zako, na kwenye mabeseni yako ya kukandia:

⁴Na vyura vitapanda juu yako, na juu ya watu wako, na juu ya watumishi wako wote.

⁵Na Bwanaalisema kwa Musa, Sema kwa Haruni, Nyosha mkono wako na fimbo yako juu ya vijito, juu ya mito, na juu ya mabwawa, na ufanye vyura vipande juu ya nchi ya Misri.

⁶Haruni akanyosha mkono wake juu ya maji ya Misri; na vyura vikapanda, vikafunika nchi ya Misri."

3. Pigo la chawa.

KUTOKA 8:16-17

"Na Bwana akamwambia Musa, Sema kwa Haruni, Nyosha fimbo yako, upige vumbi la nchi, liwe chawa katika nchi yote ya Misri.

¹⁷Nao wakafanya hivyo; Aroni akanyosha mkono wake kwa fimbo yake, akapiga vumbi la ardhi, nao ukawa chawa kwa mwanadamu na kwa mnyama; vumbi lote la nchi likawa chawa katika nchi yote ya Misri."

4. Mkusanyiko wa nzi.

KUTOKA 8:20-24

"Bwana akasema kwa Musa, Amka asubuhi mapema, ustanii mbele ya Farao; tazama, atakuja kwenye maji; useme kwake, Hivi asemavyo Bwana, Waache watu wangu waende, ili waniabudu.

²¹La sivyo, usipowaacha watu wangu waende, tazama, nitatuma mkusanyiko wa nzi juu yako, na juu ya watumishi wako, na juu ya watu wako, na ndani ya nyumba zako: na nyumba za Wamisri zitajaa mkusanyiko wa nzi, na hata ardhi waliyo juu yake.

²²Na siku hiyo nitatenganisha nchi ya Gosheni, ambayo watu wangu wanaishi, hata mkusanyiko wa nzi usiwe huko; ili ujue kwamba mimi ni Bwana katikati ya nchi.

²³Na nitaweka mwanya kati ya watu wangu na watu wako: kesho hii itakuwa ishara.

²⁴Bwana akafanya hivyo; na kulikuja mkusanyiko wa nzi mzito ndani ya nyumba ya Farao, na ndani ya nyumba za watumishi wake, na katika nchi yote ya Misri: nchi iliharibiwa kwa sababu ya mkusanyiko wa nzi."

5. Ugonjwa wa mifugo.

KUTOKA 9:1-6

"Kisha Bwana akamwambia Musa, Nenda kwa Farao, umwambie, Hivi asemavyo Bwana Mungu wa Waebrania, Waache watu wangu waende, ili waniabudu.

²Kwa maana ukikataa kuwaacha waende, na ukaendelea kuwashikilia,

³Tazama, mkono wa Bwana utakuwa juu ya mifugo yako iliyoko shambani, juu ya farasi, juu ya punda, juu ya ngamia, juu ya ng'ombe, na juu ya kondoo: kutakuwa na ugonjwa mkubwa sana.

⁴Na Bwana atatenganisha kati ya mifugo ya Israeli na mifugo ya Misri: na hakuna kitu kitakachokufa kati ya vyote vya wana wa Israeli.

⁵Na Bwana akaweka wakati maalum, akisema, Kesho Bwana atafanya jambo hili katika nchi.

⁶Na Bwana akafanya jambo hilo kesho yake, na mifugo yote ya Misri ikafa: lakini hakuna hata mmoja wa mifugo ya wana wa Israeli aliyekufa."

6. Vidonda na Mabubuji.

KUTOKA 9:8-10

"Bwana akasema kwa Musa na kwa Aroni, Chukueni kwa mikono yenu mafusi ya majivu ya tanuru, na Musa na atamwagie juu mbinguni mbele ya Farao.

⁹Nao utakuwa vumbi vidogo katika nchi yote ya Misri, na utakuwa vidonda vikubwa vinavyotoka na mabubuji juu ya mwanadamu, na juu ya mnyama, katika nchi yote ya Misri.

¹⁰Nao wakachukua majivu ya tanuru, wakasimama mbele ya Farao; na Musa akamwagia juu mbinguni; nao ukawa vidonda vikubwa vinavyotoka na mabubuji juu ya mwanadamu, na juu ya mnyama."

7. Mvua ya mawe baridi na moto na ngurumo.

KUTOKA 9:18-26

"Tazama, kesho kama wakati huu nitarusha mvua ya mawe baridi mikubwa sana, kama haijawahi kutokea Misri tangu kuanzishwa kwake hata sasa.

¹⁹ Kwa hiyo tuma sasa, ukusanye mifugo yako, na vyote ulivyo navyo shambani; kwa maana juu ya kila mtu na mnyama atakayepatikana shambani, na asipoletewa nyumbani, mawe baridi yatamwaga juu yao, na watakufa.

²⁰ Yule aliyeogopa neno la Bwana miongoni mwa watumishi wa Farao alifanya watumishi wake na mifugo yake wakimbie ndani ya nyumba:

²¹ Na yule asiyetilia maanani neno la Bwana aliacha watumishi wake na mifugo yake shambani.

²² Bwana akasema kwa Musa, Nyosha mkono wako kuelekea mbinguni, ili kuwe na mawe baridi katika nchi yote ya Misri, juu ya mwanadamu, na juu ya mnyama, na juu ya kila mmea wa shamba, katika nchi yote ya Misri.

²³ Musa akanyosha fimbo yake kuelekea mbinguni: na Bwana akatuma ngurumo na mawe baridi, na moto ukakimbia juu ya ardhi; na Bwana akamwaga mawe baridi juu ya nchi ya Misri.

²⁴ Kwa hiyo kulikuwa na mawe baridi, na moto ulichanganywa na mawe baridi, mazito sana, kama hayajawahi kutokea katika nchi yote ya Misri tangu ilipokuwa taifa.

²⁵ Na mawe baridi yalipiga katika nchi yote ya Misri kila kilichokuwa shambani, mwanadamu na mnyama; na mawe baridi yalipiga kila mmea wa shamba, na kuvunja kila mti wa shamba.

²⁶ Ni katika nchi ya Gosheni tu, ambapo wana wa Israeli walikuwa, hakukuwa na mvua ya mawe."

8. Nzige zikifunika; Misri yote.

KUTOKA 10:12-15

"Bwana akasema kwa Musa, Nyosha mkono wako juu ya nchi ya Misri kwa ajili ya nzige, zipandie nchi ya Misri, na zile kila mmea wa nchi, hata yale yote ambayo mvua ya mawe ilikuwa imebaki.

¹³ Musa akanyosha mkono wake juu ya nchi ya Misri, na Bwana akaleta upepo wa mashariki juu ya nchi siku yote ile, na usiku wote; na asubuhi ilipofika, upepo wa mashariki ulileta nzige.

¹⁴ Nzige zikapanda juu ya nchi yote ya Misri, zikaishi katika mipaka yote ya Misri: zilikuwa za kusumbua sana; kabla yao hakukuwa na nzige kama hizo, wala baada yao hapatakuwa na kama hizo.

¹⁵ Kwa maana zilifunika uso wa nchi yote, hata nchi ikawa giza; na zilila kila mmea wa nchi, na matunda yote ya miti ambayo mvua ya mawe ilikuwa imebaki: na hakukubaki kitu chochote kijani katika miti, wala katika mimea ya shamba, katika nchi yote ya Misri."

9. Giza kubwa; katika eneo fulani.

KUTOKA 10:21-23

"Bwana akasema kwa Musa, Nyosha mkono wako kuelekea mbinguni, ili kuwe na giza juu ya nchi ya Misri, giza ambalo linaweza kuhisiwa.

²² Musa akanyosha mkono wake kuelekea mbinguni; na kulikuwa na giza nene katika nchi yote ya Misri kwa siku tatu:

²³ Hawakuona mtu mwenzake, wala hakuna aliyesimama kutoka mahali pake kwa siku tatu: lakini wana wa Israeli wote walikuwa na mwanga katika makao yao."

10. Kifo; cha wazaliwa wa kwanza wote.

KUTOKA 11:4-7

"Musa akasema, Bwana asema hivi, Karibu na usiku wa manane nitatoka katikati ya Misri:

⁵ Na wazaliwa wa kwanza wote katika nchi ya Misri watakufa, kutoka kwa mzaliwa wa kwanza wa Farao aliye keti kwenye kiti chake cha enzi, hata kwa mzaliwa wa kwanza wa mtumishi wa kike ambaye yuko nyuma ya kinu; na wazaliwa wa kwanza wa mifugo wote.

⁶ Na kutakuwa na kilio kikubwa katika nchi yote ya Misri, kama hapajawahi kuwa na kama hicho, wala haitakuwa tena kama hicho.

⁷ Lakini dhidi ya yeyote kati ya wana wa Israeli, mbwa hata hawezi kutikisa ulimi wake, dhidi ya mtu au mnyama: ili mpate kujua kwamba Bwana anaweka tofauti kati ya Wamisri na Israeli."

9. Kutoka; Miujiza.

1. Kichaka kinachoungua; bila kukusanyika.

KUTOKA 3:1-3

"Sasa Musa alikuwa akilisha kundi la Yethro mkwe wake, kuhani wa Midiani: na akalichunga kundi hilo nyuma ya jangwa, akafika kwenye mlima wa Mungu, yaani Horebu.

²Na malaika wa Bwana akamtokea katika mwale wa moto kutoka katikati ya kichaka: naye akaangalia, na tazama, kichaka kilikuwa kinawaka moto, na kichaka hakikuzwa.

³Musa akasema, Sasa nitageuka, niangalie maajabu haya, kwa nini kichaka hakijateketea."

2. Fimbo; ikigeuka kuwa nyoka.

KUTOKA 7:10-12

"Musa na Haruni wakaingia kwa Farao, wakafanya kama Bwana alivyowaamuru: na Haruni akatupa fimbo yake mbele ya Farao, na mbele ya watumishi wake, na ikawa nyoka.

¹¹Ndipo Farao pia akawaita wale wenye hekima na wachawi: hao wachawi wa Misri, wao pia walifanya vivyo hivyo kwa uchawi wao.

¹²Kwa maana kila mmoja alitupa fimbo yake, na zikawa nyoka: lakini fimbo ya Haruni ilimeza fimbo zao."

3. Bahari ya Shamu; kugawanyika.

KUTOKA 14:21-30

"Musa akanyosha mkono wake juu ya bahari; na Bwana akasababisha bahari kurudi nyuma kwa upepo mkali wa mashariki usiku wote, na akafanya bahari kuwa nchi kavu, na maji yakagawanyika.

²²Na wana wa Israeli wakaingia katikati ya bahari juu ya nchi kavu: na maji yalikuwa ukuta kwao upande wa kulia, na upande wa kushoto.

²³Na Wamisri wakawafuata, wakaingia nyuma yao hadi katikati ya bahari, hata farasi wote wa Farao, magari yake ya vita, na wapanda farasi wake.

²⁴Na ikawa kwamba katika kipindi cha asubuhi Bwana alitazama jeshi la Wamisri kupwaa nguzo ya moto na wingu, akavuruga jeshi la Wamisri,

²⁵ Akaviondoa magurudumu ya magari yao, hivi kwamba walivifanya viende kwa shida: hivyo Wamisri wakasema, Tuokoe mbele ya Waisraeli; maana Bwana anapigania wao dhidi ya Wamisri.

²⁶ Na Bwana akamwambia Musa, Nyosha mkono wako juu ya bahari, ili maji yarudi juu ya Wamisri, juu ya magari yao, na juu ya wapanda farasi wao.

²⁷ Na Musa akanyosha mkono wake juu ya bahari, na bahari ikarudi kwa nguvu yake wakati asubuhi ilipofika; na Wamisri wakakimbia kuelekea kwake; na Bwana akawaangusha Wamisri katikati ya bahari.

²⁸ Na maji yakarudi, yakafunika magari, na wapanda farasi, na jeshi lote la Farao lililokuja baharini nyuma yao; hakukaa hata mmoja wao.

²⁹ Lakini wana wa Israeli wakatembea kwenye nchi kavu katikati ya bahari; na maji yalikuwa ukuta kwao upande wa kulia, na upande wa kushoto.

³⁰ Hivyo Bwana aliwaokoa Israeli siku hiyo mkononi mwa Wamisri; na Israeli wakaona Wamisri wamekufa kwenye ufuo wa bahari."

4. Maji ya kunywa; yalibadilika.

KUTOKA 15:23-25

"Na walipofika Mara, hawakuweza kunywa maji ya Mara, kwa kuwa yalikuwa machungu: kwa hiyo jina lake liliitwa Mara.

²⁴ Na watu wakanung'unika kwa Musa, wakisema, Tutanywa nini?

²⁵ Naye akalia kwa Bwana; na Bwana akamwonyesha mti, ambao alipouweka ndani ya maji, maji yakawa matamu: hapo aliwawekea sheria na amri, na hapo aliwajaribu."

5. Manna; inakuja kila siku.

KUTOKA 16:11-15

"Na Bwanaalimwambia Musa, akisema,

¹² Nimesikia manung'uniko ya wana wa Israeli: waambie, wakisema, Jioni mtakula nyama, na asubuhi mtashiba mkate; na mtajua kwamba mimi ni Bwana Mungu wenu.

¹³ Na ikawa kwamba jioni bata mwitu walikuja, wakafunika kambi: na asubuhi ukungu ulikuwa umetinga kuzunguka kambi.

¹⁴Na ukungu ulipopanda, tazama, juu ya uso wa jangili kulikuwa na kitu kidogo cha duara, kama kivuli cha barafu chini.

¹⁵Na wana wa Israeli walipokiona, wakasema wao kwa wao, Ni manna: kwa maana hawakuwa wajuani nini. Na Musa akawaambia, Huu ndio mkate ambao Bwana amekupa ili ule."

6. Maji; kutoka kwenye mwamba.

KUTOKA 17:1-6

"Na mkutano wote wa wana wa Israeli ulisafiri kutoka jangwani la Sin, baada ya safari zao, kwa amri ya Bwana, na kukaa huko Refidimu: na hakukuwa na maji ya watu kunywa.

²Kwa hiyo watu wakamkashifu Musa, wakisema, Tupe maji tuweze kunywa. Na Musa akawaambia, Mnanishauri nini? Kwa nini mnajaribu Bwana?

³Na watu wakaona kiu hapo kwa maji; na watu wakanung'unika kwa Musa, wakisema, Kwa nini umetuleta hapa kutoka Misri, kutua na watoto wetu na mifugo yetu kwa kiu?

⁴Na Musa akalia kwa Bwana, akisema, Nitafanya nini kwa watu hawa? Wako karibu kunipiga mawe.

⁵Na Bwana akamwambia Musa, Nenda mbele ya watu, na uwaambee wazee wa Israel; na fimbo yako, ambayo ulipigia mto, chukua mkononi mwako, uende.

⁶Tazama, nitasimama mbele yako hapo juu ya mwamba katika Horebu; na utapiga mwamba, na maji yatatoka humo, ili watu wanywe. Na Musa akafanya hivyo mbele ya wazee wa Israeli."

7. Nadabu na Abihu waliangamizwa; kwa moto.

MWALI 10:1-2

"Na Nadabu na Abihu, wana wa Haruni, kila mmoja alichukua kivuli chake, akaweka moto ndani, akaweka uvumba juu, wakatoa moto wa kigeni mbele ya Bwana, ambao hakuwakamuru.

²Na moto ukamtoka kwa Bwana, ukawameza, wakafa mbele za Bwana."

8. Waliolalamika; wamezwa na moto.

NAMBARI 11:1-3

"Na watu walipolalamika, ilimchukiza Bwana: na Bwana akasikia; na hasira yake ikawaka; na moto wa Bwana ukawaka kati yao, ukawameza wale walio katika sehemu za mbali za kambi.

²Na watu wakapiga kelele kwa Musa; na Musa aliposali kwa Bwana, moto ukazimwa.

³Na akaiita mahali hapo Tabera: kwa sababu moto wa Bwana uliwaka kati yao."

9. Ardhi; ikafunguka na kumeza Korahi.

NAMBARI 16:30-34

"Lakini ikiwa Bwana atafanya jambo jipya, na ardhi ikafungua mdomo wake, na iwameze pamoja na kila kitu kilichohusiana nao, na wakashuka hai katika shimo; basi mtajua kwamba hawa wanaume wamemkasirikia Bwana.

³¹Na ilitokea, alipomaliza kusema maneno haya yote, kwamba ardhi ilipasuka chini yao:

³²Na ardhi ikafungua mdomo wake, ikawameza, na nyumba zao, na wanaume wote waliohusiana na Korahi, na mali zao zote.

³³Wao, na kila kitu kilichohusiana nao, walishuka hai katika shimo, na ardhi ikafunga juu yao: na wakatoweka kati ya kusanyiko.

³⁴Na Israeli yote iliyokuwa karibu nao wakakimbia kwa sauti yao: kwa maana wakasema, Msije ardhi ikatumeza sisi pia."

10. Moto; kutoka kwa Bwana.

NAMBARI 16:35

"Na moto ukamtoka kwa Bwana, ukawameza wanaume mia mbili na hamsini waliotoa uvumba."

11. Tauni huko Kadeshi ikaua; 14,700.

NAMBARI 16:44-49

"Na Bwanaalisema kwa Musa, akisema,

⁴⁵ Jitokezeni kati ya kusanyiko hili, nipate kuwameza kwa mara moja. Na wakaanguka kwa nyuso zao.

⁴⁶ Na Musa akamwambia Haruni, Chukua kivumbi, na uweke moto ndani yake kutoka kwenye madhabahu, na uweke uvumba, uende haraka kwa kusanyiko, ufanye kafara kwa ajili yao: kwa maana hasira imetoka kwa Bwana; tauni imeanza.

⁴⁷ Na Haruni akachukua kama Musa alivyoamuru, akakimbia katikati ya kusanyiko; na tazama, tauni ilikuwa imeanza kati ya watu: na akaweka uvumba, akafanya kafara kwa ajili ya watu.

⁴⁸ Na alisimama kati ya wafu na walio hai; na tauni ikasimamishwa.

⁴⁹ Sasa wale waliokufa kwa tauni walikuwa elfu kumi na nne na mia saba, mbali na wale waliokufa kuhusu jambo la Korahi."

12. Fimbo ya Haruni; inachipua.

NAMBARI 17:8

"Na ilitokea, kwamba siku iliyofuata Musa aliingia katika hema la ushuhuda; na tazama, fimbo ya Haruni ya nyumba ya Lawi ilikuwa imechipua, na kuleta mashuke, na kuchanua maua, na kutoa malighafi."

13. Maji; yalitolewa jangwani.

NAMBARI 20:7-11

"Na Bwanaalisema kwa Musa, akisema,

⁸ Chukua fimbo, na ukusanye kusanyiko pamoja, wewe, na Haruni ndugu yako, na semeni kwa mwamba mbele ya macho yao; na itatoa maji yake, nawe utatoa kwao maji kutoka kwenye mwamba: hivyo utawapa kusanyiko na mnyama wao kunywa.

⁹ Na Musa akachukua fimbo kutoka mbele za Bwana, kama alivyomwamuru.

¹⁰ Na Musa na Haruni wakakusanya kusanyiko mbele ya mwamba, na akawaambia, Sikilizeni sasa, enyi waasi; je, tunapaswa kukuleteeni maji kutoka kwenye mwamba huu?

¹¹ Na Musa aliinua mkono wake, na kwa fimbo yake akampiga mwamba mara mbili: na maji yakatoka kwa wingi, na kusanyiko ikanywa, na mnyama wao pia."

14. Kutuma; nyoka wa moto.

NUMBERS 21:5-6

"Na watu waliongea kwa Mungu, na kwa Musa, Kwa nini mmetuleta kutoka Misri kufa jangwani? Kwa kuwa hakuna mkate, wala maji; na nafsi yetu imechukia mkate huu mwepesi.

⁶Basi Bwana akatuma nyoka wa moto miongoni mwa watu, nao waliwadonoa watu; na watu wengi wa Israeli walikufa."

15. Nyoka wa shaba; kwenye mti.

NUMBERS 21:8-9

"Na Bwana akamwambia Musa, Jitengeneze nyoka wa moto, uuweke kwenye mti: na itakuwa kwamba kila aliyemwa, atakapo angalia huo, ataishi.

⁹Na Musa akatengeneza nyoka wa shaba, akauweka kwenye mti, na ikawa kwamba ikiwa nyoka alikuwa amemdonoa mtu yeyote, alipomtazama huyo nyoka wa shaba, aliishi."

16. Yordani; kugawanyika.

YOSHUA 3:14-17

"Na ilikuwa, watu walipoondoka kwenye mahema yao, kuvuka Yordani, na makuhani wakibeba sanduku ya agano mbele ya watu;

¹⁵Na wale waliobeba sanduku walipofika Yordani, na miguu ya makuhani waliobeba sanduku ikanyonywa kwenye ukingo wa maji, (kwa kuwa Yordani ilikuwa imefurika kila ukingo wake wakati wote wa mavuno,)

¹⁶Maji yaliyoteremka kutoka juu yakasimama na kukusanyika kwa wingi mbali na mji wa Adamu, ule ulio karibu na Zaretan: na yale yaliyoteremka kuelekea bahari ya uwanda, hata bahari ya chumvi, yalikota, na yalikatwa: na watu wakavuka moja kwa moja kuelekea Yeriko.

¹⁷Na makuhani waliobeba sanduku ya agano la Bwana wakasimama imara kwenye nchi kavu katikati ya Yordani, na Waisraeli wote wakavuka kwenye nchi kavu, hadi watu wote wakavuka kabisa Yordani."

17. Kuta za Yeriko; kuanguka.

YOSHUA 6:20

"Basi watu walipiga kelele makuhani walipopiga tarumbeta: na ikawa, watu waliposikia sauti ya tarumbeta, na watu walipopiga kelele kubwa, kwamba ukuta ulianguka chini kabisa, hata watu wakaingia mjini, kila mtu moja kwa moja mbele yake, na wakachukua mji."

18. Jua na mwezi; vilisimama.

YOSHUA 10:12-13

"Kwa kumwambia Yoshua Bwana siku ile Bwana alipowakabidhi Wamori mikononi mwa wana wa Israeli, akasema machoni pa Israeli, Jua, simama juu ya Gibeoni; nawe Mwezi, katika bonde la Ajaloni.

¹³ Na jua likasimama, na mwezi ukakaa, hadi watu walipomaliza kulipiza kisasi kwa maadui zao. Je, hii haijaandikwa katika kitabu cha Yasher? Basi jua likasimama katikati ya mbingu, na halikuharibu kuweza kwenda chini kwa siku nzima."

10. Miujiza; katika Israeli & Kuzunguka Manabii wa Mungu.

1. Punda; anasema.

HESABU 22:27-30

"Na punda alipomwona malaika wa Bwana, akaanguka chini mbele ya Balaamu: na hasira ya Balaamu ikawaka, akampiga punda kwa fimbo.

²⁸ Na Bwana akamfungulia punda kinywa, akamwambia Balaamu, Nimekukosea nini, kwamba umenipiga mara tatu hizi?

²⁹ Na Balaamu akamwambia punda, Kwa kuwa umenidhihaki: ningependa kuwa na upanga mkononi mwangu, kwa maana sasa ningekuua.

³⁰ Na punda akamwambia Balaamu, Mimi si punda wako, ambaye umependelea kukalia tangu nilipokuwa wako hata leo? Je, nimezoea kukufanyia hivi? Naye akasema, La."

2. Nguvu za; Shimshoni.

WAAMUZI 14:5-6

"Basi Shimshoni akashuka, na baba yake na mama yake, kwenda Timna, na wakafika kwenye mashamba ya mizabibu ya Timna: na tazama, simba mchanga akamnguruma.

⁶Roho wa Bwana ukamshukia kwa nguvu, akamvunja kama mtu anavyomvunja mwanambuzi, hata kama hakuwa na chochote mkononi mwake: wala hakumwambia baba yake wala mama yake alichofanya."

3. Mungu ampatia Samsoni; maji.

WAKINASWA 15:17-19

"Na ilitokea, alipomaliza kusema, akatupa taya ya punda mkononi mwake, akaiita mahali pale Ramathlehi.

¹⁸Akawa na kiu sana, akamwomba Bwana, akasema, Umenipa ushindi huu mkuu mkononi mwa mtumwa wako: sasa nitakufa kwa kiu, na kuanguka mikononi mwa wasiokuwa walio tohara?

¹⁹Lakini Mungu akafungua shimo lililokuwa kwenye taya, maji yakamwagika kutoka humo; alipokunywa, roho yake ikarudi, akapona: kwa hiyo akaliita jina lake Enhakkore, ambayo iko Lehi hata leo."

4. Sanamu; inaanguka kwa nguvu ya Mungu.

1 SAMWELI 5:1-4

"Na Wafilisti wakachukua sanduku la Mungu, wakauleta kutoka Ebenezer hadi Ashdodi.

²Wafilisti walipochukua sanduku la Mungu, wakauingiza ndani ya nyumba ya Dagoni, wakauweka kando ya Dagoni.

³Na walipoamka asubuhi na mapema, tazama, Dagoni alikuwa ameanguka kifudifudi chini mbele ya sanduku la Bwana. Wakamchukua Dagoni, wakamweka tena mahali pake.

⁴Na walipoamka asubuhi na mapema, tazama, Dagoni alikuwa ameanguka kifudifudi chini mbele ya sanduku la Bwana; na kichwa cha Dagoni na mikono yake yote miwili ilikuwa imekatwa kwenye kizingiti; kilichobaki kwa Dagoni ni kibweo tu."

5. Ugonjwa; wa hemoroidi.

1 SAMWELI 5:6

"Lakini mkono wa Bwana ulikuwa mkali juu ya wenyeji wa Ashdodi, akawaangamiza, akawapiga kwa hemoroidi, Ashdodi na maeneo yake yote."

6. Kifo; cha kimbingu.

1 SAMWELI 6:19

"Akawaadhibu wanaume wa Bethshemesh, kwa sababu walikuwa wameangalia ndani ya sanduku la Bwana, akawapiga watu hamsini elfu na sabini: na watu wakalilia, kwa sababu Bwana alikuwa amepiga watu wengi kwa kifo kikubwa."

7. Dhoruba; ya kimbingu.

1 SAMWELI 7:10

"Na Samweli alipokuwa akitoa dhabihu ya kuteketezwa, Wafilisti wakakaribia vita dhidi ya Israeli: lakini Bwana akavuma kwa radi kubwa siku hiyo juu ya Wafilisti, akawafanya watafute; nao wakapigwa mbele ya Israeli."

8. Sauti; ya kimbingu.

2 SAMWELI 5:23-25

"Na Daudi alipouliza Bwana, akasema, Usipande juu; bali zunguka nyuma yao, uwe ukawashambulia kwa kukabiliana na miti ya mforosadi.

²⁴ Na iwe, utakaposikia sauti ya kutembeakwenye vichomvi vya miti ya mforosadi, ndipo utajitahidi: kwa maana ndipo Bwana atakapotoka mbele yako, kuwapiga jeshi la Wafilisti.

²⁵ Na Daudi akafanya hivyo, kama Bwana alivyomwamuru; akawapiga Wafilisti kutoka Gebahadi ufikie Gazeri."

9. Kifo; cha kimbingu.

2 SAMWELI 6:6-7

"Na walipofika kwenye kiwanja cha Nachonicha kuvunia, Uza akanyosha mkono wake kwa sanduku la Mungu, akaushika; kwa maana ng'ombe walikuwa wakaukuna.

⁷ Na hasira ya Bwana ikawaka juu ya Uza; Mungu akampiga hapo kwa kosa lake; akafa hapo karibu na sanduku la Mungu."

10. Ugonjwa na uponyaji; madhabihu ya kipagani yameharibiwa.

1 WAFALME 13:4-5

"Na ilitokea, mfalme Yeroboamu aliposikia maneno ya mtu wa Mungu, aliyekuwa amekemea madhabihu huko Betheli, akanyosha mkono wake kutoka madhabihuni, akisema, Mkamate. Na mkono wake aliyoinyosha dhidi yake, ukakauka, hata kuweza kuurudisha kwake.

⁵ Madhabahu pia ilipasuka, na majivu yakamwagika kutoka madhabahuni, kulingana na ishara ambayo mtu wa Mungu alikuwa ametoa kwa neno la Bwana."

11. Nabii; kuuawa na simba.

1 WAFALME 13:21-26

"Naye akamwita mtu wa Mungu aliyekuja kutoka Yuda, akisema, Hivi asemavyo Bwana, Kwa kuwa umekataa kusikiliza kinywa cha Bwana, na hukutunza amri ambayo Bwana Mungu wako alikuamuru,

²² Lakini ulirudi nyuma, na umekula mkate na kunywa maji mahali ambapo Bwana alikuambia, Usile mkate, wala usinywe maji; mwili wako hautafika kaburini la baba zako.

²³ Na ikawa, baada ya kula mkate, na baada ya kunywa, akimtengenezea punda wake, yaani, kwa nabii aliyemrudisha nyuma.

²⁴ Na alipoondoka, simba akakutana naye njiani, akamwua: na mwili wake ulitupwa njiani, na punda akasimama karibu nayo, simba pia akasimama karibu na maiti.

²⁵ Na tazama, watu walipita, wakaona maiti yamekandamizwa njiani, na simba amesimama karibu na maiti: wakaja wakaambia mjini ambapo nabii wa zamani alikaa.

²⁶Nabii aliyemrudisha njiani aliposikia habari hiyo, akasema, Huyu ndiye mtu wa Mungu, aliyekuwa mwasi wa neno la Bwana: kwa hivyo Bwana amemkabidhi kwa simba, ambaye amembambua, na kumuua, kulingana na neno la Bwana, alilolisema kwake."

12. Wajane; unga na mafuta.

1 WAFALME 17:14-16

"Kwa maana hivi asema Bwana Mungu wa Israeli, Pipa la unga halitakosekana, wala pipa la mafuta halitaisha, mpaka siku Bwana atakaponyesha mvua duniani.

¹⁵Naye akaenda akafanya kwa mujibu wa maneno ya Eliya: naye, na yeye, na nyumba yake, wakala kwa siku nyingi.

¹⁶Na pipa la unga halikupungua, wala pipa la mafuta halikuisha, kama neno la Bwana alivyolisema kwa Eliya."

13. Mwana wa mjane; kufufuka.

1 WAFALME 17:17-24

"Baada ya mambo hayo, mwana wa mwanamke huyo, mwenye nyumba, aligonywa; na ugonjwa wake ulikuwa mkubwa sana, hata hakukuwa na pumzi yoyote ndani yake.

¹⁸Akamwambia Eliya, Nina nini nawe, eewe mtu wa Mungu? Je, umekuja kwangu kukumbusha dhambi zangu, na kumuua mwanangu?

¹⁹Akamwambia, Nipe mwanako. Akamchukua kutoka kifuani mwake, akampeleka juu kwenye chumba cha juu, alipokaa, akamlaza kitandani kwake.

²⁰Akalia kwa Bwana, akasema, Ee Bwana Mungu wangu, je, umemletea mjane huyu ninaokaa naye shida, kwa kumuua mwanake?

²¹Akajinyosha juu ya mtoto mara tatu, akalia kwa Bwana, akasema, Ee Bwana Mungu wangu, naomba uirudishe roho ya mtoto huyu ndani yake tena.

²²Bwana akasikia sauti ya Eliya; roho ya mtoto ikarudi ndani yake tena, naye akafufuka.

²³Eliya akamchukua mtoto, akamshusha kutoka chumbani hadi ndani ya nyumba, akamkabidhi mama yake: Eliya akasema, Tazama, mwanako yuko hai

²⁴Na mwanamke akamwambia Eliya, "Sasa kwa hili nimejua kwamba wewe ni mtu wa Mungu, na kwamba neno la Bwana kinywani mwako ni kweli."

14. Kimuujiza; ukame.

1 WAFALME 18:37-39

"Nisikie, Ee Bwana, nisikie, ili watu hawa wajue kwamba wewe ndiwe Bwana Mungu, na kwamba umerudisha moyo wao nyuma."

³⁸ Moto wa Bwana ukashuka, ukateketeza dhabihu ya kuteketezwa, na kuni, na mawe, na mavumbi, na ukameza maji yaliyokuwa kwenye mfereji.

³⁹ Watu wote walipoona, wakaanguka kifudifudi na kusema, "Bwana ndiye Mungu; Bwana ndiye Mungu."

15. Kunguru; kumlisha chakula.

1 WAFALME 17:2-6

"Neno la Bwana likamjia, likisema,

³ Toka hapa, uelekee mashariki, na ujifiche kwenye kijito Cherith, kilicho mbele ya Yordani.

⁴ Utakunywa maji ya kijito; na nimewaamuru kunguru kukulisha hapo."

⁵ Basi akaenda akafanya kulingana na neno la Bwana; akaenda akakaa kando ya kijito Cherith, kilicho mbele ya Yordani.

⁶ Kunguru zikamletea mkate na nyama asubuhi, na mkate na nyama jioni; na akanywa maji ya kijito."

16. Moto; kutoka mbinguni.

2 WAFALME 1:10-12

"Eliya akajibu akamwambia mkuu wa hamsini, "Kama mimi ni mtu wa Mungu, basi moto ushuke kutoka mbinguni, na ukuteketeze wewe na hamsini wako." Moto ukashuka kutoka mbinguni, ukamteketeza yeye na hamsini wake.

¹¹ Tena akamtuma mkuu mwingine wa hamsini na hamsini wake. Akamjibu akamwambia, "Ee mtu wa Mungu, mfalme amesema hivi, 'Shuka haraka.'"

¹² Eliya akawajibu akawaambia, "Kama mimi ni mtu wa Mungu, moto ushuke kutoka mbinguni, na ukuteketeze wewe na hamsini wako." Moto wa Mungu ukashuka kutoka mbinguni, ukamteketeza yeye na hamsini wake."

17. Mto; ugawanyika.

2 WAFALME 2:7-8

"Wana wa manabii hamsini wakaenda, wakasimama mbali kuangalia; na wawili hao walisimama kando ya Yordani.

⁸Eliya akachukua kanzu yake, akaiunganisha, akapiga maji, na yaligawanyika huku na kule, hata wawili hao wakavuka kwenye nchi kavu."

18. Kimuujiza; usafiri.

2 WAFALME 2:11

"Ikawa walipokuwa wakiendelea na kuzungumza, tazama, gari la moto na farasi wa moto zikaonekana, zikawagawanya; na Eliya akaenda juu kwa kimbunga mbinguni."

19. Maji; ya Yeriko kuponywa.

2 WAFALME 2:21-22

"Akaenda kwenye chemchemi ya maji, akatupa chumvi humo, akasema, "Bwana asema, 'Nimeponya maji haya; hapatakuwa na tena kifo wala nchi tasa kutoka hapa.'"

²²Basi maji yakaponywa hata leo, kulingana na neno alilosema Elisha."alisema.

20. Kifo; na dubu.

2 WAFALME 2:23-24

"Akakwenda kutoka hapo kwenda Betheli; alipokuwa akipanda njiani, watoto wachache wakatoka mjini, wakamdhihaki, wakamwambia, "Panda juu, kichwa mwembamba; panda juu, kichwa mwembamba."

²⁴Akageuka nyuma, akawaangalia, akawalaani kwa jina la Bwana. Dubu wawili wakatoka msituni, wakamwuma watoto arobaini na wawili kati yao."

21. Sumu; kubadilishwa.

2 WAFALME 4:38-41

"Elisha akarudi tena Gilgali; kulikuwa na njaa nchini; na wana wa manabii walikuwa wameketi mbele yake; akamwambia mtumishi wake, "Weka sufuria kuu na upikie mchuzi kwa wana wa manabii."

³⁹Mmoja akatoka shambani kukusanya mboga, akapata mzabibu wa mwituni, akakusanya malimao kwa kifusi chake, akaenda akayakatia kwenye sufuria ya mchuzi; kwa maana hawakuyajua.

⁴⁰Basi wakamwaga chakula kwa watu wale. Na ilitokea walipokuwa wakila kutoka kwenye sufuria, wakapiga kelele wakisema, Ewe mtu wa Mungu, kuna kifo kwenye sufuria. Na hawakuweza kula chakula hicho.

⁴¹Lakini yeye akasema, Basi leteni unga. Akautupa kwenye sufuria; akasema, Mwangieni watu, waliwe. Na hakukuwa na madhara kwenye sufuria."

22. Watu 100; kulishwa.

2 WAFALME 4:42-44

"Na akaja mtu kutoka Baalshalisha, akamletea mtu wa Mungu mkate wa matunda ya kwanza, mikate ishirini ya shayiri, na mahindi yaliyojaa kwenye maganda yake. Akasema, Wape watu, waliwe.

⁴³Na mtumishi wake akasema, Je, nitaweza kuwapa watu mia moja? Akasema tena, Wape watu, waliwe: kwa maana Bwana asemavyo, Watala, na watabakiwa na mabaki.

⁴⁴Basi akawawekea mbele, wakala, na mabaki yalibaki, kulingana na neno la Bwana."

23. Mara moja; ugonjwa na uponyaji.

2 WAFALME 5:10-27

"Na Elisha akamtuma mjumbe kwake akisema, Nenda uoge kwenye Yordani mara saba, na nyama yako itarudi kwako, nawe utakuwa safi.

¹¹Lakini Naamani akakasirika, akaenda zake, akasema, Tazama, nilidhani, Atatoka kwangu, asimame, aitaje jina la Bwana Mungu wake, apige mkono wake juu ya mahali, akaponye mwenye ukoma.

¹² Je, mito ya Abana na Pharpar, ya Dameski, si bora kuliko maji yote ya Israeli? Siwezi kuoga ndani yake, nisafiwe? Basi akageuka akaenda zake kwa hasira.

¹³ Na watumishi wake wakamkaribia, wakamwambia, akisema, Baba, kama nabii angekuambia kufanya jambo kubwa, usingalifanya? Basi kwa nini sasa, anaposema kwako, Oga, uwe safi?

¹⁴ Basi akashuka, akajizamisha mara saba kwenye Yordani, kwa mujibu wa maneno ya mtu wa Mungu: naye nyama yake ikawa kama ya mtoto mdogo, naye akawa safi.

¹⁵ Akamrudia mtu wa Mungu, yeye na kikundi chake chote, wakaja, wakasimama mbele yake: akasema, Tazama, sasa najua hakuna Mungu duniani kote, ila kwa Israeli: sasa basi, naomba, kipokee zawadi kutoka kwa mtumishi wako.

¹⁶ Lakini yeye akasema, Kama vile Bwanaaishivyo, mbele yake nimesimama, sitakubali chochote. Akamsisitiza akubali; lakini yeye alikataa.

¹⁷ Na Naamani akasema, Basi, je, niongezee mzigo wa punda wawili wa mchanga? Kwa maana mtumishi wako tangu sasa hataitoa dhabihu wala sadaka kwa miungu mingine, ila kwa Bwana.

¹⁸ Katika jambo hili Bwana amsamehe mtumishi wako, kwamba wakati mkuu wangu anapoingia nyumbani kwa Rimmon kumwabudu, akitegemea mkononi mwangu, na mimi nikijinyamazia nyumbani kwa Rimmon: wakati nikijinyamazia nyumbani kwa Rimmon, Bwana amsamehe mtumishi wako katika jambo hili.

¹⁹ Naye akamwambia, Nenda kwa amani. Basi akaondoka kwake kwa umbali mfupi.

²⁰ Lakini Gehazi, mtumishi wa Elisha mtu wa Mungu, akasema, Tazama, bwana wangu amemwachia Naamani huyu Msuri, kwa kutokubali kile alichokileta: lakini, kama vile Bwanaaishivyo, nitamfuatia, nikachukue kitu fulani kwake.

²¹ Basi Gehazi akamfuatia Naamani. Na Naamani alipomwona akimfuatia, akashuka kutoka kwenye gari kumkutana naye, akasema, Je, yote yako sawa?

²² Naye akasema, Yote yako sawa. Bwana wangu amenituma, akisema, Tazama, sasa kuna vijana wawili wa wanabii wamekuja kwangu kutoka mlima wa Efrayimu: wawe tafadhali, talanta moja ya fedha, na mavazi mawili ya mabadiliko.

²³ Naaman akasema, Furahi, chukua talanta mbili. Akamsisitiza, akafunga talanta mbili za fedha katika mifuko miwili, pamoja na mavazi mawili ya mabadiliko, akayaweka juu ya watumishi wake wawili; nao wakayabeba mbele yake.

²⁴ Alipofika kwenye mnara, akayachukua kutoka mikononi mwao, akayaweka ndani ya nyumba: akawaacha wanaume waende, nayo wakaondoka.

²⁵Lakini yeye aliingia ndani, akasimama mbele ya bwana wake. Na Elisha akamwambia, Umekotoka, Gehazi? Na akasema, Mtumwa wako hakwenda popote.

²⁶Akamwambia, Je, moyo wangu haukwenda pamoja nawe, pale mtu alipogeuka kutoka kwenye gari lake kukukutana nawe? Je, ni wakati wa kupokea pesa, na kupokea mavazi, na mashamba ya mizeituni, na mashamba ya mizabibu, na kondoo, na ng'ombe, na watumwa wa kiume, na watumwa wa kike?

²⁷Kwa hivyo ukoma wa Naaman utakaa kwako, na kwa uzao wako milele. Naye akaondoka mbele zake akiwa na ukoma mweupe kama theluji."

24. Kichwa cha shoka cha chuma, kilitengenezwa kuogelea.

2 WAFALME 6:5-7

"Lakini alipokuwa akikata mbao, kichwa cha shoka kiliangia ndani ya maji: akalia, akasema, Kwa hasira, bwana! Kwa maana kilikuwa kimeazimiwa.

⁶Na mtu wa Mungu akasema, Kiliangia wapi? Na akamwonyesha mahali. Akakata kijiti, akakitupa humo; na chuma kikaogelea.

⁷Kwa hiyo akasema, Ichukue kwako. Naye akanyoosha mkono wake, akachukua."

25. Kusoma akili; unabii.

2 WAFALME 6:12

"Na mmoja wa watumishi wake akasema, Hakuna, bwana wangu, eee mfalme: bali Elisha, nabii aliye katika Israeli, anamwambia mfalme wa Israeli maneno unayoyasema chumbani mwako."

26. Ghafla; upofu.

2 WAFALME 6:18

"Na walipomfikia, Elisha akaomba kwa Bwana, akasema, Wapige watu hawa, tafadhali, kwa upofu. Naye akawapiga upofu kwa mujibu wa neno la Elisha."

27. Uponyaji; wa upofu.

2 WAFALME 6:20

"Na ikawa, walipoingia Samaria, Elisha akasema, Ee Bwana, fungua macho ya hawa watu, waweze kuona. Na Bwana akafungua macho yao, wakaona; na tazama, walikuwa katikati ya Samaria."

28. Ufufuo.

2 WAFALME 13:21

"Na ikawa, walipokuwa wakimzika mtu, tazama, waliona kundi la watu; wakamtupa yule mtu kaburini la Elisha: na mtu aliposhushwa, akagusa mifupa ya Elisha, akaamka, akasimama kwa miguu yake."

29. Kifo cha wingi.

2 WAFALME 19:35

"Na ikawa usiku ule, malaika wa Bwana akatoka, akaua kwenye kambi ya Waashuru mia moja themanini na tano elfu: na walipoamka asubuhi, tazama, wote walikuwa maiti."

30. Kivuli cha jua; kurudi nyuma.

2 WAFALME 20:9-11

"Na Isaya akasema, Hii ndiyo ishara utakayopata kutoka kwa Bwana, kwamba Bwana atafanya jambo alilosema: kivuli kiende mbele digrii kumi, au kirudi nyuma digrii kumi?"

¹⁰Na Hezekia akajibu, Ni jambo rahisi kwa kivuli kushuka digrii kumi: la, bali kivuli kirudi nyuma digrii kumi.

¹¹Na Isaya nabii akalia kwa Bwana: naye akalileta kivuli digrii kumi nyuma, kwa njia ambayo kilishuka kwenye saa ya Ahazi."

31. Ghafla; ugonjwa.

2 MIELEZO 26:16-21

"Lakini alipokuwa na nguvu, moyo wake ulijivuna hadi kwa uharibifu wake: kwa maana alimwasi Bwana Mungu wake, akaingia hekaluni kwa Bwana kukata mbani juu ya madhabahu ya uvumba.

¹⁷ Na Azaria kuhani aliingia nyuma yake, na pamoja naye makuhani themanini wa Bwana, walio watu wa ujasiri:

¹⁸ Nao wakamkinga Uzia mfalme, wakamwambia, Haifai kwako siyo wewe, Uzia, kufukiza ubani kwa Bwana, bali ni kwa makuhani wana wa Haruni, waliotakaswa kufukiza ubani: toka patakatifu; kwa kuwa umekosea; wala haitakuwa kwa heshima yako kutoka kwa Bwana Mungu.

¹⁹ Ndipo Uzia akakasirika, na alikuwa na kibanzi mkononi mwake kufukiza ubani: na alipokuwa na hasira na makuhani, ukoma ukamtokea paji la uso mbele ya makuhani nyumbani mwa Bwana, kando ya madhabahu ya ubani.

²⁰ Na Azaria kuhani mkuu, na makuhani wote, walimtazama, na tazama, alikuwa na ukoma kwenye paji la uso, wakamfukuza hapo; naye mwenyewe aliharakisha kutoka, kwa sababu Bwana alikuwa amempiga.

²¹ Na Uzia mfalme alikuwa mkoma hadi siku ya kufa kwake, na akaishi nyumba ya pekee, akiwa mkoma; kwa kuwa alikatwa mbali na nyumba ya Bwana: na Yothamu mwanawe alikuwa juu ya nyumba ya mfalme, akiwahukumu watu wa nchi."

32. Ulinzi; katika moto mkali.

DANIELI 3:10-30

"Wewe, eee mfalme, umeamuru kwamba kila mtu atakayesikia sauti ya baragumu, filimbi, kinubi, sambuku, zeze, na gumbari, na aina zote za muziki, ainame na asujudu mfano wa dhahabu:

¹¹ Na yeyote asiyenama wala kusujudu, atatupwa katikati ya tanuru ya moto uliowaka.

¹² Kuna Wayahudi fulani ambao umewaweka juu ya mambo ya mkoa wa Babiloni, Shadraki, Meshaki, na Abednego; hawa watu, eee mfalme, hawakukuhusu: hawaabudi miungu yako, wala hawasujudi mfano wa dhahabu uliowekwa nawe.

¹³ Ndipo Nebukadneza kwa hasira yake na ghadhabu akaamuru kuleta Shadraki, Meshaki, na Abednego. Kisha wakawaleta hawa watu mbele ya mfalme.

¹⁴Nebukadneza alisema na kuwaambia, Je, ni kweli, Shadraki, Meshaki, na Abednego, hamwaabudu miungu yangu, wala hamwisujudu mfano wa dhahabu nilioweka?

¹⁵Sasa ikiwa mko tayari kwamba wakati wowote mmsikia sauti ya baragumu, filimbi, kinubi, sambuku, zeze, na gumbari, na aina zote za muziki, mnainame na kuisujudu sanamu niliyotengeneza; vizuri: lakini ikiwa hamuisujudu, mtapelekwa saa hiyo hiyo katikati ya tanuru ya moto uliowaka; na ni nani yule Mungu atakayewakomboa mikononi mwangu?

¹⁶Shadraki, Meshaki, na Abednego, wakajibu wakasema kwa mfalme, Eee Nebukadneza, hatuna haja ya kukujibu katika jambo hili.

¹⁷Ikiwa ni hivyo, Mungu wetu tunayemwabudu ana uwezo wa kutuokoa kutoka kwenye tanuru ya moto uliowaka, na atatuokoa mkononi mwako, eee mfalme.

¹⁸Lakini ikiwa sivyo, jua eee mfalme, kwamba hatutawaabudu miungu yako, wala hatutaisujudu sanamu ya dhahabu uliyoweka.

¹⁹Ndipo Nebukadneza akajaa ghadhabu, na sura ya uso wake ikabadilika dhidi ya Shadraki, Meshaki, na Abednego: kwa hiyo alisema, na akaamuru kwamba tanuru iongezwe moto mara saba zaidi ya kawaida.

²⁰Na akaamuru wanaume wenye nguvu zaidi walio katika jeshi lake kuwafunga Shadraki, Meshaki, na Abednego, na kuwatupa kwenye tanuru ya moto uliowaka.

²¹Ndipo hawa wanaume walifungwa kwenye kanzu zao, suruali zao, na kofia zao, na nguo zao zingine, wakatupwa katikati ya tanuru ya moto uliowaka.

²²Kwa hiyo kwa kuwa amri ya mfalme ilikuwa ya haraka, na tanuru ikawa moto sana, miali ya moto iliwaua wale wanaume waliowachukua Shadraki, Meshaki, na Abednego.

²³Na hawa wanaume watatu, Shadraki, Meshaki, na Abednego, wakaanguka wamefungwa katikati ya tanuru ya moto uliowaka.

²⁴Ndipo Nebukadneza mfalme akastaajabishwa, akainuka kwa haraka, akasema, na kuwaambia washauri wake, Je, hatukuwatupa wanaume watatu wamefungwa katikati ya moto? Wakamjibu wakasema kwa mfalme, Kweli, eee mfalme.

²⁵Akajibu akasema, Tazama, naona wanaume wanne wakiwa huru, wakitembea katikati ya moto, wala hawana jeraha; na sura ya wa nne ni kama Mwana wa Mungu.

²⁶Ndipo Nebukadneza akakaribia kwenye mdomo wa tanuru ya moto uliowaka, akasema, Shadraki, Meshaki, na Abednego, ninyi watumwa wa Mungu Mkuu,

toka nje, uje hapa. Kisha Shadraki, Meshaki, na Abednego, wakatoka katikati ya moto.

²⁷ Na wakuu, mawaziri, na viongozi wa jeshi, pamoja na washauri wa mfalme, walipokusanyika, wakaona hawa watu, ambao moto haukuwa na nguvu juu ya miili yao, wala nywele za vichwa vyao hazikuungua, wala mavazi yao hayakubadilika, wala harufu ya moto haikuwapita.

²⁸ Kisha Nebukadneza alisema, akasema, Aabarikiwe Mungu wa Shadraki, Meshaki, na Abednego, ambaye ametuma malaika wake, na kuwaokoa watumishi wake waliomtumaini, na wamebadilisha amri ya mfalme, wakajitoa miili yao, ili wasimtumikie wala kumsujudia mungu mwingine yeyote, isipokuwa Mungu wao pekee.

²⁹ Kwa hivyo ninaamuru, Kwamba kila watu, taifa, na lugha, ambazo zitasema kitu chochote kibaya dhidi ya Mungu wa Shadraki, Meshaki, na Abednego, zitakatwa vipande vipande, na nyumba zao zitafanywa takataka: kwa sababu hakuna Mungu mwingine awezaye kuokoa kwa namna hii.

³⁰ Kisha mfalme aliwapa cheo kikubwa Shadraki, Meshaki, na Abednego, katika mkoa wa Babiloni."

33. Ulinzi; kutoka kwa simba wenye njaa.

DANIELI 6:16-24

"Kisha mfalme akaamuru, na wakamleta Danieli, wakamtupa kwenye shimo la simba. Mfalme alisema na akamwambia Danieli, Mungu wako ambaye unamtumikia daima, atakukuokoa.

¹⁷ Na jiwe likaletwa, likapewa mahali pa mlango wa shimo; na mfalme akalitia muhuri wake wa binafsi, pamoja na muhuri wa maafisa wake; ili kusudi hilo lisibadilishwe kuhusu Danieli.

¹⁸ Kisha mfalme akaenda kwenye jumba lake, na alipita usiku huo bila kula: hakuna ala za muzikizilizowasilishwa mbele yake: na usingizi ukamwacha.

¹⁹ Basi mfalme akaamka asubuhi na mapema, akaenda kwa haraka kwenye shimo la simba.

²⁰ Alipofika kwenye shimo, aliomba kwa sauti ya huzuni kwa Danieli: na mfalme akasema na akamwambia Danieli, Ee Danieli, mtumwa wa Mungu aliye hai, je, Mungu wako, ambaye wewe unamtumikia daima, anaweza kukuokoa kwa mikono ya simba?

²¹ Ndipo Danieli akamjibu mfalme, Ee mfalme, uishi milele.

²²Mungu wangu ametuma malaika wake, na amefunga midomo ya simba, hivi kwamba hawajaniumiza: kwa sababu haki yangu imepatikana mbele yake; na pia mbele yako, ee mfalme, sijafanya dhambi.

²³Mfalme akafurahi sana kwa ajili yake, na akaamuru wamtote Danieli kwenye shimo. Basi Danieli akatolewa kwenye shimo, wala hakuna jeraha lolote likapatikana kwake, kwa sababu alimwamini Mungu wake.

²⁴Mfalme akaamuru, wakaleta wale watu waliomshtaki Danieli, wakawatupa kwenye shimo la simba, wao, watoto wao, na wake zao; na simba wakawashinda, wakavunja mifupa yao yote kabla hawajafika chini kabisa ya shimo."

34. Yona; tumboni mwa nyangumi.

YONA 2:1-10

"Ndipo Yona akasali kwa Bwana Mungu wake kutoka tumboni mwa samaki,

²Akasema, Niliomba kwa sababu ya mateso yangu kwa Bwana, naye akanisikia; kutoka kwenye tumbo la kuzimu niliomba, nawe ulinsikia sauti yangu.

³Kwa kuwa wewe ulinitupa kwenye kina, katikati ya bahari; na mafuriko yalinizunguka: mawimbi yako yote na maji yako yalinipita.

⁴Ndipo nikasema, Nimetupwa mbali na macho yako; lakini nitaangalia tena kuelekea hekalu lako takatifu.

⁵Maji yalinizunguka, hata kufikia roho: kina kilinizunguka, nyasi zilinifunga kichwa.

⁶Niliishia chini ya miteremko ya milima; nchi ilinifunga kwa milango yake milele: lakini wewe umeninua toka kwenye uharibifu, Ee Bwana Mungu wangu.

⁷Ilipokuwa roho yangu inanikata tamaa nikamkumbuka Bwana: na maombi yangu yalifika kwako, ndani ya hekalu lako takatifu.

⁸Wale wanaoziweka tumaini la uwongo wamejikataa rehema yao wenyewe.

⁹Lakini mimi nitakutoa dhabihu kwa sauti ya shukrani; nitalitimiza nadhiri yangu. Wokovu unatoka kwa Bwana.

¹⁰Na Bwanaaliambia samaki, naye akamtapika Yona kwenye nchi kavu."

35. Gideon; sufi la pamba.

WAAMUZI 6:37-40

"Tazama, nitaweka sufi la pamba chini; ikiwa umande utakuwa kwenye sufi tu, na nchi nzima ikawa kavu, basi nitajua kwamba utaokoa Israeli kwa mkono wangu, kama ulivyosema.

³⁸ Na ilivyokuwa hivyo: kwa maana aliamka asubuhi na kukamata sufi, akakamua umande kutoka kwenye sufi, bakuli likajaa maji.

³⁹ Na Gideon akamwambia Mungu, Usiharakishe hasira yako dhidi yangu, na niseme hivi mara moja tu: naomba uniruhusu nijaribu, mara hii moja tu na sufi; na iwe kavu kwenye sufi tu, na kwenye ardhi yote iwe na umande.

⁴⁰ Na Mungu akafanya hivyo usiku ule: kwa maana ilikuwa kavu kwenye sufi tu, na kulikuwa na umande kwenye ardhi yote."

11. Miujiza; ya Yesu Kristo.

1. Uponyaji.

Mwenye ukoma.

MATHAYO 8:1-3

"Aliposhuka kutoka mlimani, umati mkubwa ulimfuata.

² Na tazama, akaja mwenye ukoma akamsujudia, akisema, Bwana, ukitaka, unaweza kunisafisha.

³ Na Yesu akanyoosha mkono wake, akamgusa, akisema, Nataka; uwe safi. Na mara ukoma wake ukapona."

Mkuu wa jeshi; Mtumishi.

MATHAYO 8:5-13

"Yesu alipoingia Kafarnaumu, akamfikia mkuu wa jeshi, akimwomba,

⁶ akisema, Bwana, mtumishi wangu amelala nyumbani mgonjwa wa kupooza, akiwa na mateso makubwa.

⁷ Na Yesu akamwambia, Nitaenda kumponya.

⁸ Mkuu wa jeshi akajibu akisema, Bwana, mimi si mwenye kustahili uingie chini ya paa langu; lakini sema neno tu, na mtumishi wangu atapona.

⁹ Kwa maana mimi ni mtu chini ya mamlaka, nina askari chini yangu: nikiwambia huyu, Nenda, na anaenda; na mwingine, Kuja, na anakuja; na mtumishi wangu, Fanya hivi, na anafanya.

¹⁰ Yesu aliposikia, alishangaa, akawaambia waliomfuata, Amin nawaambia, sijapata imani kama hii, hata kwa Israeli.

¹¹ Nawaambieni, Wengi watatoka mashariki na magharibi, wakakae pamoja na Ibrahimu, na Isaka, na Yakobo, katika ufalme wa mbinguni.

¹² Lakini watoto wa ufalme watapelekwa nje katika giza la nje: huko kutakuwa na kilio na kugurumana kwa meno.

¹³ Na Yesu akamwambia yule mkuu wa jeshi, Nenda zako; na kama ulivyoamini, ivapo hivyo kwako. Na mtumishi wake akapona saa ileile."

Petro; Mama mkwe.

MATHAYO 8:14-15

"Yesu alipoingia nyumbani kwa Petro, akamwona mama mkwe yake amelala, akiwa na homa.

¹⁵ Akamgusa mkono wake, na homa ikamwacha; akainuka, akawatumikia."

Mtu; mwenye kupooza.

MATHAYO 9:2-7

"Na tazama, walimletea mtu mgonjwa wa kupooza, amelazwa kitandani: na Yesu alipoona imani yao akamwambia yule mwenye kupooza; Mwana, furahi; dhambi zako zimesamehewa.

³ Na tazama, baadhi ya waandishi wa sheria walisema mioyoni mwao, Mtu huyu anakufuru

⁴ Yesu akijua mawazo yao akasema, Kwa nini mnawaza mambo mabaya mioyoni mwenu?

⁵ Maana ni rahisi kusema nini, Dhambi zako zamekubaliwa; au kusema, Inuka, utembe?

⁶ Lakini mpate kujua ya kuwa Mwana wa mtu ana mamlaka duniani kusamehe dhambi, (basi akamwambia yule mwenye ugonjwa wa kupooza,) Inuka, chukua kitanda chako, uende nyumbani kwako.

⁷ Naye akaamka, akaenda nyumbani kwake."

Mwanamke aliye na; kutokwa damu.

MATHAYO 9:20-22

"Na tazama, akakuja nyuma yake mwanamke mmoja aliyeugua kutokwa damu kwa miaka kumi na mbili, akagusa nyayo ya vazi lake:

²¹ Maana alisema moyoni mwake, Nikigusa tu vazi lake, nitapona.

²² Lakini Yesu akageuka, alipomwona akasema, Binti, kuwa na imani; imani yako imekuponya. Na mwanamke huyo akapona saa ile ile."

Watu; wapofu wawili.

MATHAYO 9:27-30

"Yesu alipoondoka hapo, wakamfuata wapofu wawili wakiomba kwa sauti, Ewe mwana wa Daudi, utuhurumie.

²⁸ Alipofika nyumbani, wapofu hao wakamwendea: na Yesu akawaambia, Mnaamini ya kuwa ninaweza kufanya hivi? Wakamjibu, Ndiyo, Bwana.

²⁹ Ndipo akagusa macho yao akisema, lwe kwenu kwa kadiri ya imani yenu.

³⁰ Macho yao yakafunguka; na Yesu akawaamuru kwa ukali akisema, Jihadharini mtu yeyote asijue."

Mtu aliye na; mkono uliokauka.

MATHAYO 12:10-13

"Na tazama, kulikuwa na mtu mmoja aliye na mkono wake ukauka. Wakamwuliza wakisema, Je, halali kuponza siku ya sabato? Ili wamshitaki.

¹¹ Akawaambia, Ni nani kati yenu ambaye atakuwa na kondoo mmoja, na akiangukia shimoni siku ya sabato, asimwokoe na kumtoa?

¹² Basi mtu ana thamani kushinda kondoo kiasi gani? Kwa hiyo halali kufanya wema siku ya sabato.

¹³ Ndipo akamwambia yule mtu, Nyosha mkono wako. Naye akaunyosha; na ukarejeshwa kuwa mzima kama ule mwingine."

Mtu; aliyepewa na shetani, kipofu na bubu.

MATHAYO 12:22

"Ndipo wakamletea mtu mmoja aliyepewa na shetani, kipofu na bubu: akamponya, hata yule kipofu na bubu akaanza kuongea na kuona."

Mwanamke; Mkanaani.

MATHAYO 15:22-28

"Na tazama, mwanamke mmoja Mkanaani akatoka kwenye mipaka ile ile, akamwomba kwa sauti akisema, Nihurumie, Ee Bwana, mwana wa Daudi; binti yangu anateswa sana na shetani.

²³ Lakini hakumjibu neno. Na wanafunzi wake wakamwomba wakisema, Mpe radhi; maana anatuomba kila mara.

²⁴ Lakini akajibu akisema, Mimi nimetumwa kwa kondoo waliopotea wa nyumba ya Israeli tu.

²⁵ Ndipo akaja akamsujudia akisema, Bwana, nisaidie.

²⁶ Lakini akajibu akisema, Si vizuri kuchukua mkate wa watoto na kuutupa kwa mbwa.

²⁷ Naye akasema, Kweli, Bwana: hata hivyo mbwa hula makombo yanayoanguka kutoka mezani ya wenyewe.

²⁸ Ndipo Yesu akamjibu akisema, Ewe mwanamke, imani yako ni kubwa; iwe kwako kama unavyotaka. Na binti yake akapona saa ile ile."

Mtoto; mwenye kichaa.

MATHAYO 7:14-18

"Walipofikia kwenye umati wa watu, akamwendea mtu mmoja akipiga magoti mbele yake, akisema,

¹⁵ Bwana, mhurumie mwanangu: maana yeye ni kichaa, na anateswa sana: mara nyingi huingia motoni, na mara nyingi majini.

¹⁶ Nami nikamleta kwa wanafunzi wako, lakini hawakuweza kumponya.

¹⁷ Basi Yesu akajibu akasema, Enyi kizazi kisicho na imani na chenye uovu, nitakuwa nanyi kwa muda gani? Nitawavumilia kwa muda gani? Mleteni hapa kwangu.

¹⁸Naye Yesu akamkemea shetani; naye akamtoka: na huyo mtoto akaponywa saa hiyo hiyo."

Watu wawili vipofu.

MATHAYO 20:30-34

"Na tazama, watu wawili vipofu walikuwa wameketi kando ya njia, waliposikia Yesu anapita, wakapiga kelele wakisema, Utuhurumie, Ee Bwana, Mwana wa Daudi.

³¹Na umati wakawakemea, ili wanyamaze; lakini wakapiga kelele zaidi, wakisema, Utuhurumie, Ee Bwana, Mwana wa Daudi.

³²Naye Yesu akasimama, akawaita, akasema, Mnataka nifanyeni nini?

³³Wakamwambia, Ee Bwana, macho yetu yafunguliwe.

³⁴Basi Yesu akawa huruma, akagusa macho yao; na mara macho yao yakafunguka, wakamfuata."

Mtu kipofu.

MARKO 8:22-25

"Akafika Bethsaida; wakamletea mtu mmoja kipofu, wakamsihi amguse.

²³Akamshika mtu huyo kipofu kwa mkono, akamtoa nje ya mji; akamtemea mate machoni, akamwekea mikono, akauliza kama anaona kitu.

²⁴Naye akatazama juu, akasema, Naona watu kama miti, wanatembea.

²⁵Kisha akamwekea tena mikono machoni, akamfanya atazame juu: naye akarejeshwa, akaona kila mtu waziwazi."

Mwanamke mwenye roho ya udhaifu.

LUKA 13:11-13

"Tazama, kulikuwa na mwanamke aliyekuwa na roho ya udhaifu miaka kumi na nane, na alikuwa ameinama, wala hakuweza kabisa kujinyosha.

¹²Yesu alipomwona, akamwita, akamwambia, Mwanamke, umekombolewa kutoka kwa udhaifu wako.

¹³Akamwekea mikono: na mara akanyosheka, akamtukuza Mungu."

Sikio la mtumishi wa Kuhani Mkuu.

LUKA 22:50-51

"Na mmoja wao akampiga mtumishi wa Kuhani Mkuu, akamkatia sikio la kulia.

⁵¹ Naye Yesu akajibu akasema, Acha hivi. Akagusa sikio lake, akamponya."

Mtu mwenye udhaifu miaka thelathini na nane.

YOHANA 5:1-9

"Baada ya hayo kulikuwa na sikukuu ya Wayahudi; naye Yesu akakwenda Yerusalemu.

² Sasa huko Yerusalemu kwenye soko la kondoo kulikuwa na bwawa, linaloitwa kwa Kiebrania Bethesda, lenye vibanda vitano.

³ Huko kulikuwa na umati mkubwa wa wagonjwa, vipofu, viwete, walemavu, wakisubiri kuguswa kwa maji.

⁴ Maana malaika alishuka wakati fulani kwenye bwawa, akayachafua maji; yeyote aliyekuwa wa kwanza kuingia baada ya kuchafuka kwa maji alipona kwa ugonjwa wowote alionao.

⁵ Na kulikuwa na mtu mmoja huko, aliyekuwa na udhaifu miaka thelathini na nane.

⁶ Yesu alipomwona amelala, akajua kuwa amekuwa katika hali hiyo kwa muda mrefu, akamwambia, Je, unataka kupona?

⁷ Yule mwenye udhaifu akamjibu, Bwana, sina mtu aniyeingize kwenye bwawa maji yanapochafuka: balini nikiwa njiani, mwingine huingia mbele yangu.

⁸ Yesu akamwambia, Inuka, chukua godoro lako, utembe.

⁹ Na mara yule mtu akapona, akachukua godoro lake, akatembea: na siku hiyo ilikuwa Sabato."

Mtu aliyezaliwa kipofu.

YOHANA 9:1-7

"Yesu alipokuwa akipita, akamwona mtu mmoja aliyekuwa kipofu tangu kuzaliwa.

² Wanafunzi wake wakamwuliza, Mwalimu, ni nani aliyetenda dhambi, huyu mtu au wazazi wake, kwamba amezaliwa kipofu?

³ Yesu akajibu, Wala huyu mtu hakutenda dhambi, wala wazazi wake; bali ili kazi za Mungu zionekane kwake.

⁴ Ni lazima nifanye kazi za yeye aliyenituma, wakati wa mchana unapokuwako; usiku unakuja, ambapo hakuna mtu awezaye kufanya kazi.

⁵ Mimi ni mwanga wa ulimwengu, muda wote nipo ulimwenguni.

⁶ Aliposema hayo, akatema mate chini, akafanya udongo kwa mate hayo, akampaka macho ya yule kipofu kwa udongo huo,

⁷ Akamwambia, Nenda, ogesha katika bwawa la Siloamu (ambalo maana yake ni Aliyetumwa). Basi akaenda, akaoga, akarudi akiwa anaona."

2. Utoaji wa Chakula.

Aliwalisha watu wanaume 5,000; pamoja na wanawake na watoto.

MATHAYO 14:15-21

"Na ilipokuwa jioni, wanafunzi wake wakamwendea, wakisema, Hapa ni mahali pa jangwa, na wakati umepita; waache umati waende vijijini kununua chakula cha kuwawezesha kuendelea.

¹⁶ Lakini Yesu akawaambia, Hawahitaji kuondoka; mpeeni chakula.

¹⁷ Wakamwambia, Hapa tuna mikate mitano tu, na samaki wawili.

¹⁸ Akasema, Leteni hapa kwangu.

¹⁹ Akawaamuru umati wakae chini kwenye nyasi, akachukua mikate mitano na samaki wawili, akatazama mbinguni, akabariki, akavunja, akawapa wanafunzi wake, na wanafunzi wakawapa umati.

²⁰ Wakala wote, wakashiba; wakakusanya masalio ya vipande vya chakula vilivyobaki vikajaza vikapu kumi na mbili.

²¹ Na wale waliokula walikuwa wanaume takriban elfu tano, bila ya wanawake na watoto."

Alilisha wanaume 4,000; pamoja na wanawake na watoto.

MATHAYO 15:32-38

"Kisha Yesu akawaita wanafunzi wake, akasema, Ninahurumia umati huu, kwa kuwa wamekuwa nami siku tatu sasa, wala hawana chochote cha kula; na sitaki kuwaacha waende njaa, wasipate kukatika njiani.

³³ Wanafunzi wake wakamwambia, Tungepata wapi mkate wa kutosha jangwani, wa kuwashibisha umati mkubwa kama huu?

³⁴ Yesu akawauliza, Mkate wangapi mnao? Wakasema, Saba, na samaki wachache.

³⁵ Akawaamuru umati ukae chini.

³⁶ Akachukua mikate saba na samaki, akashukuru, akavunja, akawapa wanafunzi, na wanafunzi wakawapa umati.

³⁷ Wakala wote, wakashiba; wakakusanya masalio ya vipande vilivyobaki vikajaza vikapu saba.

³⁸ Na wale waliokula walikuwa wanaume elfu nne, bila ya wanawake na watoto."

Pesa; mdomoni mwa samaki.

MATHAYO 17:24-27

"Walipofika Kapernaumu, wale wanaokushtulia kodi wakamwendea Petro, wakisema, Je, Mwalimu wenu halipei kodi?

²⁵ Akasema, Anayalipa. Alipoingia ndani, Yesu akamwuliza kwanza, Simon, unafikiri nini? Wafalme wa dunia huchukua ushuru na kodi kutoka kwa nani? Kwa watoto wao wenyewe, au kwa wageni?

²⁶ Petro akamjibu, Kwa wageni. Yesu akamwambia, Basi watoto wako huru.

²⁷ Hata hivyo, ili tusiwadhuru, nenda baharini, utupie mtego, na uchukue samaki wa kwanza atakayekuja juu; utakapomfungua mdomo, utapata sarafu; uichukue, uwape kwa ajili yangu na yako."

Umati; wa samaki.

LUKA 5:4-7

"Alipomaliza kusema, akamwambia Simoni, Peleka mashua kwenda mbali, utie nyavu zako kuvua.

⁵ Simoni akamjibu, Mwalimu, tumefanya kazi usiku kucha, wala hatukuvua kitu; lakini kwa neno lako nitatupa wavu.

⁶ Na walipokamilisha hilo, waliwakamata samaki wengi sana: na wavu wao ukavunjika.

⁷Wakawaashiria wenzi walio kwenye mashua nyingine, waje kuwasaidia. Na wakaja, wakajaza mashua zote mbili, hata zikazidi kuzama."

Kubadilisha maji; kuwa divai.

YOHANA 2:1-11

"Siku ya tatu kulikuwa na arusi huko Kana ya Galilaya; na mama yake Yesu alikuwemo:

²Yesu pamoja na wanafunzi wake waliitwa kwenye harusi.

³Na divai ilipokwisha, mama yake Yesu akamwambia, Hawana divai.

⁴Yesu akamwambia, Mwanamke, nina nini nawe? Saa yangu haijafika.

⁵Mama yake akawaambia watumwa, Yeyote atakayewaambia, fanyeni.

⁶Palikuwa na vyungu sita vya mawe vilivyowekwa kwa ajili ya utakaso wa Wayahudi, kila kimoja chenye firikini mbili au tatu.

⁷Yesu akawaambia, Jazini vyungu hivi maji. Wakavijaza hadi kwenye ukingo.

⁸Akawaambia, Sasa toeni, mpelekee msimamizi wa karamu. Wakampelekea.

⁹Msimamizi wa karamu alipoonja maji yaliyogeuzwa divai, wala hakujua yalitoka wapi: (lakini watumwa waliotoa maji walijua;) akamwita bwana harusi,

¹⁰Akanena, Kila mtu mwanzo huweka divai nzuri; na watu wanapokunywa vya kutosha, huweka duni: lakini wewe umehifadhi divai nzuri hadi sasa.

¹¹Huu ndio mwanzo wa miujiza Yesu aliyofanya huko Kana ya Galilaya, akadhihirisha utukufu wake; na wanafunzi wake wakamwamini."

3. Kutoweka.

LUKA 4:28-30

"Wote waliosimama katika sunagogi, waliposikia hayo, wakashtuka na ghadhabu,

²⁹Wakasimama, wakamtoka nje ya mji, wakampeleka kwenye ukingo wa mlima ambao mji wao ulikuwa umejengwa, ili wamtupie chini.

³⁰Lakini yeye akapita katikati yao akaenda zake."

4. Wafu waliokolewa.

Nyumba ya mkuu.

MATHAYO 9:23-25

"Yesu alipofika nyumbani kwa mkuu, akaona wapiga filimbi na watu wakifanya kelele,

²⁴ Akawaambia, Achani nafasi: msichana huyu hajafa, bali amelala. Na wakamcheka kwa dharau.

²⁵ Lakini walipokuwa wametolewa nje, akaingia, akamshika mkono, na msichana akainuka."

Lazaro.

YOHANA 11:41-44

"Wakatoa jiwe mahali alipokuwa amezikwa. Yesu akainua macho yake juu, akasema, Baba, nakushukuru kwa kuwa umenisikia.

⁴² Na mimi nilijua kwamba wewe hunisikia daima: lakini kwa sababu ya watu waliosimama hapa nilisema, ili waamini kwamba wewe umenituma.

⁴³ Aliposema hayo, akapiga kwa sauti kubwa, Lazaro, toka nje.

⁴⁴ Naye aliyekuwa amekufa akatoka nje, akiwa amefungwa mikono na miguu kwa sanda za mazishi: na uso wake ulikuwa umezungukwa kwa kitambaa. Yesu akawaambia, Mfungueni, na mwache aende."

5. Mapepo; yaliyotolewa.

Mwanamume katika sunagogi; aliye na roho chafu.

MARKO 1:23-26

"Na kulikuwa na mwanamume mwenye roho chafu katika sunagogi yao; akapiga kelele,

²⁴ akisema, Tuache; tuna nini nawe, wewe Yesu wa Nazareti? Je, umekuja kutuharibu? Ninakujua wewe ni nani, Mtakatifu wa Mungu.

²⁵ Yesu akamkemea akisema, Nyamaza, utoke ndani yake.

²⁶ Na pepo mchafu alipomvunja-vunja, na kupiga kelele kwa sauti kubwa, akatoka ndani yake."

Mwanamume; katika makaburi; mwenye pepo mchafu.

MARKO 5:1-15

"Wakavuka bahari, wakaenda nchi ya Wagadare.

² Mara tu aliposhuka chomboni, akakutana na mwanamume kutoka makabrini aliyepewa na pepo mchafu,

³ Aliyekuwa akiishi kati ya makaburi; wala hakuna mtu aliyeweza kumfunga, hata kwa minyororo:

⁴ Kwa kuwa alikuwa amefungwa mara nyingi kwa minyororo na pingu, lakini alivunja minyororo na kuvunja-vunja pingu; wala hakuna mtu aliyeweza kumtuliza.

⁵ Mchana na usiku alikuwa milimani na makabrini, akipiga kelele na kujikata kwa mawe.

⁶ Alipomwona Yesu kwa mbali, akakimbia na kumwabudu,

⁷ Na kupiga kelele kwa sauti kubwa akisema, Nina nini nawe, Yesu, Mwana wa Mungu Mkuu? Nakuhakikishia kwa Mungu, usiniadhibu.

⁸ Kwa maana Yesu alikuwa amemwambia, Toka ndani ya mwanadamu huyu, wewe pepo mchafu.

⁹ Akamwuliza, Jina lako nani? Akajibu akisema, Jina langu ni Kikosi: kwa maana sisi ni wengi.

¹⁰ Akamsihi sana asitume nje ya nchi hiyo.

¹¹ Palikuwa na kundi kubwa la nguruwe wakilisha karibu na mlima.

¹² Na mapepo yote yakamsihi yakisema, Utupe ndani ya nguruwe, tuweze kuingia ndani yao.

¹³ Mara Yesu akawaruhusu. Mapepo mchafu yakatoka, yakaingia ndani ya nguruwe: na kundi likaenda kwa kasi mlimani kuelekea baharini, (walikuwa wapatao elfu mbili;) wakazama baharini.

¹⁴ Wale waliokuwa wakilisha nguruwe wakakimbia, wakaenda kuwaambia mjini na mashambani. Wakaenda kuona kile kilichotukia.

¹⁵ Wakamwendea Yesu, wakamwona yule aliyepewa na shetani, mwenye kikosi, amekaa, amevaa nguo, na akina akili: wakaogopa."

Mtoto wa kiume.

MARKO 9:17-26

"Mmoja wa umati akajibu akisema, Mwalimu, nimekuletea mwanangu, mwenye pepo bubu;

¹⁸ Na popote alipompeleka, anamvunja-vunja: na anatoa povu, na anaguguna meno yake, na ananyauka: nami niliwaambia wanafunzi wako wamtokeze; lakini hawakuweza.

¹⁹ Akamjibu akisema, Enyi kizasi kisicho na imani, nitakuwa nanyi muda gani? Nitakuvumilia kwa muda gani? Mleteni kwangu.

²⁰ Wakamleta kwake: alipomwona, mara pepo likamvunja-vunja; akaanguka chini, akajipindapinda akiwa anatowa povu.

²¹ Akamwuliza baba yake, Muda gani umepita tangu hili limkutoke? Akasema, Toto mdogo.

²² Na mara nyingi limemtupa motoni, na majini, kumwanganiza: lakini ukiweza kufanya chochote, utuhurumie, na kutusaidia.

²³ Yesu akamwambia, Ukiweza kuamini, kila kitu kinamwezekana aliyeamini.

²⁴ Mara baba yake mtoto akalia kwa sauti, akasema kwa machozi, Bwana, naamini; nisaidie kutokana na kukosa kwangu imani.

²⁵ Yesu alipoona watu wakimbilia pamoja, akakemea pepo mchafu, akimwambia, Wewe pepo bubu na kiziwi, nakwamuru, toka ndani yake, wala usiingie tena ndani yake.

²⁶ Na roho ikapiga kelele, ikamchubua sana, ikamtoka: naye akawa kama mtu aliyeufa; hata wengi wakasema, Amekufa."

Shetani wa bubu.

LUKA 11:14

"Na alikuwa akimtoa shetani, naye alikuwa bubu. Ikawa, shetani alipokuwa amemtoka, yule bubu akasema; na watu wakastaajabu."

6. Matukio ya kipekee.

Uharibifu wa mti wa mtini.

MATHAYO 21:18-19

"Asubuhi aliporudi mjini, aliona njaa.

¹⁹ Alipoona mti wa mtini njiani, akamwendea, hakukuta chochote juu yake, ilani majani tu, akasema kwake, Usizae tena matunda hata milele. Na mara mti wa mtini ukanyauka."

Bahari ilitulizwa.

MATHAYO 8:23-26

"Alipoingia ndani ya mashua, wanafunzi wake wakamfuata.

²⁴ Na tazama, kulitokea dhoruba kubwa baharini, hata mashua ikafunikwa na mawimbi; lakini yeye alikuwa amelala.

²⁵ Wanafunzi wake wakamwendea, wakamamsha, wakisema, Bwana, tuokoe; tunahangaika.

²⁶ Akawaambia, Mbona mnaogopa, enyi wa imani ndogo? Kisha akainuka, akakemea pepo na bahari; na kulitokea utulivu mkuu."

Kutembea juu ya maji.

MATHAYO 14:25-27

"Na katika watch ya nne ya usiku Yesu akawaenda kwao, akitembea juu ya bahari.

²⁶ Wanafunzi walipomwona akitembea juu ya bahari, wakafadhaika, wakisema, Ni mzuka; wakapiga kelele kwa hofu.

²⁷ Lakini mara Yesu akawaambia, akisema, Thibitini; mimi ndimi; msiogope."

Mabadiliko ya sura.

MATHAYO 17:1-2

"Baada ya siku sita Yesu akamchukua Petro, Yakobo na Yohana ndugu yake, akawapeleka mlimani mrefu peke yao,

²Naye akabadilishwa sura mbele yao: uso wake ukang'aa kama jua, nguo zake zikawa nyeupe kama mwanga."

Ufufuko.

YOHANA 21:1-14

"Baada ya mambo hayo Yesu alijionyesha tena kwa wanafunzi baharini ya Tiberia; na kwa njia hii alijionyesha.

²Walikuwamo pamoja Simoni Petro, na Thoma aitwaye Didimo, na Nathanaeli wa Kana Galilaya, na wana wa Zebedayo, na wengine wawili wa wanafunzi wake.

³Simoni Petro akawaambia, Nenda mimi kwenda kuvua samaki. Wakamwambia, Sisi pia tunakwenda pamoja nawe. Wakatoka, wakaingia kwenye mashua mara moja; na usiku ule hawakuvua chochote.

⁴Lakini alfajiri ilipofika, Yesu alisimama pwani: lakini wanafunzi hawakumjua kuwa ni Yesu.

⁵Basi Yesu akawaambia, Watoto, mna samaki wowote? Wakamjibu, Hapana.

⁶Akawaambia, Tupeni wavu upande wa kulia wa mashua, nanyi mtapata. Basi wakatupa, na sasa hawakuweza kuuvuta kwa wingi wa samaki.

⁷Basi yule mwanafunzi ambaye Yesu alimpenda akamwambia Petro, Ni Bwana. Simoni Petro aliposikia kuwa ni Bwana, akajifunga kanzu yake ya mvuvi (kwa kuwa alikuwa uchi), akajitupa baharini.

⁸Wanafunzi wengine wakaingia kwenye mashua ndogo; (kwa kuwa hawakuwa mbali na ukingo, bali karibu mamia mawili ya mkono,) wakivuta wavu na samaki.

⁹Mara walipofika ukingoni, wakaona moto wa makaa pale, na samaki waliowekwa juu yake, na mkate.

¹⁰Yesu akawaambia, Leteni samaki mmewavua sasa.

¹¹Simoni Petro akapanda, akavuta wavu ukingoni ukiwa umejaa samaki wakubwa, mia na hamsini na tatu: na licha ya kuwa walikuwa wengi, wavu haukuvunjika.

¹²Yesu akawaambia, Njini mkula. Hakuna kati ya wanafunzi aliyethubutu kumwuliza, Wewe ni nani? Kwa kuwa walijua kwamba yeye ndiye Bwana.

¹³Kisha Yesu akakuja, akachukua mkate, akawapa, na vilevile samaki.

¹⁴Hii ndiyo mara ya tatu Yesu alijionyesha kwa wanafunzi wake, baada ya kufufuka kutoka kwa wafu."

Kupaa kwake mbinguni.

MATENDO 1:1-9

"Kitabu cha kwanza nimekiandika, Ee Theofilo, kuhusu yote Yesu aliyozanza kufanya na kufundisha,

²Hadi siku aliyochukuliwa kwenda juu, baada ya kuwapa mitume aliyowachagua amri kwa njia ya Roho Mtakatifu:

³Ambaye pia alijionyesha hai baada ya mateso yake kwa uthibitisho mwingi, akiwaonekana nao kwa siku arobaini, akizungumza mambo yanayohusu ufalme wa Mungu:

⁴Na alipokusanyika pamoja nao, aliwaamuru wasitoke Yerusalemu, bali wangoje ahadi ya Baba, ambayo, alisema, mmesikia kwangu.

⁵Kwa maana Yohana hakubatiza ila kwa maji; lakini ninyi mtabatizwa kwa Roho Mtakatifu siku chache zijazo.

⁶Basi walipokusanyika pamoja, wakamwuliza, wakisema, Bwana, je, wakati huu ndipo utakaporudisha ufalme kwa Israeli?

⁷Naye akawaambia, Si kazi yenu kujua nyakati au majira ambayo Baba ameweka mikononi mwake.

⁸Lakini mtapokea nguvu, Roho Mtakatifu atakaposhuka juu yenu; na mtakuwa mashahidi wangu huko Yerusalemu, na katika Yudea yote, na Samaria, na hata mwisho wa dunia.

⁹Na aliposema hayo, alipokuwa akiwaangalia, alichukuliwa juu, na wingu likamficha machoni mwao."

Miili ya watakatifu; iliyofufuka kutoka kwa makaburi.

MATHAYO 27:51-53

"Na tazama, pazia la hekalu lilipasuka mbali kutoka juu hadi chini; na nchi ikatetemeka, na miamba ikapasuka;

⁵²Na makaburi yakafunguka; na miili mingi ya watakatifu waliokufa ikafufuka,

⁵³Na ikatoka kwa makaburi baada ya ufufuko wake, na ikaingia mjini mtakatifu, na kuonekana kwa watu wengi."

Je, Mungu hufanya miujizo leo?

Ndio.

Miujizo hii hutokeaje?

Mungu hufanya na kutenda miujizo, ishara na maajabu kwa watu wake; Kwa sababu ya upendo na huruma yake kwa wanadamu.

Mungu hufanya miujizo hii kuondoa maumivu, mateso, ukosefu wa ujuzi na imani.

Mungu hufanya miujizo hii kutoa wokovu kwa watu, ambao unahifadhiwa kwa; Uzima wa milele mbinguni, pamoja na thawabu kubwa.

Je, Mungu hutumia mtu yeyote kufanya miujizo yake; kupitia au pamoja na?

Hapana.

Mungu lazima amridhike na mtu anayemtumia, kabla hajamwamua.

A. Yesu.

MATENDO 2:22

"Enyi wana wa Israeli, sikilizeni maneno haya; Yesu wa Nazareti, mtu aliyeidhinishwa na Mungu miongoni mwenu kwa miujizo na maajabu na ishara, ambazo Mungu alifanya kwa yeye katikati yenu, kama mnavyojua wenyewe."

B. Petro.

MATENDO 5:14-16

"Na waamini wengi zaidi waliongezwa kwa Bwana, wingi wa wanaume na wanawake.

¹⁵Hata wakaleta wagonjwa mitaani, wakawaweka kwenye vitanda na mikeka, ili hata kivuli cha Petro kinapopita kingewafikia baadhi yao.

¹⁶Pia kundi kubwa likatoka katika miji ya jirani hadi Yerusalemu, wakiwa na wagonjwa, na wale walioteswa na roho wasio safi: na wote wakaponywa."

C. Paulo.

MATENDO 19:11

"Na Mungu alitenda miujizo maalum kwa mikono ya Paulo."

Waamini wanaweza kuweka mikono juu ya wagonjwa, na watapona.

MARKO 16:17-18

"Na ishara hizi zitawafuata wale wanaoamini; Kwa jina langu watatoa pepo; watasema kwa lugha mpya;

¹⁸ Watachukua nyoka; na wakinywa kitu chochote cha kufisha, hakitaumiza; wataweka mikono juu ya wagonjwa, na watapona."

Wazee wa kanisa wanaweza kuweka mikono juu ya wagonjwa, na watapona.

YAKOBO 5:14-15

"Je, kuna mgonjwa yeyote miongoni mwenu? Na aitoe wito kwa wazee wa kanisa; na waombe juu yake, wakimtia mafuta kwa jina la Bwana:

¹⁵ Na maombi ya imani yataokoa mgonjwa, na Bwana atamfufua; na kama ametenda dhambi, zitamsamehewa."

Yesu anawaamuru watu wake kumwomba chochote, naye atafanya hivyo kwa ajili yao.

YOHANA 14:13-14

"Na chochote mnachoomba kwa jina langu, nitakifanya, ili Baba atukuzwe katika Mwana.

¹⁴ Kama mkiomba chochote kwa jina langu, nitakifanya."

KUANDAA BIBI

ARUSI

Juzuu 11

Miujiza - Maswali

1. Fafanua "Miujiza."
2. Soma Yohana 6:14. Je, watu; wanaona miujiza?
3. Soma Mwanzo 1:1. Taja miujiza.
4. Soma Mwanzo 7:23. Taja miujiza.
5. Soma Mwanzo 11:9. Taja miujiza.
6. Soma Mwanzo 19:24-25. Taja miujiza.
7. Soma Mwanzo 19:26. Taja miujiza.
8. Soma Mwanzo 21:1-3. Taja miujiza.
9. Soma Mwanzo 21:6-7. Taja miujiza.
10. Taja "Mapigo 10 ya Misri."
11. Taja "Miujiza 18 ya Kutoka."
12. Taja 20 ya; "Miujiza; Katika Israeli & Zilizozunguka Manabii wa Mungu."
13. Taja vikundi 6 vya; "Miujiza ya Yesu Kristo."
14. Je, Mungu hufanya miujiza; leo?
15. Nani Mungu hufanya miujiza; pamoja nao?
16. Taja watu, katika kila andiko ambapo Mungu alifanya miujiza pamoja nao:
 - a. Matendo 2:22

b. Matendo 5:14-16

c. Matendo 19:11